Ἡ Νεολαία

ΑΡ. ΦΥΛ. 6 (109)
9 ΝΟΕΜ. 1940-Ε'

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ τὸ ἐκπροσωπεῖ, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Γ'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19
Ἀριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094
» » Συντάξεως 34-425
» » Ἀρχισυντάκτου 593-830

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 6—9 Νοεμβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνὸς

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

Πῶς ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ οἰκονομία ἕνα παιδὶ καὶ διατὶ τὴν κάμνει

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ καθόμαστε ὅλοι γύρω ἀπὸ τὴν φωτιὰ καὶ ἀκούγαμε τὸν παπποῦ νὰ μᾶς διηγῆται τὶς ὡραῖες πολεμικὲς ἱστορίες του, ἐνῷ ἡ γιαγιὰ κουνοῦσε ἀτελείωτα τὸ κεφάλι της σὰν νὰ ἔλεγε: «Τέτοια διηγεῖσαι στὰ παιδιά; Νὰ τοὺς πῶ γὼ παραμύθια ποὺ νὰ τὰ θυμοῦνται σ' ὅλη τους τὴ ζωή». Ἦτο τότε 29 μὲ 30 Ὀκτώβρη, δὲν θυμοῦμαι καλά, ἡ δὲ ὥρα ἦτο περίπου 8. Ξαφνικὰ ἀκούσαμε τὴν καμπάνα τῆς ἐκκλησίας νὰ κτυπᾷ δυνατὰ καὶ μιὰ βουὴ ἀναμεμειγμένη ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ φώναζαν δυνατὰ καὶ ἀπὸ ἄλλους ποὺ ἔτρεχαν δαιμονισμένα κατὰ τὸ βουνό, ὅπως καταλάβαμε ἀργότερα. Ἀνοίξαμε τὸ παράθυρο καὶ εἴδαμε μιὰ δυνατὴ φωτιὰ ν' ἁπλώνῃ τὰ δίχτυα της στὸ ἀνατολικὸ μέρος τοῦ δάσους, τὰ δένδρα ἐκαίοντο σὰν πυροτέχνημα καὶ ὁ ἀέρας ποὺ φυσοῦσε τὴν τροφοδοτοῦσε τρόπον τινά. Κατεβήκαμε κάτω ὅλοι καὶ ρωτήσαμε τί συμβαίνει. Καίγεται τὸ σπίτι τοῦ κὺρ Νικήτα τοῦ Φλόκα. Καὶ μαζὺ μ' αὐτὸ καὶ τὸ βουνό. Κοιμῶντουσαν κι' εἶχαν ἀφήσει τὸ τζάκι ἀναμμένο. Παρὰ λίγο νὰ καοῦν σὰν ποντικοί. Ἀποκρίθη ἕνας ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς τρέχοντας γιὰ νὰ ἐντοπίσῃ μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους τὴν πυρκαϊάν. Τοὺς ἀκολουθήσαμε καὶ μεῖς καὶ ἔπειτα ἀπὸ 10 λεπτῶν πορεία (πηγαίναμε τρέχοντας) φθάσαμε στὸ μέρος τῆς πυρκαϊᾶς. Ὅλο τὸ χωριὸ εἶχε μαζευθῆ ἐκεῖ καὶ μαζὺ μὲ τοὺς χωροφύλακας εἶχαν σβήσει τὴ μισὴ πυρκαϊά. Ὁ Νικήτας ὁ Φλόκας ζοῦσε μὲ τὸ παιδί του τὸ Γιώργο καὶ τὴ γυναῖκα του καλὰ ὅταν ἔγινε τὸ μοιραῖο... Κείνη τὴ στιγμὴ πλησίασε κοντά μου ὁ Γιῶργος, ἦταν ἀγνώριστος τὸ ἥσυχο καὶ ἐπιμελὲς ἐκεῖνο παιδί.

Τὰ μαλλιά του ἦσαν ἀνασηκωμένα καὶ τὰ ροῦχα του ξεσχισμένα. Κρατοῦσε ἕνα μικρὸ κυβικὸ κασονάκι καὶ ἕνα μικρὸ βιβλιαράκι. «Νὰ πάρτα, μοῦ εἶπε, εἶναι ὁ ταχυδρομικὸς κουμπαρᾶς καὶ τὸ βιβλιάριο. Νὰ πᾶς καὶ νὰ τὰ βάλῃς σπίτι σου καὶ τὰ παίρνω ὅποτε εὐκαιρήσω». Γύρισε καὶ ἐξηφανίσθη, ἀλλὰ προηγουμένως εἶδα ἕνα δάκρυ νὰ κυλᾷ στὸ πρόσωπό του καθὼς μοῦ ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά. Ἔτρεξα γρήγορα καὶ τὰ ἔβαλα σπίτι μου, κατόπιν γύρισα πάλι στὸν τόπο τῆς πυρκαϊᾶς, ἡ ὁποία τώρα πλέον εἶχε σβησθῆ τελείως. Ὁ παπποῦς ἔπεισε τὸν δυστυχισμένο Φλόκα νὰ ἔρθῃ νὰ περάσῃ τὴν νύκτα του στὸ σπίτι μας μαζὺ μὲ τὴν οἰκογένειάν του καὶ τὴν ἑπομένην βλέπομεν. Καὶ γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλογῶ ἔπειτα ἀπὸ 3 τέταρτα καθόμαστε ὅλοι γύρω ἀπὸ τὴν φωτιὰ τοῦ τζακιοῦ.

«Πές μας Γιῶργο, τοῦ λέω, γιατὶ πῆρες τὸν κουμπαρᾶ;»

«Ἀκοῦστε: Πρὸ 4 ἐτῶν, τότε ποὺ ἤμουν μαθητὴς τῆς 5ης τάξεως τοῦ Δημοτικοῦ, τὴν 31ην Ὀκτωβρίου, μᾶς ὡδήγησαν ὅλους τοὺς μαθητὰς πρὸ τοῦ Ταχυδρομείου. Ὡμίλησε ὁ κ. Γυμνασιάρχης περὶ τῶν ἀγαθῶν τῆς ἀποταμιεύσεως. Μᾶς εἶπε τὰ ἑξῆς: (τὰ θυμᾶμαι ὅλα πάνω-κάτω). Σήμερα τὴν 31ην Ὀκτωβρίου ἐμαζεύθημεν δῶ διὰ νὰ προσφέρωμεν τὸν ἱερὸν αὐτὸν χαιρετισμὸν στὸν βωμὸν τῆς μεγάλης θεᾶς, τῆς Ἀποταμιεύσεως. Ὁ κάθε πολίτης, κάθε ἔθνος πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἀποταμίευσιν. Χωρὶς αὐτὴν οὐδὲν ἔθνος δύναται νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀκεραιότητά του, διότι ὁ κάθε πολίτης ἐὰν ξεύρῃ ὅτι ἔχει στὴν πάντα ἕνα χρηματικὸν ποσὸν δύναται νὰ ἐργάζεται ἐλεύθερα ἔχοντας τὴν συνείδησίν του ἥσυχον καὶ ἀναπαυμένην. Τὸ ἔθνος μας δυστυχῶς εἶναι τὸ μόνον ἔθνος τὸ ὁποῖον ἐγνώρισε λίγο τὴν Ἀποταμίευσιν, διότι πᾶνε 100 περίπου χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ ἐλευθερώθηκε. Σὲ ἄλλα πολιτισμένα κράτη ἔχει διαδοθῆ περισσότερον ἡ Ἀποταμίευσις ἀπὸ τὴν χώραν μας. Διὰ τοῦτο ἐμφανίσθηκεν ὁ ταχυδρομικὸς κουμπαρᾶς στὸν ὁποῖον ρίπτει ὁ καθένας ὅσα θέλει καὶ δύναται νὰ τὰ ἀποσύρῃ ὁπότε θέλει.

Ἐὰν τὸ παιδὶ ἀγοράσῃ ἕναν τοιοῦτον κουμπαρᾶ καὶ ρίπτῃ μέσα τὰ χρήματα ποὺ τοῦ δίδει ὁ μπαμπᾶς του γιὰ καραμέλλες καὶ γιὰ γλυκίσματα, ἔπειτα ἀπὸ 6 χρόνια, ὁπότε θὰ βγάλῃ τὸ γυμνάσιο, μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ ἔχῃ ἀποκτήσει μιὰ μικρὴ περιουσία μὲ τὴν ὁποίαν θὰ μπορέσῃ νὰ σπουδάσῃ».

Ὅταν τὰ ἤκουσα αὐτὰ μία ἔμμονη ἰδέα ἦτο στὸ μυαλό μου. Νὰ ἀγοράσω ἕναν κουμπαρᾶ καὶ νὰ ρίπτω τὰ χρήματά μου, ἔτσι μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ φτιάξωμε τὸ σπίτι μας.

Ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰ δύο δάκρυα κύλησαν στὰ μάγουλά του ἀλλὰ δὲν μπόρεσα νὰ διακρίνω ἂν ἦταν δάκρυα ὑπομονῆς ἢ δυστυχίας.

ΠΑΝΑΓ. Κ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Μαθητὴς Γ' τάξεως Παλαιοῦ Γύθειον

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ

Ἂς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῶν πατέρων μας. Αὐτὸς ὤρθωσε καὶ ἀνέβασεν εἰς τὸ ὕψος τῶν μεγάλων αὐτῶν ὡρῶν τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων. Αὐτὸς ὥπλισε τὰ χέρια μας καὶ τὰ κατέστησεν ἱκανὰ ν' ἀπαντήσουν ἀποτελεσματικὰ εἰς τὰ πλήγματα τοῦ ἐπηρμένου ἐπιδρομέως. Ἔργον τῆς Ἰδικῆς Του εὐδοκίας εἶναι τὸ ὅτι αὐτὴ ἡ ἀπρόκλητος καὶ ἀναίτιος ἐπιβουλὴ τῶν νεοβαρβάρων συνήντησε τὸν Ἑλληνισμόν, τὸν συγκεντρωμένον εἰς τὴν ἱερὰν αὐτὴν πατρογονικὴν ἑστίαν καὶ τὸν διεσπαρμένον ἀνὰ τὸν Κόσμον, μονολιθικῶς ἡνωμένον καὶ ὁμόφωνον εἰς τὴν ἀπόφασίν του ν' ἀντισταθῆ, ν' ἀποκρούση τὸν εἰσβολέα καὶ ν' ἀνατρέψη καὶ ματαιώση τ' ἀνόσιά του σχέδια. Ἔργον τῆς προνοίας Του — ποὺ ἀγρυπνεῖ ἐπάνω ἀπὸ τὴν εὐλαβῆ αὐτὴν Πατρίδα — εἶναι τὸ ἀδιαμφισβήτητον γεγονός,ὅτι τὴν αὐγὴν τῆς 28ης παρελθόντος ἡ ἀφυπνισθεῖσα μὲ τὸ ἄγγελμα τῆς ἰταλικῆς ἐπιδρομῆς Ἑλλάς, ὡς πρώτην πρᾶξιν ἀμύνης προέκρινε τὴν ταφὴν ὅλων τῶν ἐμφυλίων διχονοιῶν καὶ ἐρίδων, ποὺ ἐμέριζον καὶ ὑπέσκαπτον τὴν δύναμίν της ἐπὶ εἰκοσιπέντε ὁλόκληρα χρόνια. Πνοὴ Ἰδική Του ἐνεφύσησε καὶ ἐκραταίωσε τὴν ὑπερήφανον ἀπόφασιν τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Κυβερνήτου ν' ἀπορρίψουν — ὅπως ἀπέρριψαν — τὰς αὐθάδεις τοῦ Ἰταλοῦ ἀξιώσεις. Ἡ χάρις Του ἡ ἀπέραντος ηὐλόγησε τὰ ὅπλα τῶν ἀνδρῶν καὶ τὰ κατέστησεν ἱκανὰ ν' ἀντισταθοῦν εἰς τὸ πλῆθος τῶν ὀρδῶν καὶ εἰς τὸν ὄγκον τοῦ χάλυβος τοῦ ἐπιτιθεμένου καὶ νὰ συγκρατήσουν καὶ ἀναχαιτίσουν τὴν ἅρπαγα χεῖρά του.

Ὁ πόλεμος συνεχίζεται: Εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου, εἰς τὰς μακεδονικὰς ἐπάλξεις καὶ εἰς τὴν πύλην τῆς θαλάσσης, τὴν ὁποίαν ὁ ἐχθρὸς γαβριῶν διεκήρυττεν ἰδικήν του καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν, ἐν τούτοις, ἀπουσίασαν καὶ θ' ἀπουσιάσουν διὰ παντὸς περιδεεῖς καὶ κρυπτόμενοι, οἱ στόλοι του. Ἀλλ' ἤδη ἡ Ἑλλὰς τῶν 9 ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων ἀπεκάλυψε καὶ ἐταπείνωσεν ἐνώπιον τῆς πανανθρωπίνης συνειδήσεως τὴν Ἰταλίαν τῶν 45 ἑκατομμυρίων. Ἡ πρώτη νίκη τῆς εὐψύχου δρακὸς ἐναντίον τοῦ ἀριθμητικοῦ ὄγκου ἐκερδήθη. Ὁ μηχανοκίνητος σίδηρος τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἀτιμίας ἀνεχαιτίσθη ἀπὸ τὰ εὔτολμα γυμνὰ χέρια. Ἡ σφενδόνη τοῦ Δαυΐδ ἀντετάχθη εἰς τὴν πανοπλίαν τοῦ Γολιάθ.

Ὁ,τιδήποτε καὶ ἂν μᾶς ἐπιφυλάσσουν αἱ ἡμέραι ποὺ θ' ἀκολουθήσουν, κανεὶς πλέον δὲν θὰ μᾶς ἀφαιρέση αὐτὴν τὴν νίκην. Ἡ κατάπληκτος Οἰκουμένη ἐθαμβώθη ἀπὸ τὸ φῶς της. Καὶ τὸ φῶς της ἦλθεν ὡς μήνυμα ἀπὸ ἄλλον Κόσμον. Ἀπὸ ἕνα Κόσμον τοῦ ὁποίου ἡ ὕπαρξις ἐπήγαινε νὰ λησμονηθῆ μέσα εἰς τοὺς ζόφους ποὺ ἐξαπέλυσαν οἱ θεοποιήσαντες τὸν ὑλικὸν Μολὼχ καὶ συλλαβόντες τὴν ἰδέαν νὰ ὑποτάξουν εἰς αὐτὸν στραγγαλισμένην καὶ ποδοκυλισμένην τὴν ἀνθρωπίνην τιμὴν καὶ συνείδησιν καὶ μαζὶ μὲ αὐτὰς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοτελοῦς καὶ ἀνεξαρτήτου ὑπάρξεως τῶν Ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ Κόσμου. Καὶ ἡ ἀναλαμπὴ αὐτοῦ τοῦ φωτὸς σημειώνει καμπὴν ὄχι πλέον εἰς τὸν ἰδικόν μας, ἀλλ' εἰς τὸν παγκόσμιον πόλεμον. Διαγράφει τὴν πορείαν του καὶ προκρίνει τὴν ἔκβασίν του.

Ἡ ἀστραπὴ τῆς λόγχης τῶν εὐζώνων, ποὺ ἐφώτισε πάλιν τὰ ἠπειρωτικὰ ὑψίπεδα, δὲν κατέρριψε, δὲν κατερράκωσε, δὲν ἐγελοιοποίησε μόνον τὴν πτωχήν, ἄλλως τε, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἀνύπαρκτον, φήμην τῆς ἰταλικῆς ἀνδρείας. Κατέρριψε καὶ κατερράκωσε καὶ ἐγελοιοποίησε τὸ νεότευκτον ἄθεον δόγμα, τὸ ὁποῖον κοινοὶ τυχοδιῶκται ἐφαντάσθησαν ὅτι θὰ ἐπιβάλουν ὡς νόμον καὶ κανόνα διεθνοῦς ζωῆς. Τὸ δόγμα πού, κατὰ περιφρόνησιν πάσης ποιοτικῆς ἀρχῆς καὶ ἑπομένως πάσης ἀρχῆς ἐξευγενισμοῦ καὶ καλλιεργείας καὶ ἀνθρωπίνης τελειώσεως, ἀρνεῖται εἰς τὰ ἀριθμητικῶς μικρὰ Ἔθνη τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοτελοῦς ζωῆς καὶ ὑπάρξεως. Τὸ δόγμα ποὺ μόνη ἡ ἀπόπειρα ἐπιβολῆς του εἶναι ἄρνησις καὶ ὕβρις ὅλου τοῦ νοήματος τῆς ἀνθρωπίνης ἀνελίξεως καὶ προόδου καὶ κατὰ κύριον λόγον ὅλης τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς μας ἀντιλήψεως τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ζωῆς. Τὸ δόγμα πού, ἂν συνέβαινε νὰ ἐπικρατήση, θὰ ἐπανέφερε τὴν διεθνῆ καὶ μοιραίως καὶ ἀναποτρέπτως καὶ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν ὀπίσω εἰς τὰς πλέον σκοτεινὰς χιλιετηρίδας τῆς προϊστορίας, εἰς τὰς ἐποχὰς ποὺ δὲν ὑπῆρχεν οὔτε νόμος, οὔτε τάξις, οὔτε δίκαιον ἄλλο ἀπὸ τὸ ρόπαλον καὶ τὸν αἰχμηρὸν λίθον τοῦ ἀνθρωποειδοῦς. Ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῆ τὸ δόγμα αὐτὸ οὔτε αἱ Θερμοπύλαι, οὔτε ὁ Μαραθών, οὔτε ἡ Σαλαμίς, οὔτε ἡ διὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἀνακαίνισις, οὔτε τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγῶνος τῶν πατέρων μας τοῦ 21, τίποτε ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας ποὺ ἐφώτισαν καὶ ἠγλάϊσαν τὴν ἱστορίαν καὶ κατέστησαν τὴν ζωὴν ἀξίαν ἀνθρώπων, δὲν θὰ εὕρισκε δικαίωσιν.

Δὲν εἶναι λοιπὸν λόγος κενὸς αὐτὸ ποὺ ἐλέχθη: Ὅτι εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἀνέζησεν εἰς ὅλον τὸ βάθος του καὶ εἰς ὅλην του τὴν ἔντασιν αὐτούσιον τὸ πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι μία κοινὴ νίκη. Εἶναι ἀποκάλυψις. Ἂς δοξολογήσωμεν τὸν Θεὸν διότι ἐξέλεξε πάλιν τὴν μικρὰν ἀλλὰ πάμφωτον αὐτὴν ἑστίαν καὶ τὸν μικρόν, ἀλλ' ὑπέροχον αὐτὸν λαόν, ὡς σκεῦος καὶ ὡς ὄργανον αὐτῆς τῆς ἀποκαλύψεως.

Ἤδη ἀπὸ τώρα μία ριπὴ θάρρους καὶ ἐλπίδος διέδραμε τὸν Κόσμον. Ἀπὸ τὰ βουνὰ τὰ ἑλληνικὰ καὶ ἀπὸ τὰ πελάγη τὰ ἑλληνικὰ ἐξεπορεύθη αὐτὴ ἡ ριπή. Καὶ οἱ λαοὶ τὴν ἐδέχθησαν ὡς εὐλογίαν καὶ ὡς μήνυμα λυτρώσεως. Ἐκδηλότερον ἐκεῖνοι ποὺ ᾐσθάνθησαν τὴν πίεσιν τῆς ἀποχαλινωμένης βίας, ἀλλὰ δὲν ὑπέκυψαν εἰς αὐτήν. Βαθύτερον ὅμως, οἱ ἄλλοι, ποὺ ἐκάμφθησαν καὶ ἐσυνθηκολόγησαν μαζί της. Ἔτσι ὁ ἀγὼν τῆς Ἑλλάδος γίνεται πάλιν πηγὴ ἀνθρωπίνης λυτρώσεως. Ἂς μὴ μᾶς καταλογισθῆ ὡς σημεῖον ἐπάρσεως αὐτὴ ἡ διαπίστωσις. Αἱ καρδίαι μας εἶναι καθαραὶ καὶ ταπειναί. Γνωρίζει ὁ Θεὸς καὶ ὁ Κόσμος ὅτι δὲν ἐπεζητήσαμεν ἡμεῖς αὐτὸν τὸν πόλεμον. Γνωρίζει ὅτι τὸν ἀπεκρούσαμεν μὲ ὅλην μας τὴν θέλησιν. Ἐδεήθημεν ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ παρέλθη ἀφ' ἡμῶν αὐτὸ τὸ ποτήριον. Αἱ βουλαὶ τοῦ Θεοῦ ὅμως ἦσαν ἄλλαι. Ὁ πόλεμος μᾶς ἐπεβλήθη. Τὸν ἀνελάβομεν μὲ τὴν σεμνὴν φιλοδοξίαν νὰ ὑπερασπίσωμεν τὴν μικρὰν ἐλευθέραν γῆν, ποὺ ἦτο ἰδική μας ἀπὸ αἰώνων, πολὺ πρὶν ἐμφανισθοῦν εἰς τὸν στίβον τῆς ἱστορίας οἱ ἀδικηταὶ καὶ οἱ διῶκταί μας. Τὴν γῆν πού, δουλωθεῖσαν ἐπὶ αἰῶνας, τὴν ἀνέκτησαν πάλιν μὲ ποταμοὺς αἱμάτων οἱ πατέρες μας καὶ οἱ ἰδικοί μας πρόσφατοι ἀγῶνες. Ἡ φορὰ τῆς ἱστορίας, ἡ παντοδύναμος, τὸν συνέδεσεν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς μὲ τὸν πανανθρώπινον ἀγῶνα. Ἂν τοῦτο προσδίδη σημασίαν καὶ αἴγλην οἰκουμενικὴν καὶ τοποθετῆ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν Χώραν αὐτὴν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς ἱστορίας, κανεὶς δὲν ἔχει νὰ μᾶς μεμφθῆ οὔτε νὰ μᾶς φθονήση. Κατέχοντες τὴν ἐπίμαχον αὐτὴν σκοπιὰν ἐπάνω εἰς τὰς μεγάλας διαβάσεις, ὅπου διασταυροῦνται αἱ Ἤπειροι, ἦτο πεπρωμένον νὰ πρωταγωνιστῶμεν εἰς τὰ δράματα τῆς ἱστορίας. Διὰ τοῦτο τὸ αἴσθημα ποὺ μᾶς κυριαρχεῖ αὐτὴν τὴν στιγμὴν περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο εἶναι αἴσθημα εὐθύνης. Καὶ τὸ αἴσθημα αὐτῆς τῆς εὐθύνης μεγαλώνει, γίνεται πελώριον ἀπὸ τὴν ἐπίγνωσιν ὅτι τὰ ἠθικὰ ἀγαθά, διὰ τὴν περιφρούρησιν καὶ τὴν κατίσχυσιν τῶν ὁποίων μαχόμεθα, εἶναι κατὰ κύριον λόγον ἑλληνικά. Διότι ἑλληνικὸν εἶναι καὶ τὸ ἰδεῶδες τῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τὸ ἰδεῶδες τῆς ἰσοτιμίας τῶν Ἐθνῶν— ὅπως τὸ διεμόρφωσεν αἰώνων χριστιανικὴ καλλιέργεια καὶ συνείδησις. Θὰ τὴν φέρωμεν τὴν εὐθύνην μας αὐτὴν ὡς Σταυρὸν ἐπὶ τῶν ὤμων μας — μέχρι τέλους. Θὰ συνεχίσωμεν τὸν ἀγῶνά μας μέχρι τέρματος μὲ τὸ πνεῦμα ἄτρομον καὶ μὲ ἄκαμπτον τὴν ψυχήν. Δὲν θὰ κουρασθοῦν τὰ στήθη μας νὰ προτάσσωνται καὶ οἱ βραχίονές μας νὰ πλήττουν. Εἴμεθα βέβαιοι διὰ τὸ τέλος — διὰ τὴν νίκην. Διότι ἡ πεῖρα καὶ τῶν ἠθικῶν καὶ τῶν φυσικῶν ἀγώνων μᾶς ἐδίδαξεν, ὅτι δρόμος τοῦ Σταυροῦ ὁδηγεῖ ἀναποτρέπτως πάντοτε εἰς τὴν Ἀνάστασιν.

Σ. Κανονίδης

«ΣΕ ΓΝΩΡΙΖΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΨΙ...»

Θέλω νὰ γράψω κι' ἐγὼ δυὸ λέξεις γιὰ τὸν μεγάλον αὐτὸν ἀγῶνα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ μὲ πνίγει ἡ συγκίνησις. Εἶναι τάχα ἕνας κοινὸς ἀγῶνας ἡ πάλη αὐτὴ ποὺ ἄρχισε; Εἶναι ἕνας πόλεμος σὰν τοὺς χίλιους ποὺ μποροῦν ν' ἀρχίσουν οἱ λαοὶ γιὰ τοὺς ποικιλωτέρους λόγους; Ἢ εἶναι μία μυσταγωγία ποὺ τελεῖ μιὰ ὁλόκληρη φυλή, ποὺ ἐπέρασε ἀπὸ τὸ καμινευτήριο τῶν δοκιμασιῶν στὴν φωτοβόλο ἱστορία της γιὰ ν' ἀνδρωθῇ καὶ χαλυβδωθῇ.

Στὰ μάτια μου ἔχω τὴ στιγμὴ αὐτὴ ὅλη μου τὴ ζωή, φέρνω στὸ νοῦ μου μιὰ περίοδο τριῶν δεκαετηρίδων ποὺ δὲν ἔχει στὰ μάτια μου καὶ στ' αὐτιά μου παρὰ εἰκόνες πολέμου, ἀγωνίες γιὰ μιὰ Ἑλλάδα μεγαλύτερη, καλύτερη, γιὰ τὴν ἐλευθερία σκλάβων ἀδελφῶν, συναγερμοὺς τοῦ Ἔθνους ποὺ θυμίζουν τοὺς ἀγῶνας τῆς φυλῆς πρὶν δυόμιση χιλιάδες χρόνια, γιὰ τὴν Ἐλευθερία καὶ τὴν Ἀνεξαρτησία. Θυμοῦμαι τοὺς δικούς μου ποὺ ἔφευγαν ἕνας ἕνας γιὰ τὸν πόλεμο χωρὶς νὰ δακρύσῃ μάτι καὶ τοὺς θυμοῦμαι μεγάλους ἥρωες ποὺ γύριζαν, ὅσοι γύριζαν, μὲ τὴν ἁπλότητα τῶν ἀληθινὰ γενναίων, μὲ τὴν ἱκανοποίησι πῶς ἐσκόρπισαν τὸ γέλιο τῆς ὑπάρξεως σ' ἕνα ἀκόμη τμῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Καὶ τώρα εἶναι ἕνας ἄλλος πόλεμος, ἱερὸς ἀνάμεσα στοὺς ἱεροὺς πολέμους τῆς ἑλληνικῆς Φυλῆς. Ἕνας πόλεμος ποὺ φέρνει στὸ νοῦ Μαραθῶνα καὶ Σαλαμῖνα, ἕνας πόλεμος ποὺ θυμίζει τὴν πολιορκία τοῦ Βυζαντίου ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, τότε ποὺ ἐγράφη ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος καὶ τὸ Ἔπος ποὺ φέρνει τὸν τίτλο 1821. Τὰ ἑλληνόπουλα ἔζησαν ἡμέρα πρὸς ἡμέρα μαζὶ μὲ τοὺς μεγάλους τὴν ἀγωνία ποὺ ἄρχισε μὲ τὴν κατάληψι τῆς Ἀλβανίας, ἀπὸ τὸν σημερινὸ καὶ παντοτεινὸ ἐχθρὸ τῆς Φυλῆς μας, ὥρα πρὸς ὥρα τὸν ἄλλο αὐτὸ πόλεμο, ποὺ χαρακτηρίζεται πόλεμος τῶν νεύρων καὶ σήμερα ζοῦν τὸν πόλεμο τοῦ ντουφεκιοῦ. Κι' ὁ πρῶτος ὅμως κι' ὁ δεύτερος κάμπτουν ἄλλες φυλές, ἄλλους λαούς, λιγώτερο ἡρωϊκοὺς ἀπὸ τὸν ἑλληνικό, λιγώτερο ἀνθεκτικούς, μὲ ἱστορία ἄλλη ἀπὸ τὴ δική μας, μὲ Καπορέττα καὶ Λίσσες καὶ ὄχι Πλαταιές, Ἀρκάδια καὶ Μεσολόγγια. Πρέπει νὰ μὴ ξεύρῃ κανεὶς τὸ ἔθνος τοῦτο, ποὺ σὰν νὰ προωρίσθη ἀπὸ τὴ μοῖρα νὰ ποτίζῃ, ἀδιάκοπα, τὴν ἐλευθερία μὲ τὸ αἷμα, νὰ μὴ ξεύρῃ τὶς ἶνες τοῦ εἶναι του, ποὺ κάθε μία φέρει τὸν χαρακτηρισμό: Αὐταπάρνησις καὶ Αὐτοθυσία.

Σκέπτομαι καὶ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς ἐφαντάσθηκαν οἱ Ἰταλοὶ πῶς μποροῦσε ἕνα ἑλληνικὸ ἔθνος, ποὺ ἀπόκτησε τὴν ἐλευθερία του μ' ἕνα Ἀγῶνα ἐννιὰ σχεδὸν ἐτῶν, μποροῦσε νὰ προδώσῃ τὴν οὐσία τοῦ πολιτισμοῦ του, τὰ θεμέλια τῆς ὑπάρξεώς του σ' ὅλους τοὺς αἰῶνας, τὴν Τιμὴ καὶ τὴν ἀγάπη στὴν Ἐλευθερία. Ναί, δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω καὶ λέω μόνο πῶς δόλιος καὶ ποταπὸς ὁ ἐχθρὸς δὲν μπόρεσε καὶ δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν ὑπερηφάνεια καὶ τὴν ἐλευθερία, τὴν Τιμὴ καὶ τὴν Ἠθική.

Ὅλα τὰ βλέπει κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν.

Καὶ τώρα λέω, τί εἶναι οἱ στιγμὲς ποὺ ζοῦμε; Στιγμὲς τῶν Μηδικῶν ἀγώνων, στιγμὲς τοῦ 21; Χαρὰ στὴ φυλὴ ποὺ δέχεται τὸν πόλεμο σὰν πανηγύρι καὶ ποὺ πρῶτοι καὶ καλύτεροι μπαίνουν ἐπὶ κεφαλῆς οἱ πνευματικοὶ ἡγέται. Χαρὰ στὴ φυλὴ αὐτή, γιατὶ αὐτὸ καὶ μόνο φανερώνει ὅτι ὅλοι ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρο κοινωνοῦν σὲ μιὰ καὶ μόνη Ἰδέα, στὸ κοινὸ αἴσθημα.

Ἦμουν προχθὲς στὸ δημοσιογραφικὸ γραφεῖο καὶ ἦρθε νὰ μᾶς ἀποχαιρετίσῃ ἕνας νεαρὸς δημοσιογράφος, νοῦς ὅμως φωτισμένος καὶ φωτεινός.

Φεύγω, εἶπε, γιὰ τὸ μέτωπο μὲ μάτια λαμπερὰ καὶ μέτωπο ὑπερήφανο.

Βουρκώσανε τὰ μάτια μας καὶ τοῦ εὐχηθήκαμε ἐμεῖς, ὅσοι μέναμε, καλὴ τύχη καὶ καλὴ ἀντάμωσι. Μόνο ποὺ λίγο ἀργότερα μάθαμε μία λεπτομέρεια. Ἦταν ἀποσπασμένος σ' ἕνα στρατιωτικὸ γραφεῖο, προτοῦ φύγη, ὅπου πρόσφερε ἀληθινὰ πολύτιμες ὑπηρεσίες καὶ ἔτσι δὲν θέλησαν νὰ τὸν στείλουν πίσω στὸ λόχο του γιὰ νὰ φύγῃ μὲ τὶς πρῶτες τοὐλάχιστον ἀποστολές. Κι' αὐτὸς ἀφοῦ παρακάλεσε μιά, παρακάλεσε δυό, παρουσιάσθηκε ἀντιπειθαρχικὰ στὸν συνταγματάρχη του καὶ ἐξελιπάρησε τὴν τιμή, σὰν ἄνθρωπος, ὄχι σὰν στρατιώτης πρὸς συνταγματάρχη, νὰ φύγῃ στὸ μέτωπο. Ὁ συνταγματάρχης κράτησε ἕνα δάκρυ, τοῦ εὐχήθηκε νὰ γυρίσῃ νικητὴς καὶ τὸν ἄφησε νὰ φύγῃ.

Νὰ ποὺ τώρα ὅτι τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὶς χιλιάδες, ἀπὸ τ' ἀναρίθμητα ποὺ παρουσίασε ὁ συναγερμὸς τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ὅλα γιὰ τὴν Τιμὴ καὶ τὴν Δόξα. Μία τέτοια φυλὴ μπορεῖ νὰ μὴ ζῇ σ' αἰῶνες αἰώνων; Μπορεῖ νὰ μὴ γράφουν γι' αὐτὴ τὰ λόγια τοῦ Γάλλου ποιητοῦ; «Νὰ πεθάνω; Ἐγὼ δὲ μπορῶ νὰ πεθάνω».

Προφητικὰ μοιάζουν τὰ λόγια τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντη στοὺς κατοίκους τῶν νήσων Ὕδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρῶν.

«Θαυμάσατε, ἀδελφοί, σᾶς ἐξελέξατο ὁ Θεὸς καὶ σᾶς προετοίμασε διὰ νὰ ἐκπληρώσετε τὰς προρρήσεις, τὰς ἀποκαλύψεις καὶ τοὺς χρησμοὺς τῶν ἁγίων, νὰ καταδαμάσετε τὴν πόρνην Βαβυλῶνα καὶ συντρίψετε τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος.

Λοιπὸν μὴ δειλιάσετε ποσῶς, ἀλλ' ἑτοιμάσατε τὰ ξύλινα τείχη σας, νὰ διασώσετε ὡς ἄλλοι Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι τὴν πατρίδα. Ἑτοιμάσατε τὰ πλοῖα σας. Ἄλλοι ἂς φοβοῦνται. Τὸν Ποσειδῶνα οἱ ἐχθροὶ ἂς τὸν τρέμουν· ἐπειδὴ οὔτε οἱ πρόγονοί των, οὔτε αὐτοὶ ἔχουν μέρος μετ' αὐτοῦ καὶ ἂν ἐσεῖς ἐλείπετε, ἦταν χαμένοι. Διὰ τοῦτο ἐλπίζομεν ἀδιστάκτως, εἰς τὴν ἰδικήν σας ἀξιότητα καὶ ἀνδρείαν, ὄχι μόνον νὰ χειρώσωμεν τὰς ναυτικὰς τῶν ἐναντίων δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ κέντρον των νὰ διασαλεύσωμεν ἐκ θεμελίων».

Καὶ τότε ὑπὲρ ὅλων ὁ ἀγών. Καὶ τότε ἐνικήσαμεν καὶ σήμερον θὰ νικήσωμεν.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

ΕΚΚΛΗΣΙΣ

τῆς Α. Β. Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Διαδόχου

Βοηθήσατε τὴν φανέλλα τοῦ στρατιώτου.

Μὴ ξεχνᾶτε τὰ μαχόμενα παιδιά μας εἰς τὸ μέτωπον.

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ

*

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ προσφέρωσι μάλλινα εἴδη, δηλαδὴ κουβέρτες, κάλτσες, γάντια, πουλόβερ, φανέλλες καὶ ὅ,τι δήποτε ἄλλο διὰ τοὺς μαχομένους στρατιώτας μας, κατόπιν τῆς ἐκκλήσεως τῆς Α. Β. Υ. τῆς πριγκηπίσσης Διαδόχου, παρακαλοῦνται ὅπως παραδίδωσι ταῦτα εἰς τὰ γραφεῖα τῆς φανέλλας τοῦ στρατιώτου, ὁδὸς Κριεζώτου 12.

Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες

Τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος εὑρίσκονται εἰς τὸ Μέτωπον.

Τόσον αὐτοί, ὅσον καὶ αἱ οἰκογένειαί των ἔχουν ἀνάγκην ἀλληλεγγύης.

Πρὸς τοῦτο ἡ Ε. Ο. Ν. ἵδρυσε τὴν «Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου», ἡ ὁποία ἀνέλαβε τὴν συγκέντρωσιν καὶ διανομὴν πάσης προσφορᾶς εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα.

Ἀποστείλατε ὅ,τι δύνασθε, χρήματα, εἴδη ρουχισμοῦ, τρόφιμα, τσιγάρα, παιδικὰ εἴδη καὶ ὅ,τι ἄλλο νομίζετε χρήσιμο.

Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες,

Ὅλοι μας ἔχουμε ὑποχρέωσιν νὰ μετάσχουμε εἰς τὸν ἀγῶνα, διότι καὶ ἡ πιὸ μικρὴ συμβολὴ θὰ συντείνῃ εἰς τὴν τελικὴν νίκην.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ.

ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διὰ τὴν περιφέρειαν Πρωτευούσης ἀπευθύνατε τὰς προσφορὰς σας: (Ὁδὸς Μαυρομιχάλη ἀριθμὸς 3, Ἀθῆνας).

Ἐγκρίνω:

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Πρωθυπουργὸς καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν.

Γράμματα στους νέους

Η ΙΕΡΗ ΦΛΟΓΑ

Ἀγαπητά μου Ἑλληνόπουλα,

Στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων παρουσιάζονται κάποτε μερικὲς στιγμὲς μὲ ἀφάνταστα ὑψηλὸ νόημα, μὲ ἀνυπολόγιστα ἐξαιρετικὴν ἀξία, στιγμὲς ποὺ συγκεντρώνουν καὶ συμπυκνώνουν μέσα τους ὁλόκληρη τὴν οὐσία τῆς ζωῆς. Οἱ στιγμὲς αὐτὲς δὲν εἶναι μόνον αὐτὲς καθ' ἑαυτὲς μεγάλες, ὡραῖες, ὑπέροχες· ἐξαίρουν καὶ ἀνυψώνουν συγχρόνως τὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ὡς τὶς ἀνώτερες σφαῖρες τῆς ἠθικῆς τελειότητος· κατορθώνουν ἀκόμη κάτι πιὸ μεγάλο καὶ πιὸ πλατύ: δίνουν σκοπὸ καὶ νόημα σ' ὁλόκληρη τὴ ζωὴ καὶ δικαιολογοῦν καὶ δικαιώνουν τὴν ὕπαρξί της· καὶ ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται πὼς γι' αὐτὲς καὶ μόνο τὶς στιγμὲς ἀξίζει νὰ ζῇ τὴ μικρὴ καὶ φθαρτὴ ζωή του.

Αὐτὴ τὴν ὑψηλὴ καὶ μεγάλη συναίσθησι μᾶς προσφέρουν οἱ ἱερὲς ἐθνικὲς στιγμὲς ποὺ περνοῦμε τώρα. Ἀπὸ τὴ δραματικὴ ἐκείνη αὐγινὴ ὥρα, ποὺ οἱ ἀντιαεροπορικὲς σειρῆνες μᾶς ἀνήγγειλαν τὴν ἄνανδρη καὶ δολοφονικὴ ἐπίθεσι τοῦ ἐχθροῦ, μιὰ μεγάλη καὶ ἀποκαλυπτικὴ ψυχικὴ ἀνάφλεξι ἔγινε μέσα μας. Σὰν νὰ εἶχε πέσει μέσα στὰ βαθειά μας ἄδυτα μιὰ οὐρανόσταλτη θεία σπίθα, ὁλόκληρος ὁ ἐσωτερικός μας κόσμος φλογίστηκε μὲ μιᾶς κι' ἡ ἱερὴ φλόγα ἐμπῆκε ἀμέσως μέσα στὸ αἷμα μας καὶ γέμισε τὶς φλέβες μας καὶ πλημμύρισε τὴν καρδιά μας καὶ διωχετεύθηκε ὡς τὶς πιὸ λεπτὲς ἶνες τοῦ μυαλοῦ μας. Καὶ σὲ μιὰ στιγμή, ὅλη ἡ σκουριά, ποὺ σκέπαζε καὶ παραμόρφωνε τὸν ἐσωτερικό μας κόσμο, ἔλυωσε κι' ἔπεσε, καὶ μιὰ νέα, καθαρὴ καὶ φωτεινὴ μορφή, ἡ ἀληθινὴ μορφή του, ἀποκαλύφθηκε μέσα μας: νέα καρδιά, ὁλοζώντανη, ἀχνίζοντας ἀκόμη ἀπὸ ζεστὴ φρεσκάδα, χτύπησε μὲ γερὸ κι' ὁρμητικὸ ρυθμὸ στὰ στήθια μας· νέα ἁγνή, ὑγιὴς καὶ φλογερὴ σκέψι γέμισε καὶ φώτισε καὶ θέρμανε καὶ πλάτυνε τὸν πνευματικό μας ὁρίζοντα.

Κάθε ἀτομισμὸς φιλοτομαρισμός, συμφεροντολογισμός, ὀπισθοβουλία· κάθε σκεπτικισμός, δισταγμός, ἀμφιβολία καὶ δειλία· κάθε ἀδυναμία καὶ μικρότητα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς σκέψεως — ὅλα αὐτὰ τὰ ταπεινὰ καὶ φοβερὰ γεννήματα τοῦ ἀτομιστικοῦ καὶ ὑλιστικοῦ πνεύματος — ἔσβησαν καὶ χάθηκαν μὲ μιᾶς κάτω ἀπὸ τὴ διαβρωτικὴν ἐπήρεια τῆς θείας φλόγας. Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ παρουσιασθήκαμε ἄλλοι ἄνθρωποι — ἁγνοί, ὡραῖοι, δυνατοὶ — γεμᾶτοι ἀπὸ ὑγεία ψυχῆς καὶ σκέψεως, ἀπὸ εὐγένεια καὶ ἀρετή, ἀπὸ γενναιότητα καὶ ἀνδρισμό, φλεγόμενοι ὁλόκληροι ἀπὸ τὸν ἔρωτα στὴν Ἐλευθερία, ἀπὸ πίστι καὶ ἀφοσίωσι στὴν Πατρίδα, ἀπὸ ἐθνικὴν ἀλληλεγγύη καὶ αὐτοθυσία, ἀπὸ τὰ ἀνώτερα καὶ εὐγενικώτερα αἰσθήματα τῆς ἀνθρώπινης καὶ ἐθνικῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τιμῆς, ἄνθρωποι ἀληθινοί, ἄνδρες ἀληθινοί, δηλαδὴ Ἕλληνες ἀληθινοί.

Ἔτσι ξαναβρήκαμε τὸν ἀληθινὸ ἑαυτό μας· καὶ ξαναβρίσκοντας μαζὶ καὶ τὸν ἀληθινό μας δρόμο, ξεκινήσαμε ὅλοι μαζί, ὅλοι οἱ Ἕλληνες, δεμένοι ὅλοι μὲ τὴν ἴδια ἀντίληψι ἀνθρωπίνου καὶ ἐθνικοῦ προορισμοῦ, ξεκινήσαμε ξανά, ὅλοι μαζί, ὁλόκληρος ὁ Λαός, ὁλόκληρο τὸ Ἔθνος, γιὰ μιὰ νέα μεγαλειώδη πορεία ἀνθρωπιᾶς, τιμῆς καὶ πολιτισμοῦ ἐναντίον τῆς ἀνανδρίας, τῆς ἀτιμίας καὶ τῆς βαρβαρότητος. Ὁ προαιώνιος δρόμος τῆς Φυλῆς μας, ἡ προνομιοῦχος μοῖρά της, ὁ ἀνώτερος προορισμός της: νὰ ὑπερασπίζῃ καὶ νὰ σώζῃ ὄχι μόνον τὴν Πατρίδα της, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἀνθρωπότητα. Θὰ τὸ κάμῃ καὶ τώρα! Θὰ τὸ κάμῃ καὶ τώρα!

Μὲ ἐθνικοὺς χαιρετισμοὺς

Μελῆς Νικολαΐδης

ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΗΣ «ΝΕΟΛΑΙΑΣ»

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐπιθεωρῶν τμήματα στρατοῦ πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου.

Τὰ ναυτάκια μας μὲ ἔξαλλο ἐνθουσιασμὸ μεταβαίνουν εἰς τὰς ναυτικάς μας βάσεις ἀποφασισμένα νὰ ἐκδικηθοῦν τοὺς ἀνάνδρους τορπιλλιστὰς τῆς «Ἕλλης» μας.

Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀθηνῶν μὲ τὰς εἰκόνας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ διασχίζουν τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκρήξεως τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου ζητωκραυγάζουσαι.

ΑΣΚΟΠΟΣ ΓΕΝΑΙΟΤΗΣ

Οἱ Ἕλληνες ἐδείξαμεν πάλιν ὅτι ἡ εὐψυχία, τὸ εὔτολμον θάρρος, ἡ ἀδάμαστος καρτερία, τὸ ἀγωνιστικὸν πεῖσμα καὶ ἡ περιφρόνησις πρὸς τὸν κίνδυνον, μὲ μίαν λέξιν τὸ ἡρωϊκὸν πνεῦμα, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀκμάζῃ εἰς τὸν τόπον αὐτὸν γνήσιον, ἀνόθευτον, ἀπαράμιλλον, ἀναλλοίωτον. Ἀπεδείξαμεν ὅτι παρὰ τὴν συνεχῆ ἐποποιΐαν τριάκοντα ὁλοκλήρων αἰώνων καὶ ἐνῷ γύρω λαοὶ νεώτεροι παρακμάζουν καὶ καταπίπτουν ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια μας, ἡμεῖς διετηρήσαμεν ἀμείωτα τὰ βασικὰ φυλετικά μας ζώπυρα. Παρεμείναμεν νέοι, διότι προνόμιον νεότητος εἶναι αὐτὴ ἡ παλλομένη , ἡ ἀγέραστος πνοὴ τοῦ ἰδεαλισμοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον ὡς Κράτος καὶ ὡς λαὸς διεξάγομεν τὰς ἡμέρας αὐτὰς τὸν πόλεμον ποὺ μᾶς ἐπεβλήθη. Ὁ Κόσμος ἐνεθυμήθη πάλιν, ἀντικρύζων τὴν Ἑλλάδα, τὴν φωτεινὴν πηγὴν τῶν ὡραίων ἀδραγαθιῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐπήγασαν ὅλαι αἱ εὐγενεῖς ἰδέαι καὶ ὅλαι αἱ εὐγενεῖς μορφαὶ ποὺ ἐθεμελίωσαν τὸν πολιτισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Μέσα εἰς μίαν ἀνθρωπότητα, ποὺ ἔχει μοιρασθῆ εἰς ἐπιδραμόντας ληστὰς καὶ εἰς εὐτελεῖς τοκογλύφους, τοὺς πρώτους μὴ ὀρρωδοῦντας πρὸ οὐδενὸς ἐγκλήματος καὶ τοὺς δευτέρους ἑτοίμους νὰ δώσουν καὶ νὰ προδώσουν τὰ πάντα, ἐλευθερίαν, ἀξιοπρέπειαν, ὑπόληψιν καὶ τιμὴν χάριν τῆς περισώσεως τοῦ κομποδέματός των, ἡ Ἑλλάς, περιφρονοῦσα τοὺς πρώτους καὶ οἰκτίρουσα τοὺς δευτέρους, ἐβάδισε τὸν ἀπὸ αἰώνων γνώριμόν της τὸν δρόμον τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς τιμῆς. Καὶ εἶναι ἀποφασισμένη νὰ τὸν βαδίσῃ μέχρι τέλους.

Διὰ νὰ τὸν βαδίσῃ ὅμως καλῶς καὶ μὲ τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα ἡ Ἑλλάς, τὸν δρόμον αὐτὸν — πρέπει νὰ τὸ ἀντιληφθῶμεν ὅλοι οἱ Ἕλληνες — δὲν ἀρκεῖ ἡ ἔμφυτος εἰς τὸν καθένα πατροπαράδοτος ἀρετὴ τῆς ἀνδρείας. Χρειάζονται καὶ κάτι ἄλλα πράγματα, πολὺ κατωτέρου ἀναντιρρήτως ποιοῦ καὶ ἑπομένως πολὺ εὐκολώτερα, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ὄχι ὀλιγώτερον ἀναγκαῖα. Ἐννοοῦμεν τὴν συνετὴν συμμόρφωσιν τοῦ λαοῦ πρὸς ὡρισμένους στοιχειώδεις κανόνας ἀμύνης καὶ ἀσφαλείας, διότι οἱ σημερινοὶ πόλεμοι δὲν διεξάγονται μόνον εἰς τὸ μέτωπον ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μετόπισθεν, εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία. Ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι κατὰ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιθέσεις ἐναντίον τῶν πόλεών μας οἱ πολῖται ἔκαμαν πολὺ κακὴν χρῆσιν καὶ ἐπίδειξιν γενναιότητος καὶ αἱ ἐπιδείξεις αὐταὶ ἐστοίχισαν ἀκριβὰ εἰς θύματα καὶ εἰς ἀπωλείας. Καὶ ὅμως αὐτὸ θὰ ἠμποροῦσε θαυμάσια ν' ἀποφευχθῇ καὶ αἱ ἀπώλειαι νὰ περιορισθοῦν εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἐὰν οἱ πολῖται ἔκαμναν τὸν κόπον νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς τὰς ὁδηγίας τῶν ἐντεταλμένων ἀρχῶν. Αἱ ὁδηγίαι αὐταὶ ἐδόθησαν ἐγκαίρως καὶ κατ' ἐπανάληψιν μὲ ὅλα τὰ μέσα τῆς δημοσιότητος. Πλὴν τούτου ἡ πεῖρα τῶν ξένων πόλεων ποὺ ἐβομβαρδίσθησαν καὶ αἱ ἄφθονοι σχετικαὶ περιγραφαί, τὰς ὁποίας ὅλοι εἴδομεν, ἔπρεπε νὰ μᾶς εἶχον διαφωτίσει τελείως περὶ τοῦ κινδύνου καὶ τῶν ἀσφαλεστέρων μέσων ἀμύνης ἐναντίον του. Τὸ ὅτι δὲν ἐπωφελήθημεν οὔτε ἀπὸ τὰ μὲν οὔτε ἀπὸ τὰ δὲ — θὰ τὸ ποῦμε καθαρὰ — δὲν εἶναι πρὸς τιμήν μας. Φοβούμεθα ὅτι ὑπάρχει κάποια δόσις παρεννοημένου παλληκαρισμοῦ εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν μας καὶ ὁ παλληκαρισμὸς αὐτὸς δὲν μᾶς ἐνθουσιάζει καθόλου. Νὰ θυσιάζεται κανεὶς ὅταν μὲ τὴν θυσίαν του θεραπεύεται κάποιος ὑψηλὸς σκοπός. Αὐτὸ εἶναι πράγματι ἡρωϊκόν. Ἀλλὰ τὸ ν' ἀψηφᾷ κανεὶς τὸν κίνδυνον, ὅταν κανεὶς σκοπὸς δὲν τὸ ἀπαιτῇ, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἂν δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν μακαριότητα τῆς ἀγνοίας τοῦ κινδύνου — ποὺ δὲν δικαιολογεῖται ὁπωσδήποτε εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν — καταντᾷ, ἂς μᾶς συγχωρηθῇ ὁ χαρακτηρισμός, καθαρὰ ἀνοησία. Πρέπει νὰ ξεύρουν ὅλοι, ὅτι κανεὶς δὲν διαθέτει τὸν ἑαυτόν του καὶ ἑπομένως δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προκινδυνεύῃ ἄνευ λόγου. Κανεὶς δὲν ἀνήκει εἰς τὸν ἑαυτόν του. Ὅλοι ἀνήκομεν εἰς τὴν μικράν μας οἰκογένειαν, χάριν τῆς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ ζῶμεν, καὶ εἰς τὴν ἄλλην, εἰς τὴν μεγάλην μας οἰκογένειαν, εἰς τὸ Ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀπόλυτον δικαίωμα ἐπὶ τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἱκανοτήτων μας. Ὁ ἄσκοπος παλληκαρισμός, ἐφόσον συνεπάγεται κίνδυνον καὶ φθορὰν ἐθνικῆς δυνάμεως, ὄχι μόνον ἀνδρεῖος δὲν εἶναι ἀλλὰ φθάνει τὰ ὅρια τῆς λιποταξίας. Ἂς τὸ σκεφθοῦν αὐτὸ ὅλοι καλά. Οἱ βομβαρδισμοὶ καὶ αἱ ἐπιθέσεις κατὰ τῶν ἀμάχων καὶ τῶν μετόπισθεν θὰ συνεχισθοῦν. Καὶ διότι προσαρμόζονται ἰδιαιτέρως εἰς τὸ πνεῦμα καὶ εἰς τὰς ἱκανότητας τῶν Ἰταλῶν, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν ἐπιδρομῶν, ὅσον καὶ ἂν δὲν ἀποφέρῃ ἄμεσα στρατιωτικοῦ χαρακτῆρος ὀφέλη εἰς τὸν ἐπιτιθέμενον, ἐκνευρίζει καὶ ὑποσκάπτει τὴν ψυχικὴν ἀντοχὴν καὶ τὸ φρόνημα τῶν ὑφισταμένων τὴν ἐπίθεσιν. Εἶναι ἑπομένως οἱ βομβαρδισμοὶ αὐτοὶ πολεμικὸν μέσον, ἐναντίον τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει παρὰ ἕνας μόνον τρόπος ἀμύνης: ἡ προφύλαξις. Ἂς τὸ καταλάβουν καλὰ ὅλοι. Τὸ νὰ σπεύδωμεν νὰ προφυλασσώμεθα ἀπὸ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιθέσεις δὲν εἶναι καθόλου δειλία, εἶναι ἕνας τρόπος — ὁ καλλίτερος ποὺ διαθέτομεν — διὰ νὰ ματαιώσωμεν τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ. Εἶναι ἑπομένως ἕνας τρόπος μάχης. Καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ διακριθοῦν εἰς τὴν μάχην αὐτὴν πού, ἂν δὲν χρειάζεται γενναιότητα, χρειάζεται ὅμως πειθαρχίαν καὶ μεθοδικότητα καὶ νηφαλιότητα καὶ τάξιν — πράγματα δηλαδὴ ποὺ δὲν τὰ στέργει μὲ εὐχαρίστησιν ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ρωμηοῦ — θὰ προσφέρουν θετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν ἀγῶνα καὶ εἰς τὴν Πατρίδα.

Στὸ περιθώριον

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΟΥΜΕ

Ὅλα κι' ὅλα. Ἀλλὰ νὰ κατηγορήσῃ κανεὶς τοὺς Ἰταλοὺς ὅτι νοθεύουν τὸ πνεῦμα ἢ δὲν μένουν ἀρραγῶς πιστοὶ εἰς τὰς φυλετικὰς παραδόσεις των — θὰ ἦτο ἄδικος. Διότι, τί τοὺς διδάσκει αὐτὸ τὸ πνεῦμα; Τί ἄλλο ἀπὸ τὸ ν' ἀποφεύγουν ὅσο μποροῦν ν' ἀντιμετωπίζουν τοὺς ἀντιπάλους των ὡς γνήσιοι πολεμισταὶ κατὰ μέτωπον, ὅπως ἁρμόζει εἰς τοὺς ἄνδρας καὶ ἀπὸ τὸ νὰ ἐκλέγουν νὰ καταφέρουν τὰ πλήγματά των ἐκεῖ ὅπου εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἄμεσος ἀνταπόδοσις.

Οἱ βομβαρδισμοὶ τῶν Πατρῶν καὶ τῆς Κερκύρας μὲ ἀεροπλάνα ποὺ ἐσχεδιαγράφησαν — διὰ νὰ εἶναι ἀσφαλέστερα — τὰ ἑλληνικὰ σήματα καὶ ἡ ἐπίθεσις ἀπὸ χαμηλὸν ὕψος μὲ πολυβόλα κατὰ ἀνοχυρώτων πόλεων καὶ χωρίων, εἶναι ἀνδραγαθήματα ποὺ στέκουν εἰς τὸ ὕψος τῶν «ἡρωϊσμῶν», τοῦ Καπορέττο, τοῦ βομβαρδισμοῦ τῆς Κερκύρας τῷ 1922, τῶν ἐπιθέσεων μὲ ὑπερίτην ἐναντίον τῶν ἀνυπόπτων Ἀβυσσηνῶν, μὲ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Γαλλίας, τὴν στιγμὴν ποὺ ὅλα — τ' ἀπατηλὰ ἀλλοίμονον — φαινόμενα ἐδείκνυον ὅτι ὁ πόλεμος εἶχε τελειώσει, ἡ ἀρκούδα εἶχε φονευθῆ καὶ ἤρχιζεν ἡ διανομὴ τῆς λείας.

Οἱ Ἰταλοὶ ἱππόται τοῦ ἀέρος δὲν θὰ ἔχουν βεβαίως ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη τὴν εὐτυχίαν νὰ βομβαρδίζουν χωριὰ καὶ νὰ πολυβολοῦν γυναικόπαιδα εἰς τοὺς δρόμους, ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς. Ὑπάρχουν ἐκεῖνοι π ο ὺ φροντίζουν δι' αὐτό. Αἱ ἐσκεμμέναι ὅμως δολοφονίαι δὲν θὰ μείνουν οὔτε ἀνεκδίκητοι οὔτε ἀτιμώρητοι. Προειδοποιοῦμεν τὸν ἰταλικὸν λαὸν ὅτι θ' ἀπαιτήσωμεν βαρὺ τὸ τίμημα αὐτῶν τῶν ἀνάνδρων σφαγῶν, ὅταν θὰ ἔλθῃ, καὶ θὰ ἔλθῃ ἀσφαλῶς πολὺ γρηγορώτερα παρ' ὅ,τι οἱ πολλοὶ περιμένουν ἡ ὥρα τῆς δίκης καὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ θὰ τὸ λάβωμεν.

ΤΑ ΠΟΔΙΑ

Τοὺς ἔφταιξαν αἱ κακοκαιρίαι τῶν Ἰταλῶν, ὁ ἀνόητος αὐτὸς Θύαμις, ποὺ ἐδιάλεξεν ὁ ἄθλιος τὴν περίστασιν γιὰ νὰ πλημμυρίσῃ. Τοὺς ἔφταιξαν ἰδιαιτέρως οἱ δρόμοι μας — ἡ ἀνυπαρξία δηλ. τῶν δρόμων, τὰ στενὰ μονοπάτια τῆς ἑλληνικῆς μεθορίου. Ἀλλὰ τοὺς ἔφταιξαν καὶ οἱ βράχοι τοὺς ὁποίους ἐκύλιον ἐναντίον των οἱ εὔζωνοι — αὐτοὺς οἱ Ἰταλοὶ ἀσφαλῶς θὰ τοὺς φαντάζωνται ὡς τιτᾶνας ἢ ὡς κύκλωπας — ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν.

Καὶ ὁ μὲν καιρὸς ἔσιαξε πιά. Ὁ Θύαμις δὲν ἔχει ἀπὸ τί νὰ πλημμυρίσῃ καὶ οἱ βράχοι τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν θὰ ἔχουν καὶ αὐτοὶ ἐξαντληθῆ. Τὰ μονοπάτια ὅμως φαίνεται θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι δύστροπα πρὸ πάντων γιὰ τὰ ἰταλικὰ πόδια ποὺ ἔχουν τὴν ἰδιοτροπίαν νὰ τρέμουν.

ΤΟ ΑΝΤΙΤΙΜΟΝ

Αἱ ἐκκλήσεις πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀλληλεγγύην πυκνοῦνται. Αἱ ἀνάγκαι εἶναι πολλαὶ καὶ πολὺ μεγάλαι. Οἱ μαχηταὶ ποὺ χύνουν τὸ αἷμα των καὶ προσφέρουν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν ζωήν των προστατεύοντες τὴν γῆν, ζητοῦν εἰς ἀντάλλαγμα τὴν στοργήν μας καὶ τὰς ἐνδείξεις τῆς εὐγνωμοσύνης μας δι' αὐτοὺς ἐν τῷ προσώπῳ τῶν προσφιλῶν των, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιτρέπεται — θὰ ἦτο ἐντροπὴ καὶ ὄνειδος ἰδικόν μας — νὰ ὑποφέρουν. Ἡ Πατρὶς εἶναι μητέρα. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ φέρεται ὡς μητρυιά. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπιτρέπῃ οὔτε νὰ δέχεται νὰ στερῆται τοῦ ἐπιουσίου ἕνα μέρος τῶν παιδιῶν της, ἰδιαιτέρως ἐκείνων ποὺ ἐκλήθησαν ἀπὸ αὐτὴν διὰ τὴν μεγάλην θυσίαν. Ἡ ἐνίσχυσις τῶν οἰκογενειῶν τῶν στρατευσίμων, ἡ περίθαλψις τῶν ἀπόρων, ἡ διατροφή, ἡ ἐπένδυσις τῶν παιδιῶν, ὀφείλει νὰ ἐξασφαλισθῇ. Ἡ περίστασις ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ Πατρὶς δὲν ὁμοιάζει μὲ καμμίαν ἄλλην. Καὶ ἡ στάσις τοῦ κάθε ἀτόμου καὶ τοῦ συνόλου τῆς Κοινωνίας ἀπέναντι αὐτῶν τῶν περιστάσεων πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος.

ΗΓΕΣΙΑ

Ὡρισμένα σημεῖα τοῦ λόγου τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς τῆς Συνεταιριστικῆς Σχολῆς ἀξίζει νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν ἰδιαιτέρως, ἔξω ἀπὸ κάθε ἐπικαιρότητα. Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς εἶναι ἄνθρωπος τῶν ἔργων. Πραγματιστὴς καὶ πραγματοποιὸς ὅσον κανεὶς ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἄνδρας ποὺ ἐκυβέρνησαν τὸν Τόπον μας, γνωρίζει τὴν ἀξίαν τοῦ χρόνου καὶ ξέρει νὰ μοιράζῃ καλῶς καὶ γονίμως τὰς ἐργασίμους καὶ πολυμερίμνους ὥρας του. Οἱ λόγοι του ἐπομένως δὲν ἔχουν τίποτε τὸ κοινὸν μὲ τὴν φλύαρον καὶ ἐξεζητημένην πολιτικὴν ρητορείαν, ποὺ ἐπλεόνασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Οἱ λόγοι τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ ὅταν δὲν ὁμιλῇ διὰ νὰ ἐξαγγέλλῃ καὶ νὰ αἰτιολογῇ ἔργα καὶ πράξεις τῆς Κυβερνήσεως, ἔχουν σκοπὸν νὰ διδάσκουν, νὰ νουθετοῦν καὶ νὰ ἐμπνέουν. Καὶ εἰς τὸ πεδίον αὐτὸ τῆς διδαχῆς, τῆς νουθεσίας καὶ τῆς ἐμπνεύσεως, ὁ πλοῦτος τῶν γνώσεων καὶ περισσότερον ἀκόμη ὁ πλοῦτος τῆς πείρας τὸν ἀνέδειξαν ἄφθαστον. Ὁ λόγος τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ εἶναι ἁπλός, ἐλάχιστα φροντισμένος, τὸ ὕφος του ἀπέριττον, σχεδὸν γυμνὸν ἀπὸ κάθε κομψότητα, ἀλλὰ τὰ νοήματα τόσον πυκνὰ καὶ πρὸ παντὸς τόσον ξένα πρὸς τὴν ἀφῃρημένην γνῶσιν, τόσον ζωντανὰ καὶ τόσον πρακτικά, ἀκόμη καὶ ὅταν θίγουν τὰ θεωρητικώτερα τῶν προβλημάτων.

Εἰς τὸν λόγον του εἰς τὴν Συνεταιριστικὴν Σχολὴν ὁ Κυβερνήτης εἶχε σκοπὸν νὰ δώσῃ εἰς τοὺς νέους ποὺ θὰ ἀποτελέσουν αὔριον τὰ στελέχη τῆς συνεταιριστικῆς ὀργανώσεως, τοῦ γεωργικοῦ μας κόσμου, βαθειὰ καὶ τὸν ρόλον τὸν ἰδικόν των, πρὸ παντὸς ὅμως τὴν θέσιν καὶ τὴν σπουδαιότητα τοῦ γεωργικοῦ στοιχείου τῆς Χώρας, ὡς οἰκονομικοῦ ἀλλὰ καὶ ὡς δημογραφικοῦ παράγοντος. Ὡς ἄνθρωπος ποὺ ἔζησε τὴν ἐποχὴν τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων τοῦ ΙΘ' καὶ τῶν πρώτων τοῦ Κ' αἰῶνος, ἐποχὴν ραγδαίας ἀστικῆς ἀνόδου, τόσον εἰς τὴν καθ' αὐτὸ Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἑλληνικὰς χώρας καὶ τὴν συνεπείᾳ τῆς μονομερείας τῆς ἀνόδου αὐτῆς παρημέλησιν καὶ ἀραίωσιν τῶν γεωργικῶν τοῦ Ἔθνους βάσεων,— παραμέλησιν τὴν ὁποίαν ἐπλήρωσε τόσον ἀκριβὰ ὁ Ἑλληνισμὸς — ἠσθάνθη ὡς ἔργον ὑψηλῆς πολιτικῆς σκοπιμότητος τὴν ἀνάγκην νὰ θεμελιώσῃ εἰς τὴν μόλις διαμορφουμένην συνείδησιν τῶν νέων ποὺ θὰ κληθοῦν νὰ δράσουν αὔριον ὡς ὁδηγοὶ καὶ ὡς ταγοὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὕπαιθρον, τὸ αἴσθημα τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν κόσμον τῶν ἐργατῶν τῆς γῆς, ποὺ ἡ σημασία του καθόλου δὲν ἐξαντλεῖται μὲ τὴν ὄντως πολύτιμον συμβολήν του εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν ἐπάρκειαν τῆς Χώρας, ἀλλὰ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς βιολογικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς ὑγείας τῆς φυλῆς. Ἠθέλησε νὰ ὑπομνηματίσῃ, νὰ διδάξῃ καὶ νὰ ἐμπεδώσῃ μὲ τὸ κῦρος τῆς θέσεως καὶ τῆς προσωπικότητός του τὰς αἰωνίας ἀληθείας, εἰς τὰς ὁποίας ἐπιστρέφει σήμερον ἔπειτα ἀπὸ ὀλεθρίας καὶ καταστροφικὰς περιπλανήσεις, συντετριμμένη ἀπὸ τὰς δῆθεν μεγάλας κατακτήσεις της, ἡ ἄσωτος ἀνθρωπότης. Νὰ διδάξῃ ὅτι ἡ Πατρὶς εἶναι γῆ. Ὅτι τὸ Ἔθνος δὲν ἐγεννήθη μόνον ἀλλὰ συνετηρήθη καὶ ἐκραταιώθη εἰς τοὺς ἀγρούς. Ὅτι εἰς τοὺς ἀναπεπταμένους χώρους τῆς ὑπαίθρου, ὅπου ὁ ἄνθρωπος ἐμπιστεύεται ἀφρούρητον εἰς τὴν ἰδιοτροπίαν τῶν τυφλῶν στοιχείων τῆς φύσεως τὸν ἱδρῶτα καὶ τὸν μόχθον του, ἐστερεώθη ἡ πίστις του πρὸς τὴν ὑπερτάτην Πρόνοιαν, πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὴν ἀκατάλυτον ἠθικὴν τάξιν ποὺ κυβερνᾷ τὴν ζωήν. Ἠθέλησε νὰ τοὺς ὁπλίσῃ μὲ τὸν θησαυρὸν αὐτῶν τῶν ἀληθειῶν, ποὺ χωρὶς αὐτὰς θὰ ἦτο τόσον δύσκολον ἂν ὄχι ἀδύνατον οἱ νέοι αὐτοὶ νὰ πιστεύουν εἰς τὴν δύσκολον ἀποστολὴν ποὺ θὰ τοὺς ἀνατεθῇ καὶ νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ αὐτὴν ὅσον χρειάζεται διὰ νὰ μὴ γίνουν μηχανικοὶ διεκπεραιωταὶ ἐντολῶν καὶ διαταγῶν ἀλλὰ ἀληθινοὶ ἐργάται καὶ ἀπόστολοι μιᾶς ἀναγεννητικῆς ἐξορμήσεως.

Καὶ συγχρόνως ἠθέλησε νὰ ὑπομνήσῃ εἰς αὐτούς, καὶ ὄχι εἰς αὐτοὺς μόνον, ἀλλὰ εἰς τὸ σύνολον τῶν δημοσίων λειτουργῶν, καὶ γενικώτερον εἰς ὅλους ἐκείνους ποὺ κατέχουν κάποιαν ἡγετικὴν θέσιν εἰς οἱονδήποτε τομέα τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, μικρὸν ἢ μεγάλον, ὅτι ὁ ρόλος τοῦ ἡγέτου δὲν ἐκπληροῦται καθόλου μὲ τὴν ἄσκησιν τῆς ἐπιβολῆς τῆς μικρᾶς ἢ τῆς μεγάλης ἐξουσίας, ποὺ τοῦ εἶναι ἐμπεπιστευμένη, ἀλλὰ μὲ τὴν συνεργασίαν τῶν διοικουμένων, ἡ ὁποία πάλιν, χωρὶς ἀμοιβαίαν κατανόησιν, χωρὶς ἐπαφὴν καὶ ἀμοιβαῖον σεβασμὸν εἶναι τελείως ἀνέφικτος. «Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κυβερνηθοῦν ἄνθρωποι ὡς ἀνδράποδα ἁπλῶς μὲ τὴν θέλησιν τοῦ ὁποιουδήποτε ὀργάνου τῆς κρατικῆς ἐξουσίας. Πρέπει ἰδίως οἱ Ἕλληνες νὰ κυβερνηθοῦν ὡς ἄνθρωποι ἐλεύθεροι καὶ συγκατανεύοντες εἰς τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως». Ὅταν μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ὁμιλῇ ὁ ἄνθρωπος ποὺ συγκεντρώνει εἰς τὰς χεῖρας του τόσην ἐξουσίαν, ὅσην δὲν συνεκέντρωσε ποτὲ ἄνθρωπος εἰς αὐτὸν τὸν Τόπον, ὅταν ἐπὶ πλέον βεβαιώνῃ ὅτι ὁ ἴδιος «τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τὴν ἐτήρησεν ἀπαρεγκλίτως», ἀντιλαμβάνεται ὁ καθεὶς ποίας σημασίας πρόβλημα ἔθεσε καὶ ἔλυσε μὲ τοὺς λόγους του αὐτοὺς ὁ Κυβερνήτης καὶ πόσον οἱ λόγοι του εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐκφεύγουν ἀπὸ τὸν περιωρισμένον χῶρον τῆς Συνεταιριστικῆς Σχολῆς καὶ ἀπευθύνονται καὶ πρέπει νὰ ἀκουσθοῦν μὲ πρόθυμον συνείδησιν ἀπὸ ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀσκοῦν κάποιον εὐρὺν ἢ περιωρισμένον ρόλον εἴτε εἰς τὸν κρατικὸν εἴτε εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα. Γνωρίζομεν ὅλοι μας ὅτι ἡ ἔφεσις πρὸς ἱεράρχησιν ὑπάρχει ἔμφυτος μέσα εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ μέσα εἰς τὸν Κόσμον, διότι ἡ τάξις εἶναι τὸ στοιχεῖον ποὺ διακρίνει τὸν Κόσμον ἀπὸ τὸ χάος καὶ διότι τάξις εἶναι κάτι ἀκατανόητον χωρὶς ἱεράρχησιν. Διὰ νὰ λειτουργῇ ὅμως κανονικὰ καὶ γόνιμα ἡ φυσικὴ ἔφεσις τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἱεράρχησιν, ἀπαιτεῖται ἡ ἱεράρχησις νὰ γίνεται κατ' ἀξίαν. Ἔτσι τίθεται ἀμέσως τὸ πρόβλημα τῶν ἡγετικῶν προσόντων. Τῆς κατ' ἀξίαν δηλαδὴ ἐπιλογῆς τῶν ταγῶν καὶ τῶν ὁδηγῶν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς, εἰς ὅλα τὰ πεδία, εἰς ὅλα τὰ στάδια τῆς κρατικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας. Φυσικὰ ἡ τέχνη τῆς ἡγεσίας δὲν εἶναι καθόλου εὔκολη. Ὁ ἡγέτης γεννᾶται, ὅπως καὶ ὁ καλλιτέχνης. Ἡ μόρφωσις, ἡ μάθησις καὶ ἡ πεῖρα ἠμποροῦν νὰ καλλιεργοῦν καὶ ν' ἀναπτύσσουν ἐπ' ἄπειρον τὸ ἡγετικὸν τάλαντον, ὅταν ὑπάρχῃ. ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ τοιοῦτο τάλαντον. Νὰ τὸ δημιουργήσουν ὅμως ποτέ. Ἕνας ἡγέτης χωρὶς προσόντα ἠμπορεῖ νὰ κρατηθῇ ἐκεῖ ὅπου τὸν ἔστησαν αἱ περιστάσεις μὲ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἐξουσίας ποὺ διαθέτει, δὲν θὰ δημιουργήσῃ ὅμως τίποτε. Διότι κανεὶς δὲν δημιουργεῖ μὲ τὸ μηδέν, ἀλλὰ μὲ τὴν ἰδίαν του ἀνάλωσιν. Οὔτε εἶναι ἡ ἡγεσία, ὅπως φαντάζονται πολλοί, εἰσιτήριον ἀνέσεων καὶ εὐζωΐας, ἀλλὰ εὐθύνη καὶ σταυρός. Ἔπειτα κανεὶς δὲν δημιουργεῖ μόνος, ἀλλὰ μὲ τὴν συνεργασίαν τῶν ἄλλων. Καὶ συνεργασία εἰς τὰς ὠργανωμένας προσπαθείας δὲν νοεῖται χωρὶς ὑπακοήν. Διὰ νὰ ὑπακούῃ ὅμως ὁ ἄνθρωπος εἰς ἄλλον ἄνθρωπον πρέπει νὰ ἔχῃ πρῶτα πεισθῇ ὅτι ὁ ἄλλος αὐτὸς ὑπερέχει πραγματικά. Ὅτι εἶναι ἀξιώτερός του. Καὶ κάτι πλέον ἀκόμη. Ἡ ἡγετικὴ ἀρετὴ εἶναι βεβαίως τὸ βασικὸν προσόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ δὲν θὰ ἠμπορῇ ποτὲ νὰ ἀποδώσῃ ὅσα χρειάζεται καὶ ὅσα θὰ ἦτο ἱκανὴ ν' ἀποδώσῃ, ὅταν δὲν τὴν βοηθῇ ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τοὺς συνεργάτας καὶ πρὸς τοὺς ἀρχομένους. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἰσχύει ἰδιαιτέρως διὰ λαοὺς ἱστορικῶς καλλιεργημένους, ὅπως ὁ ἰδικός μας, διότι ἕνα προσὸν τῶν ἀκαλλιεργήτων λαῶν, προσὸν ἢ μειονέκτημα, εἶναι ὅτι διοικοῦνται εὐκολώτερον. Αὐτὸ ἠθέλησε νὰ τονίσῃ εἰς τὴν ἀποστροφὴν τοῦ λόγου του πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους ὁ Ἀρχηγὸς καὶ μαζὶ μὲ τοὺς ὑπαλλήλους ὅλοι ὅσοι κατέχουν ἡγετικὴν θέσιν ὁπουδήποτε, ἄς τὸ σημειώσουν καλῶς. Ἂν τὸ θέσουν ὡς κανόνα ζωῆς καὶ ἂν κατορθώσουν νὰ τὸν πραγματοποιήσουν αὐτὸν τὸν κανόνα, εἰς τὸν κύκλον του ὁ καθένας, ἡ ζωή μας ὡς Ἔθνους θὰ πάρῃ τὸ μεγάλο της ἄπλωμα καὶ τὴν μεγάλη της ἄνθησιν. Θὰ καρποφορήσῃ ἀνωτέρας μορφάς.

3. (Συνέχεια)

—Τί είναι αὐτὸ ποὺ βλέπω; ρωτάει ὁ πρωτόγερος βλέποντας τὸ δοῦλο τοῦ Κρέοντα, τὸ φύλακα, νὰ γυρίζη καὶ μαζί του νὰ τραβάη τὴν Ἀντιγόνη. Ὦ δύστυχη κόρη τοῦ Οἰδίποδα, μήπως τόλμησες νὰ παρακούσης στὴν προσταγὴ τοῦ βασιλιᾶ;

Μὰ καὶ ὁ Κρέοντας κείνη τὴ στιγμὴ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ παλάτι του. Ὁ φύλακας πλησιάζει κατ' αὐτὸν καὶ τοῦ λέει μὲ καμάρι:

—Ὁρίστε, αὐτὴ ἔχει θάψει τὸ κουφάρι τοῦ Πολυνείκη. Καὶ τώρα δὲν ἦρθα γιατὶ τὸ θέλησε ὁ κλῆρος, παρὰ γιατὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος τὴν ἔπιασα μὲ τὰ χέρια μου νὰ κάνη τούτη τὴ δουλειά.

Καὶ διηγιέται τὰ καθέκαστα:

—Φοβισμένοι, λέει, ἀπὸ τὰ λόγια σου τρέξαμε καὶ ξεγυμνώσαμε πάλι τὸ νεκρὸ ἀπὸ τὸ χῶμα ποὺ εἶχαν σκορπίσει ἀπάνω του· ὕστερα καθήσαμε σὲ μέρος ἀπάνεμο γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὴ βρῶμα. Ἐκεῖ, ξαφνικά, σηκώθηκε φοβερὸς ἀνεμοστρόβιλος, θεϊκὴ συμφορά, ποὺ ρήμαξε τὰ δέντρα καὶ θόλωσε τὸν ἀέρα. Κλείσαμε τὰ μάτια ὡς ὅτου περάση τὸ κακό... μὰ σὰν τ' ἀνοίξαμε εἴδαμε τοῦτο τὸ κορίτσι νὰ κάθεται δίπλα στὸ κουφάρι τοῦ πεθαμένου καὶ νὰ μοιρολογιέται μὲ στριγγιὰ φωνὴ σὰν τὸ πουλὶ ποὺ πάει καὶ βρίσκει τὴ φωλιά του ἄδεια. Εἶχε ρίξει ἀπάνω του πολὺ σκόνη ξερὴ ποὺ κουβάλησε μαζί της καὶ τὸν ἐρράντιζε ἀπὸ χάλκινο κανάτι μὲ χοές. Χυμοῦμε κατὰ πάνω της καὶ τὴν ἁρπάζουμε χωρὶς νὰ φέρη ἀντίσταση.

Καὶ πρόσθεσε δυὸ λόγια ποὺ δείχνουν ὅλο τὸ δουλικὸ χαρακτῆρα του:

—Πικρὸ εἶναι νὰ τραβῶ ἔτσι στὴ συμφορὰ πρόσωπα ἀγαπητά... Ὅμως ὅλα ἐγὼ τὰ θεωρῶ κατώτερα μπροστὰ στὴ σωτηρία μου.

—Εἶναι ἀλήθεια αὐτά; ρωτάει ὁ Κρέων τὴν Ἀντιγόνη, ποὺ σκύβει τὸ κεφάλι της καὶ δὲ μιλεῖ. Ἢ μήπως τ' ἀρνιέσαι;

—Ναί, τὸ ἔκαμα αὐτὸ καὶ δὲν τ' ἀρνοῦμαι... ἀπαντᾶ ἡ Ἀντιγόνη μὲ ὑπερηφάνεια, δείχνοντας ἔτσι ὅλη τὴν καταφρόνια ποὺ αἰσθάνεται καὶ γι' αὐτὸν καὶ γιὰ τὶς ἄδικες κι' ἀσεβεῖς προσταγές του.

—Δὲν νομίζω, λέει, ὅτι ἔχεις τόση δύναμη, ὥστε νὰ μὴν τιμᾶς τοὺς ἄγραφους νόμους τῶν θεῶν ποὺ εἶναι ἀσάλευτοι τώρα καὶ αἰῶνες. Τὄξερα πὼς θὰ τιμωρηθῶ μὲ θάνατο ἂν σὲ παρακούσω... Μὰ καὶ τὸ θάνατό μου κέρδος τὸν λογαριάζω, γιατὶ ποιὸς δὲ θὰ θεωρήση πὼς εἶναι προτιμότερο νὰ πεθάνη παρὰ νὰ ζῇ, ὅταν ζῇ σὰν ἐμένα; Δὲν λυποῦμαι λοιπόν, μὰ θὰ λυπόμουν δίχως ἄλλο, ἂν ἄφηνα τὸ γυιὸ τῆς μάνας μου ἄθαφτο.

Μὲ τέτοια γλῶσσα κάνει τὸ χορὸ νὰ ξαφνιάζεται... Σκληρόγνωμη σὰν τὸν πατέρα της, λέει... Δὲν ξέρει νὰ ὑποχωρῇ στὴ συμφορά.

Κι' ὡς τόσο τί εὐγένεια ἀλήθεια ποὺ ἔχει ἡ γυναικεία αὐτὴ ψυχή! Ἡ ζωὴ δὲν ἀξίζει ἂν εἶσαι ὑποχρεωμένος ἀπὸ φόβο καὶ δουλικότητα νὰ κάνης ἀντίθετα πρὸς ἐκεῖνο ποὺ προστάζει ἡ συνείδησι καὶ τὸ χρέος σου!

Ὡς τόσο ὁ Κρέων, ὁ βασιλιᾶς Κρέων, μανιάζει ἀκούοντάς την νὰ μιλᾶ ἔτσι. Δὲν φτάνει λοιπὸν ποὺ τόλμησε νὰ παρακούση στὴ διαταγή του, μὰ καὶ τοῦ αὐθαδιάζει τώρα, αὐτὴ μιὰ γυναῖκα, μπροστὰ στοὺς προύχοντες τοῦ λαοῦ;

—Ὦ δίχως ἄλλο, φωνάζει, δὲν θὰ εἶμαι πιὰ ἐγὼ ἄντρας καὶ βασιλιᾶς μὲ αὐτή, ἂν μείνουν τέτοια καμώματα καὶ λόγια ἀτιμώρητα. Ὄχι κόρη τῆς ἀδερφῆς μου... Ὅ,τι καὶ νἆναι δὲ θ' ἀποφύγη τὴ βαρειὰ τιμωρία ποὺ τῆς ταιριάζει. Μὲ μικρὸ χαλινάρι δαμάζονται ἀκόμα καὶ τὰ πιὸ ἄγρια ἄλογα. Μὰ καὶ ἡ ἀδερφή της τὴν ἴδια τύχη θἄχη, γιατὶ δίχως ἄλλο εἶναι συνεργός της σὲ τούτη τὴ δουλειά. Φωνάξετέ την ἐδῶ... Τὴν εἶδα λίγο πρὶν στὸ παλάτι κι' ἔκανε σὰν τρελλή. Ἔτσι συχνὰ προδίνεται ἀπὸ τὴν ὄψη, ὅποιος στὰ κρυφὰ σοφίζεται τ' ἄδικο...

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Σκότωσέ με λοιπόν... Τί ἄλλο θέλεις;

ΚΡΕΩΝ

Τίποτα... Αὐτὸ μοῦ ἀρκεῖ.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Μὴν ἀργεῖς λοιπόν... Τὰ λόγια σου οὔτε μ' ἄρεσαν οὔτε θὰ μ' ἀρέσουν ποτέ. Ποιὰ μεγαλείτερη δόξα μποροῦσα ν' ἀποκτήσω παρὰ θάφτοντας τὸν ἀδερφό μου; Καὶ τοῦτοι ὅλοι θὰ τ' ὡμολογοῦσαν ἂν δὲν κρατοῦσε ὁ φόβος τὴ γλῶσσα τους δεμένη. Μὰ ἡ βία κι' ἄλλα προνόμια ἔχει καὶ τοῦτο ἀνάμεσα στ' ἄλλα: ὅτι μπορεῖ νὰ κάνη καὶ νὰ λέη ὅ,τι τῆς ἀρέσει.

—Ὡς τόσο, παρατηρεῖ ὁ Κρέων, καὶ ὁ ἄλλος, ὁ Ἐτεοκλῆς, ποὺ σκοτώθηκε ἀπὸ τοῦτον ἦταν ἀδερφός σου...

—Ναί, ἀπαντάει ἡ Ἀτιγόνη, κουνώντας θλιβερὰ τὸ κεφάλι, κι' αὐτὸς ἀδερφός μου ἦταν...

Ἀπὸ τὸ διάλογο τοῦτο εἶναι φανερὸ πὼς δὲν πρόκειται νὰ φτάσουν σὲ κανένα συμπέρασμα οἱ δυό τους...

Ὁ Κρέων μιλάει μὲ τὴ σκληρὴ λογική, ποὺ δὲν ἀναγνωρίζει τὸ συναίσθημα καὶ τὶς ἀντινομίες του. Εἶναι ἀνάγκη νὰ τιμωρηθῇ παραδειγματικὰ ὁ Πολυνείκης, γιατὶ σήκωσε ὅπλα ἐναντίον τῆς πατρίδος του, καὶ στὴν ἀνάγκη αὐτὴ πρέπει ὅλα νὰ ὑποταχθοῦν χωρὶς συζήτηση.

Ἡ Ἀντιγόνη μιλάει μὲ τὴν καρδιά. Πάνω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπινους νόμους, ὅσο σκόπιμες κι' ἂν εἶναι οἱ ἀπαγορεύσεις τους, αὐτὴ ἕνα πρᾶμα ξέρει, πὼς ὁ ἀδερφός της κοίτεται στὸν κάμπο ἄθαφτος καὶ πὼς αὐτὴ θέλει νὰ τὸν νεκροστολίση καὶ νὰ τὸν μοιρολογήση.

Ἂν δὲν τὸ κάνη ἁμαρταίνει, ὄχι μονάχα μπροστὰ στὸ Θεό, μὰ καὶ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους, γιατὶ τὸ κάτω κάτω τῆς γραφῆς, οἱ νόμοι τῶν θεῶν ποὺ ζοῦν μέσα στὴν ἀνθρώπινη καρδιά, εἶναι ἀνώτεροι καὶ σεβαστότεροι ἀπὸ τὶς προσταγὲς τῶν βασιλιάδων.

«Κι' ὕστερα, προσθέτει, ὅταν ἡ λογικὴ τοῦ Κρέοντα τὴ στενοχωρῆ, ἐγὼ δὲν εἶμαι πλασμένη νὰ μισῶ, μὰ ν' ἀγαπῶ!».

Αὐτὸ βέβαια κόβει πιὰ κάθε συζήτηση, γιατὶ δὲν εἶναι ἐπιχείρημα, μὰ μιὰ ἀλήθεια ποὺ δὲν μπορεῖ ὁπωσδήποτε ν' ἀλλάξη. Ὁ Κρέων ἂν ἦταν σὲ θέση νὰ τὸ καταλάβη, ἔπρεπε νὰ φανῇ ὑποχωρητικός, μὰ τὸ πεῖσμα τὸν ἔχει τυφλώσει. Γι' αὐτὸ πέφτει ἀπὸ σφάλμα σὲ σφάλμα.

Μήπως ἔχει καμμιὰ ἀπόδειξη γιὰ τὴν ἐνοχὴ τῆς Ἰσμήνης; Κι' ὡς τόσο μόλις οἱ φύλακες, σύμφωνα μὲ τὴ διαταγὴ ποὺ ἔδωσε, τὴ φέρουν μπροστά του, ἀμέσως, πρὶν ἐξετάση, τῆς ρίχνεται μὲ πικρὰ λόγια καὶ τὴν κατηγορεῖ:

«Ἐσύ, λέει, ποὺ σὰν ὄχια μέσα στὸ σπίτι μου κρυμμένη, μοῦ ρουφοῦσες τὸ αἷμα... θὰ ὁμολογήσης καὶ σὺ ἢ μήπως ἔχεις σκοπὸ ν' ἀρνηθῆς τὴν ἐνοχή σου;».

Καὶ τότε συμβαίνει κάτι πολὺ παράξενο.

Ἡ Ἰσμήνη, ποὺ πρὶν φάνηκε πὼς ἀπὸ φόβο ἀμέλησε τὸ ἱερώτερο χρέος καὶ προσπάθησε μάλιστα νὰ βάλη λογικὴ στὴν Ἀντιγόνη καὶ νὰ τὴν ἀποτρέψη ἀπὸ τὴν ἀπόφαση ποὺ εἶχε πάρει... τώρα ποὺ ὅλα τέλειωσαν, ποὺ βλέπει πὼς ἀπομένει μόνη πιὰ στὴ ζωὴ ἀφοῦ ἀρνήθηκε νὰ βοηθήση τὴν ἀδερφή της, μετανοιώνει, ντρέπεται γιὰ τὴν προτερινὴ διαγωγή της, δὲ θέλει νὰ σωθῇ μόνη. Γι' αὐτὸ ἀπαντᾷ στὸν Κρέοντα:

(Ἀκολουθεῖ) Μ. Ἀναστασίου

Κρέων καὶ Ἀντιγόνη

Η ΧΙΛΙΟΤΡΑΓΟΥΔΗΜΕΝΗ ΗΠΕΙΡΟΣ ΤΟΥ 1912 - 1913

Ἀγωνίστηκε πολὺ ἡ Ἑλλὰς γιὰ νὰ ἐλευθερώση τὴν Ἤπειρο. Τὸ αἷμα ἔρρευσε σὲ ποταμοὺς καὶ οἱ θυσίες ἦταν μεγάλες, ἀνάλογες πρὸς τὴν ἐλευθερία ποὺ ἐχαρίζετο σὲ σκλάβους ἀδελφούς. Οἱ Ἕλληνες πολεμιστὲς ἔβαψαν με τὸ αἷμα τους τὶς βουνοπλαγιὲς καὶ τὰ ὀστᾶ τους βρίσκονται ἀκόμη θαμμένα ἐδῶ κι' ἐκεῖ, καθαγιάζοντα τοὺς ἱεροὺς χώρους, τοὺς ὁποίους σήμερα, μὲ τὴν ἀνδρεία του καὶ τὴν ἀποφασιστικότητά του ὑπερασπίζει ὁ Ἑλληνικὸς Στρατός. Καὶ ἡ ἐποποιΐα αὐτὴ τραγουδήθηκε ἀπὸ τοὺς ποιητὰς τῆς ἐποχῆς ποὺ μὲ τὴ σειρά τους ἐνθουσίαζαν στρατὸ καὶ λαό[1]..

Ὁ Βουγιουκλάκης τραγουδᾶ:

Στὰ ξακουσμένα Γιάννενα, στοῦ Πύρρου τὴν Πατρίδα,
τὴν Ἕνωσι κι' Ἐλευθεριά, ἀγκαλιασμένες εἶδα.
Στὴ μέση ὁ Στρατηλάτης μας σ' ὁλόχρυσό του ἄτ.
καὶ σταματοῦσε μὲ χαρὰ στοῦ Πύρρου τὸ παλάτι...

Στῆς λίμνης τὰ γλυκὰ νερά, τὰ κρυσταλλένια τ' ἄσπρα,
ἐκεῖ ποὺ καθρεφτίζεται ὁ οὐρανὸς μὲ τ' ἄστρα,
τώρα οἱ κύκνοι κολυμβοῦν καὶ τραγουδοῦν τ' ἀηδόνια
πὼς πέρασαν ἀγύριστα τ' Ἀλῆ Πασᾶ τὰ χρόνια...

Ὁ Ἀλέκος Γαλανὸς γράφει μὲ τὸν τίτλο «Μπιτζάνι»:

«Γκρεμίστηκε ὁ Γολγοθᾶς, ἔπεσε τὸ Μπιζάνι,
πάει τοῦ λύκου τὸ μαντρί, σκορπίστηκε ἡ στάνη,
μὲ τίς φαρμακερὲς σκιὲς κοψοκεφαλιασμένες.
κι' ἀπάνω στὰ συντρίμματα ψυχὲς ἀγαπημένες!
Ἀπὸ τὰ χρόνια τὰ παλιὰ κι' ἀπὸ τὰ τωρινά μας
γιορτάζουν τὴν ἀνάστασι. Πετοῦν ὁλόγυρά μας
ἴσκιοι παληοὶ καὶ τωρινοί, γιομάτοι φῶς καὶ μύρα...

...Τὰ Γιάννενα τὰ δύστυχα, τὰ πολυπικραμένα
τόσους καιροὺς στὰ σύννεφα στὰ μαῦρα διπλωμένα
σὰ νύφη στολιστήκανε, ἀνοίξανε σὰν κρίνος
καὶ σὰν γαμπρὸς μυριόφωτος μπαίνει ὁ Κωνσταντῖνος».

Ὁ Στέφανος Δάφνης ἀφιερώνει τὶς πολεμικές του στροφὲς στὰ «Γιάννενα»:

Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰ Γιάννενα, σ' ἕνα ψηλὸ κλαδὶ
πουλὶ πουλάκι ἐκάθησε καὶ γλυκοκελαϊδεῖ.
Ἀνοῖχτε στράτα διάπλατη καὶ στράτα μυρωμένη,
κι' ἔρχεται ἡ Λευτεριὰ ἡ κυρὰ μὲ τ' ἄνθη στολισμένη.

Τ' ἀκοῦνε οἱ σκλάβοι ποὺ βαθειὰ σ' ὄνειρο βαθὺ ζοῦνε
καὶ τὰ κεριὰ ἑτοιμάζουνε καὶ τοὺς παλμοὺς κρατοῦνε
καὶ τὸ καλὸ φθινόπωρο μὲ κάποια ἀνατριχίλα
στρώνει τ' ὁλόχρυσο χαλὶ μὲ τὰ στερνά του φύλλα...

Ὁ Κωνσταντῖνος Λυκόρτας τραγουδάει τὴν ἅλωσι τῶν Ἰωαννίνων:

Σήκω καϋμένε Ἀλῆ Πασᾶ
νὰ ἰδῇς τὰ Γιάννενά σου
τὰ πήρανε οἱ Ἕλληνες
δὲν εἶναι πιὰ δικά σου.

Καὶ πιὸ κάτω.

Ἡ πονεμένη Ἤπειρος
πανήγυρι ἑτοιμάζει,
στὸ Μέτσοβο ἐλεύθερος
ἥλιος γλυκοχαράζει.

Και ἡ Χειμάρρα ἡ ξακουστὴ
φορεῖ τὰ γιορτινά της
γιατὶ ἐλευθερώνονται
μαζὶ τὰ Γιάννενά της.

Καὶ μπαίνει μέσα ὁ Στρατὸς
καὶ τὰ θεριὰ λουφάζουν,
τῶν Βοτσαραίων αἱ ψυχαὶ
σκιρτοῦν κι' ἀναγαλλιάζουν.

«Χίλια καντάρια ζάχαρι
νὰ ρίξτε μεσ' στὴ λίμνη,
γιὰ νὰ γλυκάνῃ τὸ νερὸ
νὰ πιῇ ἡ Κυρὰ Φροσύνη».

Νὰ πιοῦν τὰ λεβεντόπαιδα
μὲ τὴν περίσσεια χάρι,
νὰ πιῇ καὶ ὁ Διάδοχος
τὸ ἄξιο παλληκάρι.

Ποὺ πῆρε μὲ τὸ χέρι του
τὸ ἀπόρθητο Μπιζάνι,
καὶ μπαίνει μεσ' στὰ Γιάννενα
Ἀνάστασι νὰ κάνῃ.

Ἐπίσης ὁ Ἀντώνιος Μαυρουκάκης ἀφιερώνει στοὺς Προμάχους τῆς Ἠπείρου ἕνα χαρακτηριστικὸ ἐπίγραμμα:

Γενναῖοι ἐλευθερωταὶ
τῆς ἀδελφῆς Ἠπείρου,
σὰν ἄστρα θὲ νὰ λάμπετε
στὰ πλάτη τοῦ ἀπείρου.

Ἐπίσης ὁ Στανίσλαος Σ. Μενεῖκος στὸ ποίημά του «Μπᾶτε κορίτσια, στὸ χορό», γράφει:

Ἐφρίξανε τὰ Γιάννενα ἀπ' τῆς σκλαβιᾶς τὸν πόνο,
τῆς λίμνης ἐθολώσανε τὰ γάργαρα νερὰ
ἀπ' τοῦ Ἀλῆ τὴν ἀτιμιά, τὸ θάνατο, τὸ φόνο
ποὺ σκόρπισαν στὴν Ἤπειρο τὴ μαύρη συμφορά.

Τώρα λεβέντης, μορφονιὸς διαβαίνει παλληκάρι
καὶ σᾶς χαρίζει λευτεριά, τοῦ Ἔθνους τὸ καμάρι...
Μπᾶτε, κορίτσια στὸ χορὸ κι' ἀρχίσετε τραγούδια
σκορπίστε καὶ στὸ διάβα του τῆς Κιάφας τὰ λουλούδια!

Ὁ κ. Φωκίων Πανᾶς ἀφιερώνει σὲ ποιήματά του μὲ τὸν τίτλο «Τὰ Γιάννενα», τ' ἀκόλουθα:

Μὲ τοῦ Σκαμάνδρου τὰ νερά, τοῦ Ὀλύμπου τὴν κορφὴ
Γύρισε τώρα μιὰ στιγμὴ καὶ τὸ φρικτὸ Μπιζάνι
Κοιτῶντας πὲς «ἡ δόξα μου τὴ δόξα σου δὲν φθάνει».
Καὶ τὴν κλεισμένη μας καρδιὰ ἀνοίγοντας καὶ πάλι

Ψάλλε κι' αἰώνια ψάλλε.
Χαρῆτε, χαρῆτε.
Χρυσῆ Λευτεριά.
Στὰ Γιάννενα λάμπει.
Γελοῦν ὄρη, κάμποι.
Τὸ σύμπαν γελᾶ.

Ὁ Γεώργιος Δ. Παράσχος στὸ ποίημα του «Οἱ Ἥρωες τοῦ Μπιζανιοῦ», τραγουδεῖ:

Ποῦ εἶσαι τώρα λεβεντιὰ τοῦ Κίτσου τοῦ Τζαβέλλα
καὶ σεῖς ποὺ πολεμούσατε εἰς τῆς Γραβιᾶς τὸ χάνι;
Νὰ δῆτε, ἐλᾶτε, τοὺς πεζούς, νὰ δῆτε φουστανέλλα,
πὼς πέφτουν μέσα στὴ φωτιὰ καὶ πέρα στὸ Μπιζάνι!

Γίγαντες εἶναι ἢ θεοί; Κορμὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουν;
Θαρρεῖς ὁ Ἄρης ἀπὸ μπρὸς ὅτι κρατεῖ τὸ δόρυ
κι' ἀκολουθοῦν οἱ γίγαντες καὶ στὴ φωτιὰ πὼς τρέχουν
καὶ σκαρφαλώνουν τὰ βουνὰ καὶ πιάνουνε τὰ ὄρη.

Καὶ παρὰ κάτω:

Ποιὸς εἶπε πὼς πεθάνατε ἀγωνισταὶ οἱ πρῶτοι;
Ποιὸς εἶπε ὅτι ἡ σκλαβιὰ στοὺς σημερνοὺς ἀξίζει;
Οἱ Ἕλληνες δὲν ἠμποροῦν νὰ ζήσουν μὲ δεσπότη,
αὐτὸ τὸ ὄνειρο μπορεῖ μωροὺς ν' ἀποκοιμίζῃ.

Ποιὸς εἶπε πὼς πεθάνατε; Τὸ αἷμα δὲν πεθαίνει
οὐδέποτε τοῦ Ἕλληνος ὅπου κυκλοφορήσῃ
γίνεται φλόγα καὶ φωτιὰ καὶ τὴν καρδια θερμαίνει.
Ὁ Ἕλλην πάντα πολεμᾷ ἐλεύθερος νὰ ζήσῃ.

Ὁ κ. Ἄγγελος Σημηριώτης γράφει εἰς τὸ τραγοῦδι του «Ὁ Βασιλεὺς στὸ Μπιζάνι»:

Βαθιὰ τῆς λίμνης τὰ νερά, τὰ βαθιαντιφεγγίζουν.
Μήνα νεράϊδες τ' ἀστροφῶς τὰ βάθη της λιανίζουν
μήνα κατέβη νὰ λουστῇ σὲ κεῖνα τὸ φεγγάρι,
γιὰ μήνα σκύβουν καὶ θωροῦν τὴν ὤρηα τους τὴ χάρη,
τὰ ξακουσμένα Γιάννενα στῆς λίμνης τὸν καθρέπτη;

Μηδ' ἄστρα λυώνουν μέσα τους, μηδὲ φεγγάρι πέφτει,
Μηδὲ τὰ Γιάννενα θωροῦν τὴν ὤμορφη θωριά τους
κι' ἀστράφτει ἔτσι μαγικὰ τὸ λαμποκόπημά τους.

Ἀπόψε σὰν νὰ ξαναζῇ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ἡ κατάρα,
τ' ἀστέρια θάβ' συννεφιά, τὰ Γιάννενα ἡ τρομάρα
κι' ἀκοῦς στὴ νύχτα μουγκρητὰ καὶ λὲς θεριὰ παλεύουν
καὶ λὲς ποτάμια πιάνονται, στοιχειὰ 'ναι κι' ἀντρειώνουν,
ταυρομπαλοῦνε, λές, βουνά, τὰ βράχια τους γκρεμνᾶνε,
τὰ πεῦκα ξερριζώνουνε καὶ τὰ πετροβολᾶνε,
καὶ τὶς κορφές τους δράχνοντας, καθὼς τὶς ἀνεμίσουν,
ὄρη τὰ ὄρη κυνηγοῦν νὰ τ' ἀνεμοσκορπίσουν.

Τραγουδιέται ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἠπείρου... Τραγουδοῦσαν οἱ ποιηταί μας τὸ μεγαλούργημα ἐκεῖνο τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς αὐτοθυσίας. Σήμερα τὰ παιδιὰ τῶν ἐλευθερωτῶν τῆς Ἑλληνικῆς αὐτῆς περιφερείας ἀγωνίζονται νὰ διατηρήσουν τὴν ἐλευθερίαν ποὺ χάρισαν οἱ πατέρες των εἰς τὴν Ἑληνικὴν Ἤπειρον. Θὰ γράψουν καὶ αὐτὰ σελίδες δόξης καὶ ἡρωϊσμοῦ.

Καὶ οἱ στίχοι τῶν σημερινῶν ποιητῶν θὰ ξανατραγουδήσουν τὴν δική τους ἐποποιΐα.

Ἄγγ. Μεταξᾶς

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ Υπο Α. Β. Γ.

38. (Συνέχεια)

Κεφ. 54.

Όλη την επίλοιπη εκείνη νύχτα ο Αλέξανδρος κοιμήθηκε βαθιά.

Είχε πιά ξημερώσει, οι στρατηγοί είχαν μαζευτῆ γύρα ἀπό τη σκηνή του νὰ πάρουν διαταγὲς κι' αὐτὸς κοιμῶταν ἀκόμα ἥσυχος, σὰ νὰ μὴν εἶχε καμμιὰν ἔγνοια.

Ὁ Παρμενίων τέλος ἀπεφάσισε νὰ μπῆ στὴ σκηνὴ νὰ τὸν ξυπνήση.

Μπῆκε, στάθηκε ἀπάνω ἀπὸ τὸ κρεββάτι του κι' εἶπε σιγά:

—Ἀλέξανδρε!

Μὰ αὐτὸς κοιμῶταν τόσο βαθιὰ ποὺ δὲν ἄκουσε.

Φώναξε πάλι ὁ Παρμενίων:

—Ἀλέξανδρε!

Τίποτα.

Τέλος ὁ Παρμενίων ἔσκυψε, τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸν ὦμο καὶ τὸν σκούντησε. Ὁ Ἀλέξανδρος ξύπνησε.

—Τί τρέχει; ρώτησε τρίβοντας τὰ μάτια.

Ὁ Παρμενίων γέλασε.

—Κοιμᾶσαι, εἶπε, σὰ νἄχε κιόλας γίνει ἡ μάχη καὶ νίκησες. Σήκω καὶ ξημέρωσε.

Γέλασε κι' ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τινάχτηκε ἀπάνω.

—Καὶ τί; εἶπε, θὰ νικήσουμε! Κυνηγούσαμε τὸ Δαρεῖο καὶ νά, ἦρθε τώρα μόνος του νὰ μᾶς παραδοθῆ. Εἶμαι σίγουρος, γι' αὐτὸ καὶ κοιμώμουν τόσο βαθιά.

Ἔβαλε γρήγορα τὴν πανοπλία του, βγῆκε ἔξω. Εἶδε τοὺς στρατηγούς του συναγμένους.

—Μεγάλη μέρα! φώναξε. Σήμερα θ' ἀποφασιστῆ ἡ τύχη τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ οἱ βάρβαροι, ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες. Στὴ μέση ἡ Ἀσία. Θὰ παλέψουμε κι' ὅποιος τὴν πάρη!

—Ἐμεῖς! Ἐμεῖς! Ἐμεῖς! φώναξαν οἱ στρατηγοὶ κυκλώνοντας τὸν Ἀλέξανδρο.

Κι' αὐτός, μέσα στὰ ξημερώματα, στεκόταν στὴ μέση κι' ἔλαμπε σὰν ἥλιος. Φοροῦσε τὸν μπρούτζινο θώρακά του' ἀπάνω του ἦταν σκαλισμένος ἕνας ἀητὸς ποὺ κρατοῦσε στὰ νύχια καὶ σπάραζε ἕνα φίδι. Ἡ ζώνη του ἦταν χρυσῆ καὶ τοῦ τὴν εἶχε χαρίσει τὸ νησὶ ἡ Ρόδος' τὸ σπαθί του, λιγνὸ ἀτσάλι μὲ πολύτιμη λαβή, ἦταν δῶρο τοῦ βασιλιᾶ τῆς Κύπρου. Καὶ στὸ χέρι κρατοῦσε μιὰ παλιὰν ἀσπίδα ποὺ τοῦ εἶχαν χαρίσει οἱ προύχοντες τῆς Τροίας' τὴν εἶχαν βρεῖ στὰ ἐρείπια τῆς παλιᾶς δοξασμένης πολιτείας. Καὶ στὴν περικεφαλαία του κυμάτιζαν τὰ δυὸ μεγάλα ἄσπρα φτερά.

—Ἐμπρός! εἶπε. Ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδας μαζί μας!

Μ' ἕνα πήδημα ἀνέβηκε στὸ Βουκεφάλα, πίσω του πήδηξαν στ' ἄλογά τους οἱ πιστοί του σύντροφοι. Ὁ γιατρὸς ὁ Φίλιππος ἦρθε κι' ἔδεσε τὴν πληγὴ τοῦ γυιοῦ του καὶ τώρα ὁ Στέφανος τυλιγμένος μὲ τὸν ἐπίδεσμο ἀνέβηκε κι' αὐτὸς στὸ ἄλογό του. Ὁ Ἑρμόλαος κι' ὁ φίλος του ὁ Χαρικλῆς εἶχαν πληγωθῆ κι' ἔμειναν μέσα στὰ τσαντήρια τους.

Ὁ ἥλιος πρόβαλε. Ἔρριξε τὶς ἀχτίδες του κάτω στὴν πεδιάδα καὶ φώτισε τὶς χιλιάδες τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἑτοιμάζουνταν νὰ πολεμήσουν. Ὁ βασιλιᾶς Δαρεῖος, ντυμένος στὴν ὁλόχρυση στολή του, ἔκανε θυσίες στοὺς θεούς.

—Ἐμπρός! ξαναφώναξε ὁ Ἀλέξανδρος. Ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδας μαζί μας!

Πρῶτοι, ὡς πάντοτε, ὥρμησαν ἀκάθεκτοι οἱ ἐκλεκτοὶ βασιλικοὶ καβαλλάρηδες. Μπροστὰ πήγαινε ὁ Ἀλέξανδρος. Εἶχε δεῖ πάλι ἀπὸ μακριὰ τὸ Δαρεῖο κι' ἔτρχε καταπάνω του. Ἀναρίθμητα ἦταν τὰ πλήθη τῶν ἐχθρῶν. Μὰ ποιὸς ν' ἀντισταθῆ στὴν ὁρμὴ τοῦ Ἀλέξανδρου; Τρόμαξαν οἱ Πέρσες, ἀναμέρισαν. Ἀφῆκαν ξαφνικὰ ἀπροστάτευτο τὸ Μεγάλο Βασιλέα τους. Ὁ Ἀλέξανδρος χύθηκε μὲ τὸ κοντάρι στὸ χέρι.

Ὁ Δαρεῖος ἔνοιωσε πάλι τὰ γόνατά του νὰ λυγίζουν. Μπροστὰ ἀπὸ τὸν νέον αὐτὸν ὁ γενναῖος βασιλιᾶς τῶν Περσῶν ἔχανε τὴν παλληκαριά του. Ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ φάνηκε πάλι σὰ θεὸς καὶ φόβος καὶ τρόμος τὸν

Ὁ Ἀλέξανδρος πήδηξε στὸ Βουκέφαλό του.

κυρίεψε. Πήδηξε ἀπὸ τὸ ἀμάξι, ἀνέβηκε σ' ἕνα ἄλογο κι' ἄρχισε νὰ τρέχη. Ὁ Ἀλέξανδρος μὲ τοὺς πιστούς του τρέχουν πίσω. Τὸ κέντρο τῆς μεγάλης στρατιᾶς κλονίζεται. Οἱ Ἕλληνες παίρνουν θάρρος, πέφτουν ἀπάνω στοὺς ἐχθρούς. Τρομαχτικὴ ἦταν ἡ σφαγὴ ποὺ ἀκολούθησε. Οἱ Πέρσες ἔρριχναν τ' ἅρματα κι' ἔφευγαν. Οἱ Ἕλληνες τοὺς κυνηγοῦσαν. Κι' ὁ Ἀλέξανδρος μὲ τοὺς δικούς του δὲν ἄφηναν τὸ Δαρεῖο ν' ἀναπνεύση. Ἔτρεχε, ἔτρεχαν κι' αὐτοί.

Μὰ ξάφνα ἕνας καβαλλάρης φτάνει λαχανιασμένος.

—Βασιλιᾶ μου, φωνάζει στὸν Ἀλέξανδρο, ἡ ἀριστερὴ ἄκρα τοῦ στρατοῦ μας κιντυνεύει. Ὁ Παρμενίων μὲ στέλνει καὶ ζητάει βοήθεια.

Ἀφήνει ὁ Ἀλέξανδρος τὸ Δαρεῖο, τρέχει πίσω νὰ βοηθήση τὸ στρατό του. Ὁ Παρμενίων βρίσκουνταν σὲ μεγάλο κίντυνο. Εἴκοσι χιλιάδες καβαλλάρηδες τοῦ εἶχαν ἐπιτεθῆ ἀπὸ τὰ πλάγια. Οἱ Ἕλληνες ἄρχισαν νὰ ὑποχωροῦν. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔφτασε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ τοὺς δικούς του.

—Κουράγιο, παιδιά, φώναξε. Ἀπάνω τους ὅλοι!

Οἱ Ἕλληνες χύμηξαν μὰ κι' οἱ Πέρσες πολεμοῦσαν παλληκαρίσια. Πενῆντα ἀπὸ τοὺς πιὸ διαλεχτοὺς καβαλλάρηδες τοῦ Ἀλέξανδρου ἔπεσαν νεκροί. Ὁ Ἡφαιστίων πληγώθηκε.

—Ὁ Δαρεῖος ἔφυγε! Ὁ Δαρεῖος ἔφυγε!

Ἀκούστηκαν ξάφνου φωνὲς στὶς ἐχθρικὲς τάξεις. Γύρισαν, κοίταξαν πίσω, εἶδαν τὸ κέντρο τοῦ στρατοῦ τους, ὅπου πολεμοῦσε ὁ Μέγας Βασιλιᾶς, νὰ τρέχη σὲ ἄταχτη φυγή. Φόβος τοὺς κυρίεψε. Εἶδαν πὼς ἡ μάχη χάθηκε. Γύρισαν τὰ χαλινάρια κι' ἄρχισαν κι' αὐτοὶ νὰ φεύγουν.

Ἡ νύχτα πλάκωσε. Οἱ Ἕλληνες σταμάτησαν, ὁ ἀναρίθμητος στρατὸς τῶν Περσῶν εἶχε πιὰ ἐξαφανιστῆ μέσα στὸ σκοτάδι. Χιλιάδες Πέρσες κοίτουνταν νεκροὶ στὴ μεγάλη πεδιάδα. Ἀπὸ τοὺς Μακεδόνες πεντακόσιοι μόνο σκοτώθηκαν.

Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς χτύπησε θριαμβευτικὰ τὶς ἀσπίδες, εἶδε τὸν Ἀλέξανδρο νὰ περνάη καβάλλα στὸ Βουκεφάλα κι' ὡς τὸν οὐρανὸ ἔφτασαν οἱ κραυγές:

—Ζήτω ὁ Ἀλέξανδρος ὁ βασιλιᾶς τῆς Ἀσίας!

Ὁ Ἀλέξανδρος ὅμως δὲν ἀποκρίθηκε. Μὲ σφιγμένα τὰ χείλια πέζεψε ἀπὸ τὸ ἄλογό του. Ἦταν γεμᾶτος αἵματα. Λούστηκε: ἄλλαξε ρούχα, ἡ νίκη ἦταν μεγάλη, αὐτὸς ὅμως δὲν ἦταν εὐχαριστημένος.

«Πάλι μοῦ ξέφυγε, πάλι μοῦ ξέφυγε

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

XX
ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΙΣΜΟΣ

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τούτη, ποὺ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας παρουσιάζεται ὡς τὸ σπουδαιότερο κέντρο τοῦ Χριστιανισμοῦ, ποὺ ἀκμάζει ἡ περίφημη Κατηχητικὴ της Σχολὴ κι ἀναδεικνύονται μεγάλοι Ἕλληνες διδάσκαλοι καὶ Πατέρες, ταυτόχρονα σχεδὸν διαμορφώνεται κι ἕνας [illegible] χαρακτῆρος ἰδιόρρυθμος βίος τῶν Αἰγυπτίων Χριστιανῶν εἰς τὴν ὕπαιθρο ὅπου ἐνωρίτατα διεσόθη ἡ νέα θρησκεία. Οἱ πυκνοὶ τοῦτοι ἀμαθεῖς ἀγροτικοὶ πληθυσμοὶ ποὺ κατοικοῦσαν γύρω ἀπὸ τὶς ὄχθες τοῦ Νείλου, στοὺς ὁποίους ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν μποροῦσε [illegible] τους χαρακτῆρα, ἐξακολουθοῦσαν νὰ διαβιοῦν μὲ τὶς πατροπαράδοτες θρησκευτικὲς ἀντιλήψεις τους καὶ δεισιδαιμονίες. Ἔτσι μὴ ὄντας προσκολλημένοι ὅπως οἱ Ἕλληνες στὴν Ἑλληνοαιγυπτιακὴ θρησκεία εὐκολώτερα δέχτηκαν τὴ νέα ποὺ καὶ κοινωνικὰ ἀνταποκρίνονταν βαθύτερα καὶ δο[illegible]σότερο μὲ τὴ Φαραωνική. Γιὰ τὴ διάδοσί της ὅμως εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς παρουσιάστηκε ἡ ἀνάγκη νέου [illegible]. Ἡ Αἰγυπτιακὴ γλῶσσα ἀπὸ αἰῶνες τώρα εἶχε πάψει νὰ εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὴν Αἰγυπτιακὴ θρησκεία. Ἑπομένως κάθε ἐπάνοδος ὄχι μόνο στὴν ἱερογλυφικὴ γραφὴ ποὺ εἶχε καταντήσει ἄγνωστη καὶ σ' [illegible], ἀλλὰ καὶ στὴν πιὸ δημώδη γραφὴ τῶν Παπύρων ἦταν πλέον ἐντελῶς ἀδύνατος. Ἔτσι ἐπιχειρεῖται ἐκ νέου μιὰ παλαιὰ ἀπόπειρα νὰ μορφωθῆ ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ ἀλφάβητο, συμπληρωμένο μὲ φθόγγους τῆς Αἰγυπτιακῆς δημώδους [illegible] γραφῆς τῶν Παπύρων ἡ νέα [illegible] ... [illegible]

[illegible] μετὰ τὸν ἐπὶ Δεκίου διωγμὸ (249 — 251 μ.Χ.) κατὰ τὸ [illegible] τῆς [illegible] χὴ καὶ δη[illegible] ἔννοιες [illegible] ἀποδώσουν τὶς ἔννοιες καὶ λέξεις τῆς Ἑλληνικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν [illegible] καὶ φράσεις ὁλόκληρες τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἰδίως λειτουργικὲς καθὼς καὶ [illegible] μους, σὲ τρόπο ποὺ βλέποντας σήμερα κανεὶς ἕνα κοπτικὸ κείμενο νὰ νομίζη πὼς ἔχει ἐμπρός του [illegible] ἑλληνικό. Ἡ μόρφωσις αὐτὴ ἰδιαίτερης ἐθνικῆς γλώσσης, ἦταν φυσικὸ [illegible] ... [illegible] καὶ κατόπιν ἀπὸ σκληροὺς ἐμφυλίους ἀγῶνας ποὺ διεξήχθησαν μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς δρόμους τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπεβλήθηκε ἡ νέα θρησκεία. Περιγράφοντάς τους ὁ Διονύσιος ὁ Ἀλεξανδρείας λέγει κάπου οὐδεμία ὁδός, οὐ λεωφόρος, οὐ στενωπὸς [illegible] ... [illegible] (212), [illegible] (211 — 217) [illegible] (235), [illegible] (250 - 251) [illegible]

τοῦ Διοκλητιανοῦ (311) κατὰ τοὺς ὁποίους ἐμαρτύρησεν ὁ Ἀλεξανδρείας Πέτρος, ποὺ ζήτησε πρὸ τοῦ μαρτυρίου του νὰ προσευχηθῆ στὸν τάφο τοῦ πρωτο[illegible] τύχη τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Μὲ τὰ γεγονότα ὅλα αὐτὰ [illegible] ... [illegible] συνετέλεσαν κατόπιν εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ μοναχικοῦ βίου. Τοῦτον ἀκολουθεῖ ὁ Μέγας Ἀντώνιος, ποὺ μὲ τὴ θαυμαστή του ἄσκησι ἀναδείχτηκε ὁ κατ' ἐξοχὴν πατέρας [illegible] καθόλου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἀκμάσας [illegible] Γ' καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ Δ' αἰῶνος. Γεννημένος ἀπὸ [illegible] (251 μ.Χ.), νέος ἀκόμη ἐγκατέλειψε τὰ ἐγκόσμια καὶ ἀπεσύρθη στὴν ἔρημο ὅπου καὶ ἀπέθανε (356 μ.Χ.) [illegible] ... [illegible] Ἡ παράδοσις [illegible] ... [illegible] ὁ βίος τοῦ Μεγ. Ἀντωνίου, ποὺ συμπίπτει μὲ τὶς ἀπαρχὲς τοῦ καθόλου μοναχικοῦ [illegible] ... [illegible]

εἰς τὸν κανονισμὸ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς τους. Ἐκτὸς ἀκόμη αὐτοῦ ἡ ἔρημος τῆς Νιτρίας πληρώθηκε ἀπὸ μοναχούς, ἀλλὰ καὶ ἡ φοβερώτερα ἀκόμη ἔρημος τῶν Κελλίων καὶ ἡ μᾶλλον ἀπομακρυσμένη ἔρημος τῆς Σκήτης ὅπου κατέφευγαν οἱ ἀναχωρηταί. Ὅλοι ζοῦσαν κατὰ τὶς διατάξεις καὶ τὶς ὁδηγίες τοῦ Μ. Ἀντωνίου, ποὺ πρῶτος ἔδωσε τοὺς ὑποτυπώδεις κανόνας τῆς μοναχικῆς ζωῆς, οἱ ὁποῖοι ἐπιβάλλουν μετὰ τὴν πενία τὴν ἐργασία καὶ τὸ πρὸς τὸν Θεὸ καθῆκον. Οἱ κάθε τόσο [illegible] τῆς ἰδιοτύπου αὐτῆς ἀσκητικῆς [illegible] ἀπὸ τοὺς ὁποίους καθωδηγοῦνταν [illegible] ... [illegible] στὴ Νιτρία καὶ τὰ γράμματα τὰ θεολογικὰ καλλιεργήθηκαν· δὲν διαβάζονταν ἁπλῶς μονάχα οἱ Γραφὲς ἀλλὰ καὶ τὰ [illegible] μεγάλων Ἀλε[illegible] ... [illegible] νονται στὴν ἀντιγραφή, [illegible] μᾶς δείχνει τὸ κάλλιστο χειρόγραφο τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου τοῦ μοναχοῦ Εὐαγρίου τῆς Νιτρίας. [illegible] ... [illegible] παρουσιάζο[illegible] τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ [illegible] ... [illegible]

ΣΤΡΑΤΗΣ ΛΟΥΚΑΣ

ὁ Δαρεῖος», συλλογιόταν μὲ θυμό. «Ὅσο αὐτὸς ζῆ, ἡ Ἀσία δὲν εἶναι δική μου!».

Κεφ. 55.

— Καὶ τώρα, ρώτησε ὁ Παρμενίων, κατὰ ποῦ θὰ κινήσουμε;

— Ὁ Δαρεῖος πῆγε μπροστὰ καὶ μᾶς δείχνει τὸ δρόμο! ἀποκρίθηκε ὁ Ἀλέξανδρος. Κατὰ τὴ Βαβυλῶνα.

— Διακόσιες ἑξήντα χιλιάδες μέτρα! μουρμούρισε ὁ γέρο στρατηγός.

— Ἀπὸ πότε ἄρχισες νὰ μετρᾶς τὶς ἀποστάσεις, στρατηγέ μου; ἔκαμε ὁ Ἀλέξανδρος χαμογελώντας.

— Εἶσαι ὁ βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας εἶπε ὁ γέρο στρατηγός. Σὲ ὑπακούω.

— Εἶμαι ὁ βασιλιᾶς τῆς Ἀσίας! παρατήρησε ὁ Ἀλέξανδρος μὲ περηφάνεια κι' ὁ Παρμενίων σώπασε.

Κίνησε ὁ στρατὸς κατὰ τὸ νότο. Ἔστειλε ὁ βασιλιᾶς ἀποσταλμένους στὴν ξακουστὴ πόλι Βαβυλῶνα καὶ μήνυσε:

«Μὴ φοβᾶστε! Ἔρχουμαι ἐλευθερωτὴς κι' ὄχι κατακτητής. Θὰ σᾶς λυτρώσω ἀπὸ τὸν περσικὸ ζυγό. Θὰ δώσω στὴν κοσμοξάκουστη Βαβυλῶνα τὰ παληά της προνόμια καὶ τὴν περασμένη της δόξα. Ἀνοῖξτε μου τὶς πόρτες.

Ὅταν ἔφτασαν οἱ πόρτες τῆς γιγάντιας πολιτείας ἦταν ἀνοιχτές. Οἱ Βαβυλώνιοι μισοῦσαν τοὺς Πέρσες, ποὺ τοὺς εἶχαν ὑποτάξει καὶ τοὺς εἶχαν πάρει τὰ προνόμιά τους καὶ τοὺς θησαυρούς. Καὶ τώρα χαρούμενοι ὑποδέχουνταν τὸν Ἀλέξανδρο. Βγῆκαν οἱ προύχοντες ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, τὸν προσκύνησαν καὶ τοῦ παράδωσαν τὰ κλειδιά, ὁ λαὸς στοὺς δρόμους, στεφανωμένος μὲ ἄνθη, τὸν ὑποδέχουνταν ἀλαλάζοντας κι' οἱ γυναῖκες ἀπὸ τὶς στέγες τὸν ἔρραιναν μὲ λουλούδια. Στοὺς ναοὺς ἄναβαν ἀρώματα κι' οἱ ἱερεῖς πρόσφεραν εὐχαριστήριες θυσίες στοὺς θεούς.

— Κανένας νὰ μὴν πειράξη τὴν πολιτεία καὶ τοὺς κατοίκους της! ἔβγαλε διαταγὴ ὁ Ἀλέξαδρος στὸ [illegible] Δέ, εἴμαστε κατακτητές, εἴμαστε ἐλευθερωτὲς τῆς Βαβυλωνίας.

Ὁ Ἀλέξανδρος, κυκλωμένος ἀπὸ τοὺς Βαβυλώνιους ἱερεῖς, μὲ τὰ φιλντισένια κέρατα τοῦ κριαριοῦ στὰ μαλλιά, εἴκοσι πέντε χρόνων, κύριος ἀπέραντης αὐτοκρατορίας, προσέφερε κάθε μέρα θυσίες στοὺς θεοὺς καὶ προσπαθοῦσε νὰ κάμη ὅσο μποροῦσε περισσότερο καλὸ στοὺς ἀνθρώπους.

Ἔστειλε πέρα στὴν Ἑλλάδα κήρυκες [illegible] ... [illegible] στὰ Σ[illegible]:

— Τριακόσιες ἑβδομῆντα χιλιάδες μέτρα ψιθύρισε πάλι ὁ Παρμενίων.

Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος στράφηκε, τὸν κοίταξε καὶ δὲ μίλησε.

«Γέρασε ὁ Παρμενίων, γέρασε ὁ Παρμενίων, συλλογίστηκε κι' ἀρχίζει νὰ μετράη τὶς ἀποστάσεις».

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΕΦΟΔΟΣ ΤΟΥ ΛΟΧΙΑ

Ἡ ὁμίχλη σκέπαζε πυκνὴ τὸν κάμπο· θὰ ἔλεγες νὰ τὸν ἔκοβες μὲ τὸ μαχαίρι, καὶ ἔκανε τὸ σκοτάδι ἀκόμη βαθύτερον.

Ὁ λοχίας Καναβὸς μαζὶ μὲ τρεῖς στρατιῶτες ἐπήγαινε στοὺς διπλοσκοποὺς νὰ κάμη τὴν συνηθισμένην ἔφοδο.

Εἰς ὀλίγο ἐσίμωσε εἰς τοὺς πρώτους, εἶπε τὸ παρασύνθημα καὶ ἦλθε κοντά. Ηὗρε ὅμως καὶ τοὺς δυὸ σκοποὺς ἀναταραγμένους καὶ ἀνήσυχους.

— Τί τρέχει μωρὲ παιδιά;... μὴν ἀκούσατε τίποτα;...

— Ξέρω καὶ γὼ κὺρ λοχία!... δὲν ξέρουμε τί νὰ εἰποῦμε... μὰ ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα σὰν ν' ἀκοῦμε ἀπὸ μακρυὰ κάτι πνιγμένους κρότους... Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς εἶναι κοντά μας ἄλλος καταυλισμός. Πάλι ὅμως ξέρω καὶ γώ! Μπορεῖ νὰ γελιώμαστε. Νά! γιὰ ἄκουσε καὶ σύ!

Ὁ λοχίας ἔστησε τὸ αὐτί του εἰς τὴν σιγαλιὰ τῆς νύκτας μιὰν στιγμή, καὶ τὰ μάτια του ἐφάνηκαν σὰν νὰ ἤθελαν νὰ τρυπήσουν τὸ σκοτάδι. Ἔπειτα ἔσκυψε κάτω καὶ ἔβαλε τὸ αὐτί του εἰς τὸ χῶμα γιὰ ν' ἀκούση καλύτερα.

Μωρὲ σὰν νὰ ἔχης δίκιο... εἶπε ἔπειτα ἀπὸ λίγο, κάτι τρέχει ἐδῶ. Καὶ ὅμως ἡ ἀναγνώρισι ποὺ ἐκάναμε ὅταν φθάσαμε τὸ ἀπόγευμα ἔδειξε ἐλεύθερο τὸ μέρος...

Ἔσκυψε πάλι, ξαν᾽άκουσε καὶ μιὰν στιγμὴ ἔξυσε τὸ κεφάλι του σὰν νὰ ἐσυλλογίζετο τί ἔπρεπε νὰ κάμη.

— Ἐμεῖς ὅτι εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ εἰδοποιήσουμε... εἶπε ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς διπλοσκοπούς.

Ὁ λοχίας ἐσήκωσε ἀποφασισμένος τὸ κεφάλι.

—Ρὲ Κουσκουρῆ! εἶπε εἰς ἕνα στρατιώτη γράφοντας λίγες γραμμὲς μὲ μολύβι, πάρε τοῦτο δῶ τὸ χαρτὶ καὶ τράβα στὸν κύριο ἀνθυπολοχαγό... Ἐγὼ θὰ πάω νὰ ἰδῶ τί τρέχει καλὸ κακό.

Ἐσεῖς, ἐξακολούθησε εἰς τοὺς διπλοσκοπούς, μείνετε ἐδῶ στὴ θέσι σας, καὶ μὲ τὸ παραμικρὸ ποὺ ἰδῆτε φωτιά... νὰ δώσετε εἴδησι!...

Ἐμεῖς ἐμπρὸς παιδιά!... εἶπε εἰς τοὺς ἄλλους· σᾶς θέλω, μάτι ἀητοῦ, ποδάρι λαγοῦ καὶ στὸ χέρι τὸ μάνλιχερ ἕτοιμο... Γιὰ πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τί εἶναι αὐτὸς ὁ μπαμπούλας!...

Ὁ λοχίας Γεώργιος Καναβὸς ἦταν ἕνα παλληκάρι ποὺ δὲν ἐγνώριζε φόβο, ἀπόδειξις ὁ βαθμός του ποὺ τὸν εἶχε πάρει «ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ». Ἀλλὰ δὲν εἶχε μόνο τὴν ἀφοβιά, εἶχε καὶ τὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν ἀπόφασι.

Ἅρπαζε ἀμέσως τὰ πράγματα, ἀμέσως ἀποφάσιζε καὶ ὅ,τι ἀποφάσιζε ἀμέσως τὸ ἐκτελοῦσε.

Ἐτράβηξαν λοιπὸν μέσα εἰς τὸ σκοτάδι σὰν λαγωνικὰ ποὺ φερμάρουν τὸ κυνῆγι, σκυφτοί, μὲ τὸ μάτι τριβέλλι εἰς τὸ σκοτάδι, τὸ αὐτὶ στημένο καὶ τὸ μάνλιχερ ἕτοιμο.

Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ὁ λοχίας τοὺς ἔκανε νόημα μὲ τὸ χέρι νὰ σταθοῦν καὶ ἄκουε μὲ ὅλην τὴν προσοχήν του.

Καὶ ὅμως ναί! Εἶχαν δίκιο οἱ διπλοσκοποί... Ὅσο προχωροῦσαν ἔφθανε καθαρώτερος ὁ θόρυβος. Σὰν πατήματα, σὰν ἀναταράγματα μουλαριῶν, σὰν πνιγμένες ὁμιλίες. Ἄλλος στρατὸς θὰ ἔλεγες ποὺ ἦταν καταυλισμένος.

Μπᾶ! Μυστήριο πρᾶμα! Ἔλεγε ὁ λοχίας. Καὶ ὅμως τὸ ἀπόγευμα δὲν ἦταν κουνοῦπι ἐδῶ...

Καὶ ἔξαφνα μὲ μιᾶς ἐσταμάτησε, κάμνοντας μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι νόημα στοὺς στρατιῶτες νὰ σταματήσουν.

Σὲ δέκα βημάτων ἀπόστασι δύο σκιὲς ἐφαίνοντο νὰ ζωγραφίζωνται μέσα στὴν ὁμίχλη, ἡ μιὰ καθισμένη, ἡ ἄλλη ὀρθή.

—Μωρὲ τοῦτοι εἶναι διπλοσκοποί... εἶπε. Μπᾶ διάολε! Ποῦ βρέθηκαν μωρὲ στὸ πλευρό μας;...

Πράγματι ὀλίγαι λέξεις τοῦ ἑνὸς διπλοσκοποῦ τὸν ἐφώτισαν ἐντελῶς.

— Ξέρεις τί λέει κὺρ λοχία; εἶπε σιγαλὰ ἕνας ἐθελοντὴς ποὺ καταλάβαινε τὴ γλῶσσα τους. Βλαστημάει τὸν σύντροφό του ποὺ ροχαλίζει...

Ὁ λοχίας ἐν τῷ μεταξὺ ἐπῆρε τὴν ἀπόφασί του.

— Ρὲ Καντιώτη! ρὲ Μήτσουρα!... εἶπε, ἐσεῖς ποὺ εἴσαστε πιὸ σβέλτοι, θὰ χυμήξουμε καὶ οἱ τρεῖς ἀπάνω στὸν ὀρθό... Ἀφῆστε τὰ μάνλιχερ κάτω... Ἕνα σάλτο καὶ τὸ χέρι στὸ λαρύγγι νὰ μὴ φωνάξη... πρέπει νὰ τοὺς πιάσουμε ζωντανούς... Ἐσεῖς οἱ ἄλλοι μοῦ συγυρίζετε τὸν ἄλλο... ζωντανὸ καὶ σεῖς, μὲ νοιώσατε;... Ἀλλὰ νὰ μὴν ἀκουστῇ οὔτε κίχ... νοικοκυρίσια. Ἕτοιμοι;... Ἐμπρός! Καὶ καθὼς ὁ σκοπὸς τοῦ ἐγύρισε τὴν ράχι, εὑρέθηκε σὰν ἀγριόγατος ἐπάνω του μ' ἕνα σάλτο, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἐχύνοντο στὸν κοιμισμένον.

Ὁ σκοπὸς ἔκαμε νὰ φωνάξη ἀλλὰ δυὸ σιδερένια χέρια δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ ἔσφιξαν τὸν λάρυγγα, ἄλλα χέρια δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸν ἄρπαξαν σὰν μαγκάνια καὶ ὅσο νὰ καταλάβουν καὶ οἱ δύο ἦταν χάμω, κρατημένοι σφιχτά.

— Λίγο πανὶ μωρὲ νὰ τοὺς δέσουμε τὸ στόμα... Μωρὲ Καντιώτη! σκίσε μου τὸ πουκάμισο...

Ἀμέσως ὅμως τὸ πουκάμισο τοῦ ἰδίου Καντιώτη εἶχε γίνει κομμάτια καὶ δυὸ λουρίδες ἐδέθηκαν σφιχτὰ εἰς τὰ στόματα τῶν ἐχθρῶν.

— Καὶ τώρα ἐμπρός! Πάρτε τους τὰ ντουφέκια μὴν τὰ βροῦνε οἱ σύντροφοί τους καὶ πάρουν εἴδησι, πιάστε τους ἀπ' τὰ χέρια ἔτσι... στράτα σὰν τὰ παιδάκια καὶ δρόμο στὴν δική μας τὴ γραμμή...

Γρήγορα ἡ μικρὰ συνοδεία, ψάχνοντας μέσ' στὸ σκοτάδι, ἔφθασε στὸ μέρος ποὺ περίμεναν οἱ διπλοσκοποὶ καὶ ἐκεῖ ὁ λοχίας μὲ τὸν στρατιώτη ποὺ ἤξερε τὴ γλῶσσα τους ἄρχισε μία πρόχειρη ἀνάκρισι στοὺς αἰχμαλώτους.

Ἐκεῖνοι, τρέμοντας ὁλόσωμοι καὶ νομίζοντες πὼς ἦρθε ἡ ὥρα των, ἔπεσαν εἰς τὰ πόδια του παρακαλιῶντας νὰ μὴ τοὺς κόψη.

— Βρὲ χαμένοι! τὴν ξέρετε αὐτὴν τὴ στολή;... εἶπε ὁ λοχίας ἐρεθισμένος ὅτι τὸν ἐνόμισαν πῶς μποροῦσε νὰ σφάξη ἀόπλους ἀνθρώπους. Τὴν εἴδατε ἄλλη φορὰ διαβόλου ἀνθρῶποι ἤ νομίζετε πὼς ὅλος ὁ κόσμος εἶναι σὰν τὰ μοῦτρα σας;... Ἐμπρός! ἀφῆστε τὶς γυναικεῖες κλάψες κι' ἀποκριθῆτε ὅ,τι σᾶς ρωτῶ...

Οἱ αἰχμάλωτοι τότε ξεθαρρεμένοι λιγάκι, ἐπειδὴ ἔβλεπαν νὰ μὴν ἔχουν σκοπὸ νὰ τοὺς σκοτώσουν, ἄρχισαν μὲ προθυμίαν νὰ λέγουν ὅ,τι τοὺς ἐζητοῦσαν.

Πράγματι ἦταν ἕνα σύνταγμα ἀνδρῶν ποὺ ἔφτασαν κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἀφανισμένοι ἀπὸ τὴν κούρασι καὶ καταυλίστηκαν στὸν κάμπο, ἐλπίζοντας πὼς εἶναι σὲ ἀσφάλεια εἰς τὸ μέρος αὐτό. Ἐκεῖ ποὺ ἐφύλαγαν αὐτοὶ ἦταν τὸ πυροβολικὸ ποὺ μόλις εἶχαν ξεζέψει τὰ μουλάρια.

Ὁ λοχίας ἐρρουφοῦσε τὰ λόγια τῶν αἰχμαλώτων πνιγμένος ἀπὸ χαρά. Αἵ! μωρὲ τί λουκοῦμι τοὺς ἦρθε ἔξαφνα μέσ' στὸ στόμα των.

Ὁ ἀνθυπολοχαγός!... ποῦ εἶναι ὁ ἀνθυπολοχαγός.

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 192)

Ὁ σκοπὸς ἔκανε νὰ φωνάξη ἀλλὰ δυὸ σιδερένια χέρια του ἔσφιξαν τὸν λάρυγγα.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

10ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ ι' 25—37)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Εἶπε δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ. Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ἑαυτὸν εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς ἐστί μου πλησίον; Ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν· οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθε. Σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθε κατ' αὐτόν, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη. Καὶ προσελθὼν κατέδησε τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθών, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκε τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ,τι ἂν προσδαπανήσῃς, ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. Τίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; Ὁ δὲ εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.

Ἀπόστολος (Πρὸς Γαλάτας β' 16-20)

Ἀδελφοί εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ. Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἄρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι. Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα Θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μὲ τὴν περικοπήν του αὐτὴν πρὸς τοὺς Γαλάτας, μᾶς λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς εἶναι τὸ σπουδαιότερον ἐξ ὅλων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ κάθε ἄνθρωπος. Παράδειγμα αὐτοῦ μᾶς φέρει τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του λέγοντας ὅτι αὐτὸς ποὺ πρῶτα ἦταν φανατικὸς ὀπαδὸς τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας κι' ἐνόμιζε ὅτι τηρῶντας τὰς ἐντολὰς αὐτῆς θὰ σωθῇ, ὅταν κατόπιν ἐφωτίσθη ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ ἀμέσως κατάλαβε ὅτι μόνος ὁ Νόμος τοῦ Μωϋσέως δὲν ἦταν ἀρκετὸς γιὰ τὴ σωτηρία του, καὶ γι' αὐτὸ δὲν εὗρε καμμιὰ δυσκολία νὰ ἔρθη ἀντιμέτωπος μὲ τοὺς ὁμοθρήσκους του Ἰουδαίους καὶ συγχρόνως νὰ γίνῃ φανατικὸς ὀπαδὸς τοῦ Χριστοῦ.

Λοιπὸν καὶ ἡμεῖς παραδειγματιζόμενοι ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν Παῦλο ἂς πιστεύσωμεν ἀκλόνητα ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ σωθοῦμε χωρὶς νὰ πιστεύσωμεν ἀπολύτως στὰ διδάγματα καὶ τὰς παραγγελίας τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία τίποτε ἄλλο δὲν ἔχει σκοπὸ παρὰ τὴ σωτηρία ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων ἀνθρώπων.

Ὄχι μόνο ὁ Παῦλος, ἀλλὰ καθὼς γνωρίζομεν καὶ οἱ 12 μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦσαν ὀπαδοὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Ἀλλὰ κι' αὐτοὶ καθόλου δὲν ἐδίστασαν νὰ τὴν ἀπαρνηθοῦν, ἀμέσως μόλις ἐφωτίσθησαν ἀπ' τὰ ὑψηλὰ διδάγματα τοῦ Θεανθρώπου.

Ὁ Παῦλος λοιπόν, ἀφοῦ ἀπαρνήθη τὸν Ἰουδαϊσμό, ἤρχισε μὲ ζῆλο μεγάλο τὸ ὑψηλό του ἔργο, ποὺ σκοπὸ εἶχε τὴν ὅσον τὸ δυνατὸ μεγαλύτερη διάδοσι τοῦ Εὐαγγελίου. Στὴν ἐπιστολή του δὲ πρὸς τοὺς Γαλάτας, θέλοντας νὰ τοὺς στερεώσῃ στὴ χριστιανικὴ πίστι, μεταξὺ τῶν ἄλλων σοφῶν συμβουλῶν του λέγει καὶ τὴν φράσιν: «Ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ». Ἦταν σὰν νὰ ἔλεγε ὅτι ἡ παροῦσα ζωὴ τοῦ κόσμου αὐτοῦ δὲν εἶχε δι' αὐτὸν καμμιὰ ἀξία, ἐφ' ὅσον ἔζη μὲ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστὸν ὡς ὁδηγὸν καὶ ρυθμιστὴν τῆς ζωῆς του. Πιστεύοντας στὸ Χριστὸ ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του εὐτυχισμένο καὶ ἀδιαφοροῦσε γιὰ κάθε εἴδους ἄλλη εὐχαρίστησι, οἱ κόποι δέ, αἱ ὁδοιπορίαι του καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ διωγμοὶ καὶ τὰ βασανιστήρια ποὺ ὄχι λίγες φορὲς ὑπέφερε δὲν ἔκαναν σ' αὐτὸν καμμιὰ ἐντύπωσι. Τὸ ἀντίθετο μάλιστα μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ ὅτι συνέβαινε σ' αὐτόν. Τὸν εὐχαριστοῦσαν καὶ τοῦ ἐχαλύβδωναν ἀκόμη περισσότερο τὴν πίστι του στὸ Χριστό. Τὸ ἴδιο ἀκριβῶς μπορεῖ καὶ σ' ἐμᾶς νὰ συμβῇ ἂν πραγματικὰ ἐμπνεώμεθα ἀπ' τὴ Χριστιανικὴ πίστι. Γιατὶ τί θὰ μᾶς ὠφελήσῃ ἡ ζωὴ ἂν δὲν ἀκολουθοῦμε τοὺς λόγους τοῦ Εὐαγγελίου; Τέτοια ζωὴ δὲν διαφέρει τίποτε ἀπ' τὴ ζωὴ ἑνὸς ὁποιουδήποτε κτήνους. Εἶναι μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν ἐμπνέεται ἀπὸ ὑψηλὰ ἰδανικά, μιὰ ζωὴ ὑλιστικὴ καὶ δίχως κανένα προορισμὸ καὶ ἐπιδίωξι. Καθημερινῶς συναντᾶμε μπροστά μας πολλοὺς τέτοιους ἀνθρώπους. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἄλλο σκοπὸ παρὰ τὰς σαρκικὰς ἀπολαύσεις καὶ τὴν ἀπόκτησι ὅσον τὸ δυνατὸ πιὸ πολλῶν φθαρτῶν θησαυρῶν. Εἶναι ἀνίκανοι νὰ σκεφθοῦν κάθε τι εὐγενὲς καὶ ἰδανικόν. Πέρα ἀπ' τὸν ὑλικὸ τοῦτο κόσμο δὲν μποροῦν νὰ διακρίνουν τίποτε. Εἶναι δηλαδὴ σὰν τὸ ζῶο ποὺ ἐκτὸς ἀπ' τὸ παχνί του δὲν βλέπει τίποτε ἄλλο. Ἀλλὰ τὰ ζῷα κάνοντας αὐτὸ εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένα, γιατὶ ξέρομε πῶς ὁ μεγάλος δημιουργὸς τὰ ἔκαμε χωρὶς λογικό. Ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος, ποὺ εἶναι τὸ τελειότερο ἔργο του, τὸ ἀποκορύφωμα τῆς δημιουργίας του, αὐτὸς ποὺ προικίσθηκε ἀπ' τὸ Θεὸ μὲ τὸ λογικό, εἶναι δικαιολογημένος νὰ ζῇ ὅπως τὸ κτῆνος; Εἶναι σωστὸ νὰ ἀχρηστεύῃ τὸ λογικό του; Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι, ποὺ φαινομενικὰ στὰ μάτια τῶν ἄλλων φαίνονται εὐτυχισμένοι, πραγματικὰ εἶναι δυστυχεῖς καὶ ἀξιολύπητοι. Ἡ ζωή τους εἶναι πραγματικὰ δίχως καμμιὰ χάρι. Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς ποτὲ ἂς μὴ ἐπιθυμήσωμε μιὰ τέτοια ζωή, καὶ ἂς ἔχωμε πάντα στὸ νοῦ μας ὅτι μοναχὰ ἡ ζωὴ ποὺ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ Χριστὸ εἶναι ἡ μόνη ἀληθινὴ κι' εὐτυχισμένη. Μόνο μιὰ τέτοια ζωὴ θὰ μᾶς φέρῃ τὴν πραγματικὴ σωτηρία μας.

✱ ΘΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ ✱

Β'.

Πηγὴ λοιπὸν ἀπαισιοδοξίας, φόβων, ἀγωνίας, εἶναι ἡ ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, καθὼς εἴπαμε στὸ περασμένο. Ἀπ' αὐτὰ τὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα, ποὺ κάνουν τὴ ζωή μας στενόχωρη καὶ πικρή, θέλησε νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ὁ μεγάλος μας Διδάσκαλος καὶ Λυτρωτής, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἤξερε καλά, σὰν πάνσοφος καὶ παντογνώστης, τὴ δυστυχία καὶ τὴ θλῖψι ποὺ μ' αὐτὲς γεμίζει τὴν ψυχή μας ἡ ἀπιστία. Καὶ ἤξερε ἀκόμη πῶς τὸ μοναδικὸ καὶ θαυματουργὸ φάρμακο, ποὺ δίνει τὴν ὑγεία στὴν ψυχὴ καὶ γεμίζει ἀπὸ χαρὰ κι' ἀπὸ αἰσιοδοξία τὴ ζωή μας, εἶναι ἡ πίστις. Γι' αὐτὸ φρόντισε πολὺ νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνη, βαθειὰ πίστι πρὸς τὴ Θεία Πρόνοια.

Πολύτιμη καὶ βαθυστόχαστη, ὅπως πάντοτε, ἡ διδασκαλία του γιὰ τὸ μεγάλο τοῦτο θέμα. Κι' εἶναι πράγματι πηγὴ παρηγορίας γιὰ κάθε ἄνθρωπο τὰ λόγια αὐτὰ ποὺ κήρυξε τὸ ἀλάνθαστο στόμα τοῦ Θεανθρώπου. Ἰδιαιτέρως μάλιστα εἶναι πηγὴ παρηγορίας γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς σημερινῆς γενιᾶς, τῆς δικῆς μας ἐποχῆς.

Ἀφορμή, καθὼς εἴπαμε, νὰ μιλήσῃ γιὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ὁ Κύριος, πῆρε ἀπ' τὴν ἀγωνία καὶ τὴν ἀπογοήτευσι ποὺ προκαλεῖ ἡ ἀπιστία στὴν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Στὰ λόγια τῆς ἀμφιβολίας, στοὺς δισταγμοὺς καὶ στὶς ἄπιστες σκέψεις ἔδωσεν ἀποστομωτικὲς ἀπαντήσεις ὁ Ἰησοῦς. Μὴν ὀλιγοπιστῆτε, Χριστιανοί, μὴν ἀπελπίζεσθε, μᾶς λέει. Σ' ὁποια περίστασι κι' ἂν εἶστε, σ' ὁποιον κίνδυνο κι' ἂν βρισκώσαστε, ὁποιεσδήποτε δυσκολίες κι' ἂν ὀρθώνωνται μπροστά σας, μακριὰ ἡ ἀπελπισία κι' ἡ ἀπόγνωσι. Καλλιεργήσετε καλὰ μέσα στὴν ψυχή σας, ἐντυπώσατε βαθειὰ κι' ἀνεξάλειπτα στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά σας τὴν πεποίθησι τούτη: Πῶς ὁ Θεὸς σᾶς βλέπει, σᾶς ξέρει, σᾶς παρακολουθεῖ μὲ μάτι στοργικό. Ξέρει ἐσᾶς, καὶ ξέρει κι' ὅλες τὶς ἀνάγκες καὶ ὅλους τοὺς κινδύνους, ὅλες τὶς δυσκολίες σας.

Πῶς τὶς ξέρει; Τὶς ξέρει, γιατὶ εἶναι παντογνώστης. Τὶς ξέρει γιατὶ εἶναι παντοῦ, γιατὶ τὸ βλέμμα του τὸ θεϊκὸ εἰσδύει παντοῦ, βλέπει τὰ πάντα. Εἰσχωρεῖ ὡς σ' αὐτὰ ἀκόμη τὰ βάθη τῆς ψυχῆς καὶ τῆς συνειδήσεώς μας. Κι' ἂν ὁ Θεὸς ὁ παντογνώστης καὶ πανταχοῦ παρὼν εἶναι σὲ θέσι νὰ γνωρίζῃ κάθε τι ποὺ συμβαίνει στὸν καθέναν ἀπὸ μᾶς ἀτομικῶς, ἄλλο τόσο εἶναι σὲ θέσι νὰ ξέρῃ καὶ ὅ,τι συμβαίνει σὲ ὅλους, ὅ,τι συμβαίνει στὸ ἐθνικό μας σύνολο. Ἂς εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι γι' αὐτό. Ἂς μὴ μᾶς μένῃ οὔτε ἡ ἐλάχιστη ἀμφιβολία. Μᾶς ἐβεβαίωσε μὲ τὸν κατηγορηματικώτερο τρόπο τὸ στόμα τῆς ἀληθείας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Μᾶς ἐβεβαίωσε καὶ μᾶς εἶπεν: «Οἶδεν ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων».

Τὸ κήρυγμα τοῦτο τοῦ Ἰησοῦ ἂς ἐγκολπωθοῦμε σφιχτά. Εἶναι κήρυγμα ἐμπιστοσύνης, δυνάμεως, αἰσιοδοξίας. Ἀγωνιζόμενοι, καταβάλλοντας ὅλες τὶς δυνατὲς προσπάθειες, κι χρησιμοποιώντας ὅλα τὰ μέσα ποὺ διαθέτομε, ἂς ἀντλοῦμε δυνάμεις στοὺς ἀτομικοὺς καὶ στοὺς γενικώτερους ἀγῶνες μας ἀπ' τὴν ἀστείρευτη πηγὴ ἐνισχύσεως, ἀπὸ τὸν φιλόστοργο Πατέρα μας «τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Α. Ι. ΓΚΙΛΛΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΜΑΣ

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ Β. ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ Η ΙΤΑΛΙΑ

Οἱ Ἰταλοὶ ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν ἐχθροί μας. Μπορεῖ οἱ Ἕλληνες στὶς κρίσιμες στιγμὲς τοῦ Ἐθνικοῦ τους βίου νὰ τοὺς ἐφάνησαν χρήσιμοι! Μπορεῖ ἀκόμη καὶ νὰ τοὺς προσέφεραν ὑπηρεσίες στὸν ἀγῶνα τους ὑπὲρ τῆς Ἰταλικῆς ἑνώσεως!... Αὐτοὶ ὅμως ἀπήντησαν εἰς τοὺς Ἕλληνας πάντοτε μὲ χολήν! Φθονεροί, μίσησαν κάθε ἑλληνικὴ ὑπόθεσι. Φθόνησαν κάθε ἑλληνικὴ πρόοδο καὶ λυπήθηκαν γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅταν πραγματοποιοῦσε προαιωνίους πόθους ἢ ὅταν βρισκόταν σὲ περιόδους ἐσωτερικῆς ἀνορθώσεως... Μίσησαν τὴν Ἑλλάδα τῆς 4ης Αὐγούστου, γιατὶ τὴν εἶδαν νὰ ἀνυψώνεται καὶ νὰ μεγαλουργῇ καὶ νὰ ἀνοικοδομῇ τὸν πολιτισμό της. Μίσησαν τὴν Ἑλλάδα τοῦ 1912 καὶ 1913 γιατὶ ἡ Ἑλλὰς μεγαλουργοῦσε καὶ πραγματοποιοῦσε τὰ πλέον παράτολμα ὄνειρα.

Ἡ Ἑλληνικὴ Χειμάρρα, ἡ Ἑλληνικὴ περιφέρεια τῆς Κορυτσᾶς, ὁλόκληρη ἡ Βόρειος Ἤπειρος ἀπωλέσθησαν, χάρις εἰς τὴν ἰταλικὴν ἀνθελληνικὴν πολιτικήν. Αὐτὴ ἦταν ποὺ κατεδίκασε στὸ τέλος τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς τῆς Βορείου Ἠπείρου εἰς δουλείαν. Αὐτὴ εἶναι ἐκείνη, ποὺ ὤρθωσε τὸ ἀνάστημά της κατὰ τῶν ἑλληνικῶν δικαίων....

Ἔπειτα ἀπὸ τοὺς πολέμους τοῦ 12 καὶ 13 ἡ Πρεσβευτικὴ Διάσκεψις ἐπεδίκασε τὴν Βόρειο Ἤπειρο στὴν Ἀλβανία.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Χειμάρρας ἐπανεστάτησαν. Ἡ ἐθνική τους συνείδησις ἐξανέστη, καὶ μὲ ὅλη τὴν δύναμι τῆς ἑλληνικῆς τους ψυχῆς βροντοφώνησαν ὅτι δὲν θὰ μποροῦσαν ποτέ, μὰ ποτέ, νὰ παραδεχθοῦν, τὴν ἄδικη ἀπόφασι τῆς Πρεσβευτικῆς Διασκέψεως, ποὺ κατεδίκαζε ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς σὲ νέα δουλεία! Καὶ ὅταν ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς τὸ Φεβρουάριο τοῦ 1914, ἐκτελῶντας βαρυαλγῶν τῆς Πρεσβευτικῆς τὰς ἀποφάσεις, ἐγκατέλειπε τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη τῆς Βορείου Ἠπείρου, οἱ Ἕλληνες κηρύσσουν τὴν ἐπανάστασί τους...

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ὡς Διάδοχος κατὰ τὸ 1914 μετὰ ἀξιωματικῶν τοῦ λόχου του.

Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ λαοῦ ἡ Ἐκκλησία. Ὁ Δρυϊνουπόλεως Βασίλειος, ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης Σπυρίδων, ἐπικεφαλῆς τοῦ λαοῦ ἐκήρυξαν ἐν ὀνόματι τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Θεοῦ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Βορείου Ἠπείρου! Καὶ ἐξελέγη ἀμέσως καὶ ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις μὲ τοὺς Χρηστάκην Ζωγράφον, καὶ τοὺς δύο Μητροπολίτας καὶ μὲ ὑπουργοὺς τῶν ἐξωτερικῶν τὸν Ἀλ. Καραπάνον, τῶν Οἰκονομικῶν Ι. Παρμενίδην καὶ Στρατιωτικῶν τὸν ἀντισυνταγματάρχην Δούλην.

Ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις μὲ στρατιώτας ποὺ ἐθελονταὶ ἐπαναστάται προσῆλθον μόνοι τους τόσο ἀπὸ τὴ Βόρειο Ἤπειρο ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα, ἐξεκαθάρισε τὰ ἐδάφη, καὶ μέσα σὲ λίγες ἡμέρες εἶχε γίνει κυρία πλέον τῆς Βορείου Ἠπείρου, τὸ κράτος της ἦταν ἡ «Αὐτόνομος Ἤπειρος», τῆς ὁποίας ἕνας μόνο πόθος κι' ἕνας μόνο σκοπὸς ὡδηγοῦσε τὰς πράξεις: Νὰ ἑνωθῇ μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Εἶναι ὡραῖα τὰ ἱστορικὰ ἔγγραφα τοῦ διορισμοῦ τοῦ Δούλη ὡς ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ ἡ ἀπάντησίς του. Τὰ παραθέτομεν ὡς ἔχουν!...

Ἡ ἐν Δελβίνῳ παράδοσις τῆς Σημαίας εἰς Αὐτονομίας εἰς τὸ ἐκεῖ Σύνταγμα τῶν Ἱερολοχιτῶν.

Συνταγματάρχην Δ. Δούλην
Χειμάρραν

Ἡ ἐν Ἀργυροκάστρῳ συνελθοῦσα Πανηπειρωτικὴ Συνέλευσις, ἀποφασίσασα νὰ ἀντιστῇ κατὰ πάσης ἀποφάσεως τῆς Εὐρώπης, σφαγιαζούσης τὰ δικαιώματα τῆς ἐν ἀλληλεγγύῃ κηρυχθείσης Ἠπείρου καὶ ὑπερασπίσῃ διὰ τῶν ὅπλων τὰ δίκαια αὐτῆς, ἐστήριξε τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν της ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸ δίκαιον καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὰς δυνάμεις της καὶ τὰς τοῦ Πανελληνίου, λόγῳ τῆς εἰς πᾶσαν περίπτωσιν κηρυχθείσης ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης. Τὸ προεδρεῖον τῆς ἐν Ἀργυροκάστρῳ Συνελεύσεως ἀποβλέψαν εἰς τὴν ἐγνωσμένην ὑμῶν φιλοπατρίαν, τοὺς δεσμοὺς τοῦ αἵματος καὶ εἰς τὰ γενναῖα ὑμῶν αἰσθήματα, ἐδελπιστεῖ ὅτι ὡς ἐπίλεκτον τέκνον τῆς εὐάνδρου καὶ τετιμημένης Ἠπείρου, καλούσης τὰ ἐπίλεκτα τοῦ Πανελληνίου τέκνα εἰς βοήθειάν της, θέλετε σπεύσει νὰ ταχθῆτε ὑπὸ τὰς διαταγάς της.

Ὁ Πρόεδρος
† Δρυϊνουπόλεως ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ἀντισυνταγματάρχην Δ. Δούλην
Χειμάρραν

Νῦν τὰ τῆς πατρίδος ἵστανται ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς. Νῦν εἴπερ ποτε αὕτη ἔχει μεγίστην ἀνάγκην τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν τέκνων της. Ἡ εὔανδρος στερεῖται ἀξιωματικῶν, οἵτινες νὰ ἀναλάβωσι τὸ στρατιωτικὸν [illegible] Ὁ Ζωγράφος κα[illegible] ἐφώνησαν ἀλλ' [illegible] Ἡ κινδυνεύουσα Πατρὶς [illegible] [illegible] Ἔχομεν [illegible] Ἡ [illegible] [illegible] Ὅλας τὰς ἐλπίδας τοῦ ἱερωτάτου ἀγῶνος μας ἐξαρτῶμεν ἀπὸ σὲ καὶ μὴ θελήσῃς νὰ τὰς διαψεύσῃς. Ἐν ὀνόματι τῆς σπαργαλιζομένης Πατρίδος ἐπικαλούμεθα τὰς ὑπὲρ αὐτῆς γενναίας σου ὑπηρεσίας. † Ὁ Δρυϊνουπό-

Ἠπειρῶται ἐπαναστάται φρουροῦντες ἐπίκαιρα σημεῖα τῆς ἀγωνιζομένης πατρίδος των.

12ον

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ

Ἐνῷ δὲ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὰ καλλίτερα παλληκάρια τῆς Ἑλλάδος ἔκαναν μεγάλα κατορθώματα, ὁ Θησέας, ὅπως μᾶς λέει ὁ Ἡρόδωρος, δὲν ἔλαβε μέρος σὲ κανένα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ βοήθεια ποὺ ἔδωσε στοὺς Λαπίθες κατὰ τὴν κενταυρομαχία. Ἄλλοι πάλι πιστεύουν πὼς ἔλαβε μέρος στὴν Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία μπαρκάροντας μαζὶ μὲ τὸν Ἰάσωνα γιὰ τὴν Κολχίδα καὶ πὼς ἐβοήθησε τὸν ἥρωα Μελέαγρο νὰ ξεκάνη τὸν Καλυδώνιο κάπρο. Ἀπὸ τὴ βοήθεια μάλιστα αὐτὴ λένε πὼς ἐβγῆκε καὶ ἡ παροιμία: «τίποτα χωρὶς Θησέα». Τὸ ἴδιο λένε καὶ πὼς ἀπὸ τὴ συνήθεια ποὺ εἶχε νὰ κάνη ὁλομόναχος τοὺς δικούς του ἄθλους, χωρὶς τὴ βοήθεια κανενός, βγῆκε κι' ὁ λόγος: «ἄλλος Ἡρακλῆς αὐτός». Ἐβοήθησε ἀκόμα ὁ Θησέας τὸν βασιλιᾶ τοῦ Ἄργους, τὸν Ἄδραστο, κατὰ τὸν πόλεμο τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, νὰ πάρη καὶ νὰ θάψη τὰ παλληκάρια του ποὺ ἔπεσαν κάτω ἀπὸ τὴν ἀκρόπολι τῶν Θηβῶν, τὴν Καδμεία. Κι' αὐτὸ ὄχι νικώντας τοὺς Θηβαίους, ὅπως μᾶς λέει ὁ Εὐριπίδης στὴν τραγωδία του «Ἱκέτιδες», ἀλλὰ πείθοντάς τους νὰ συνθηκολογήσουν. Ἔτσι τοὐλάχιστον λένε οἱ περισσότεροι. Ὁ Φιλόχορος, μάλιστα, μᾶς λέει πὼς τότε ἐπρωτόγιναν σπονδὲς γύρω ἀπὸ τὸ μάζεμα καὶ τὸ θάψιμο τῶν νεκρῶν τοῦ πεδίου μιᾶς μάχης. Τὸ ὅτι πρῶτος ὁ Ἡρακλῆς ἔδωσε πίσω στοὺς ἐχθροὺς τοὺς νεκρούς των γιὰ νὰ τοὺς θάψουν, τό'χω γραμμένο κι' ὅλα στὴν ἱστορία μου γιὰ τὸν Ἡρακλῆ.

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΗΡΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

Ο ΘΗΣΕΑΣ, ΟΙ ΛΑΠΙΘΕΣ ΚΑΙ Η ΚΕΝΤΑΥΡΟΜΑΧΙΑ

Ἀφορμὴ τῆς φιλίας τοῦ Θησέα μὲ τὸν Πειρίθου, βασιλέα τοῦ Θεσσαλικοῦ λαοῦ τῶν Λαπιθῶν, ἤτανε τὸ παρακάτω περιστατικό: Ἀκούγοντας ὁ Πειρίθους τὴ μεγάλη φήμη τῆς δύναμης καὶ τῆς παλληκαριᾶς τοῦ Θησέα, εἶχε τὴν περιέργεια νὰ θέλη νὰ τὴν δοκιμάση καὶ νὰ τὴν γνωρίση προσωπικά. Γι' αὐτὸ λοιπόν, μπῆκε στὸν Μαραθῶνα κι' ἄρπαξε τὰ βόδια τοῦ Θησέα. Ὅταν, καμμιὰ φορά, ἔμαθε πὼς ὁ Θησέας ἁρματωμένος τὸν εἶχε πάρει κυνήγι, ἀργοπόρησε ἐπίτηδες κι' ὅταν εἶδε πὼς ὁ Θησέας τὸν ἔφτανε, ἀντὶς νὰ φύγη, στάθηκε καὶ γύρισε πρὸς τὸ μέρος του γιὰ νὰ τὸν δῆ. Καθὼς δὲ ἀντίκρυσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, τόσο πολὺ ἐξαφνιάστηκαν καὶ οἱ δυὸ γιὰ τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὸ θάρρος τους, ποὺ δὲν ἐπολέμησαν. Πρῶτος ὁ Πειρίθους ἐπρότεινε τὸ δεξί του χέρι στὸν Θησέα ζητώντας ἀπὸ αὐτὸν νὰ γίνη δικαστής του γιὰ τὴν ἁρπαγὴ τῶν βοδιῶν καὶ λέγοντάς του πὼς ἤτανε πρόθυμος νὰ δεχτῆ κάθε τιμωρία ἀπὸ μέρους του. Ὁ Θησέας ὅμως, ὄχι μονάχα τοῦ χάρισε κάθε τιμωρία, ἀλλὰ τὸν παρακάλεσε νὰ γίνουν ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ νὰ σταυρώσουν ὅρκους γιὰ τὴ διατήρησι αὐτῆς τῆς φιλίας.

Ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ τὸ περιστατικό, ὁ Πειρίθους, σκοπεύοντας νὰ παντρευτῆ τὴν Δηϊδάμεια, ἐπροσκάλεσε τὸν Θησέα στοὺς γάμους του, γιὰ νὰ γνωρίση ἔτσι τὴ χώρα του καὶ γιὰ νὰ κάνη παρέα μὲ τοὺς ὑπηκόους του Λαπίθες. Στὸ γλέντι τῶν γάμων του εἶχε προσκαλέσει ὁ Πειρίθους καὶ τοὺς θρυλικοὺς Κενταύρους. Οἱ Κένταυροι αὐτοὶ ἤτανε οἱ ξακουστοὶ ὀρεινοὶ κάτοικοι τῆς ἀλογοτρόφας Θεσσαλίας πού, ὅπως μᾶς λέει ἡ παράδοσι, εἶχανε ἀπὸ τὴ μέση κι' ἀπάνω κορμὶ ἀνθρώπινο κι' ἀπὸ τὴ μέση καὶ κάτω κορμὶ ἀλόγου. Ἄγριοι καὶ μπεκρῆδες ἀπὸ φυσικοῦ τους οἱ Κένταυροι, φαίνεται πὼς ἐπαραείπιαν στοὺς γάμους αὐτοὺς τοῦ Πειρίθου καὶ πώς, στὸ τέλος, μεθυσμένοι, ἄρχισαν νὰ φέρνουνται πολὺ ἄσκημα πρὸς ὅλους τοὺς καλεσμένους καὶ ἰδιαίτερα πρὸς τὶς γυναῖκες. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ Λαπίθες, θέλοντας νὰ τοὺς φέρουν σὲ τάξι καὶ μὴν μπορώντας νὰ τὸν καταφέρουν μὲ τὸ καλό, τοὺς ἔστησαν πόλεμο ἀπάνω στὸ γλέντι κι' ἄρχισαν νὰ τοὺς σκοτώνουν τοξεύοντας. Ἔτσι, τὸ γλέντι αὐτὸ ἐτελείωσε πολὺ ἄσκημα γιὰ τοὺς Κενταύρους. Γιατί, ὅσοι ἀπὸ δαύτους γλύτωσαν ἀπ' τὰ βέλη τῶν Λαπιθῶν, κυνηγήθηκαν ἀπὸ τοὺς τελευταίους καί, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θησέα, διώχτηκαν γιὰ πάντα ἀπὸ τὴ χώρα τους.

Ὁ Ἡρόδωρος ὡς τόσο, μᾶς λέει πὼς ἀλλοιῶς ἔγιναν τὰ πράματα. Κατὰ τὰ γραφόμενά του, ὁ πόλεμος ἀνάμεσα στοὺς Λαπίθες καὶ τοὺς Κενταύρους εἶχε κηρυχτῆ καὶ ὁ Θησέας ἦρθε γιὰ νὰ βοηθήση τοὺς πρώτους. Μᾶς λέει ἀκόμα πὼς μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτῆς τῆς ἐπίσκεψης στὴ Θεσσαλία, ὁ Θησέας ἐφρόντισε γιὰ πρώτη φορὰ ν' ἀνταμωθῆ πρόσωπο μὲ πρόσωπο μὲ τὸν Ἡρακλῆ στὴν Τραχῖνα, μιὰ πολιτεία στὰ δυτικὰ τοῦ βουνοῦ τῆς Οἴτης. Αὐτὸ ἔγινε — μᾶς λέει — ὅταν ὁ Ἡρακλῆς εἶχε πάψει πιὰ τὴν περιπλανητικὴ ζωή του καὶ εἶχε βάλει τέλος στοὺς ἀγῶνες του. Ἡ συνάντησί τους ἔγινε — λέει — μὲ πολλὴ ἐγκαρδιότητα. Πιὸ πιθανὰ μοιάζουν, ὡς τόσο, ὅσα μᾶς ἱστοροῦν ἐκεῖνοι ποὺ λένε ὅτι πολλὲς φορὲς εἴχανε συναντηθῆ αὐτοὶ οἱ δυὸ μεγάλοι ἥρωες καὶ πὼς ὁ Ἡρακλῆς ἐμυήθηκε στὰ Ἐλευσίνια μυστήρια μὲ τὴ φροντίδα τοῦ Θησέα ποὺ τοῦ ἔδωσε ἀκόμα καὶ τὸν ἀπαραίτητο ἐκεῖνο καθαρμὸ γιὰ μερικὲς κακὲς πράξεις ποὺ εἶχε κάνει χωρὶς νὰ τὸ θέλη

λεως: Βασίλειος. † Ὁ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης: Σπυρίδων.

Εἰς τὰ ἔγγραφα ὁ Ἀντισυνταγματάρχης Δούλης ἀπήντησε διὰ τοῦ κάτωθι τηλεγραφήματος.

«Μητροπολίτας Δρυϊνουπόλεως καὶ Κονίτσης Ἀργυρόκαστρον.

Εὐγνωμονῶν διὰ προτίμησιν δηλῶ ὅτι ἦτο ὄνειρον ζωῆς μου νὰ ἀποθάνω διὰ τὴν γενέτειραν. Τίθεμαι ὑπὸ τὰς διαταγάς Σας, διότι αὐτὸ ἐπιβάλλει τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδος.

Ἀντισυνταγματάρχης
ΔΟΥΛΗΣ

Ὅταν ἐγένετο ἡ ἔναρξις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολέμου αἱ Δυνάμεις ἐπέτρεψαν εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ καταλάβη τὴν Βόρειον Ἤπειρον ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ τύχη τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτοῦ διαμερίσματος θὰ ἐκρίνετο ὁριστικὰ μετὰ τὸν πόλεμον!

Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἡ Ἰταλία ἐπενέβη. Ἰσχυριζομένη ὅτι χρειάζεται τὴν Ἤπειρον διὰ νὰ ἐπιτεθῆ κατὰ τῶν Αὐστριακῶν, κατέλαβε τὴν Χειμάρραν διὰ νὰ τὴν καταστήση ὁρμητήριόν της, ἐνῷ ταυτοχρόνως, ἀντὶ νὰ στραφῆ κατὰ τῶν Αὐστριακῶν, ἐφρόντισε νὰ ἐγκατασταθῆ ἀνετώτερον εἰς τὴν Ἤπειρον καὶ ἤρχισεν ὡς φίλη δῆθεν καὶ σύμμαχος τὰς ἀνὰ τὴν Ἤπειρον ἐπιχειρήσεις της, καταλαμβάνουσα τὰ ἑλληνικὰ ἐδάφη, μέχρις οὗ εὑρέθη ἀντιμέτωπος τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Καὶ ἀνέκοψε τὴν προέλασίν της...

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ὅταν, Διά[illegible] ἀ[illegible]α, ὑπηρετοῦσεν ὡς λοχαγὸς εἰς τὸ 1ον Π[illegible] Συ[illegible]α.

Ὅταν ὁ πόλεμος ἐτελείωσεν ἡ Ἰταλία ἦτο ἐκείνη ποὺ ἐφρόντισε νὰ μὴ περιέλθη ἡ Βόρειος Ἤπειρος εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Αὐτὴ ἦτο ἐκείνη ποὺ ἐνόμισεν ὑποχρέωσίν της νὰ καταπνίξη τὰ ἑλληνικὰ δίκαια...

Ἂς εἶναι ὅμως βεβαία δι' ἕν: Ἡ Ἑλλὰς δὲν πεθαίνει. Ἡ Ἑλλὰς ἀγωνίζεται σήμερον καὶ εἰς τὸ τέρμα τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ἡ Ἰταλία θὰ ἐξαφανισθῆ ἀπὸ τὴν Βαλκανικήν.

Ἱστορικὸς

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Υπό Η. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

34. (Συνέχεια)

— Πάψε λοιπόν... του είπε ένας συνάδελφός του και τον σκούντησε με τον αγκώνα. Τό σκυλί τοῦ Βρίγγα σ' ἀκούει, καὶ θὰ τὰ μεταφέρη ὅλα στὸν ἀφέντη του.

Ὁ Μιχαὴλ στράφηκε.

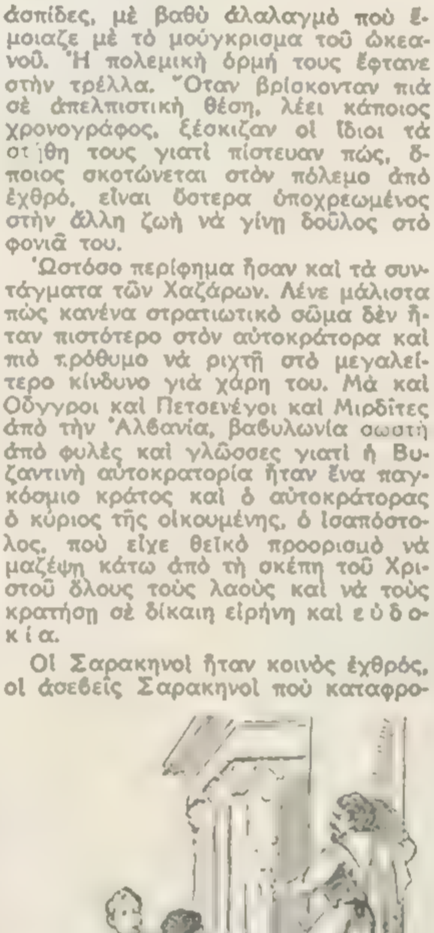
Πίσω του, πάνω σ' ἕνα στυλοβάτη, ὁ Σεραφεὶμ ὁ νᾶνος σκαρφαλωμένος, ἄκουε μὲ κατάνυξη τ' ἀφεντικό του. Τὰ μαῦρα μικρά του μάτια ἦσαν καρφωμένα ἀπάνω στὸν παρακοιμώμενο ὀρθάνοιχτα, κι' ἀπὸ τὶς γωνίτσες ἐκεῖ, δυὸ δάκρυα εἶχαν κυλήσει καὶ ξεραθῆ πάνω στὰ ζαρωμένα του μάγουλα πρὶν σταλάξουν, ἔτσι ποὺ φαίνονταν μονάχα τὰ δυὸ γυαλιστερά τους αὐλάκια.

Ἀπὸ τὴν πλατεῖα τοῦ Αὐγουσταίου ἀκούστηκε ἡ βουὴ τοῦ κόσμου, ποὺ μαζεύτηκε γιὰ νὰ μάθη γρηγορώτερα τὴν ἀπόφαση τῆς Συγκλήτου... Ἡ εἴδηση εἶχε πηδήσει κι' ὅλας ἀπὸ στόμα σὲ στόμα, πέρασε τὰ τείχη τοῦ Ἱεροῦ Παλατιοῦ καὶ κεῖθε σκόρπισε ὁλοῦθε κι' ἄναψε στὶς καρδιὲς τὸν ἐνθουσιασμό...

Οἱ μέρες ποὺ ἀκολούθησαν ἔδωσαν ὁλότελα διαφορετικὴ ὄψη στὴ βασιλεύουσα. Ἀπὸ τὰ Εὐρωπαϊκὰ καὶ τὰ Ἀνατολικὰ θέματα κατάφτανε ὁ στρατὸς ποὺ θὰ λάβαινε μέρος στὴν ἐκστρατεία. Στοὺς φόρους δὲν μποροῦσε πιὰ κανεὶς νὰ περπατήση λεύτερα... Ἀγρότες ἀπὸ τὶς ἀπέραντες Θρακικὲς πεδιάδες κι' ἀπὸ τὰ Μακεδονικὰ βουνά... ὕστερα Ἀνατολῖτες ἀπὸ τὴν Καππαδοκία, τὴ Λυκαονία, τὸν Πόντον, ἀπόγονοι Γότθων ἀπὸ τὸ Ὀψίκιο καὶ τὴ Γαλατία, σχεδὸν ἄγριοι ποὺ τοὺς ἔφερναν μὲ τὴ βία ἀπὸ τὶς μακρινὲς κοιλάδες τους, μὰ ποὺ μὲ τὸν καιρὸ γίνονταν καλοὶ στρατιῶτες, πειθαρχικοὶ καὶ ἀτρόμητοι... Μαρδαΐτες ποὺ ἐφημίζονταν γιὰ τὴ θηριωδία τους καὶ Σκλαβηνοὶ ἀπὸ τὶς ὄχτες τῶν Μακεδονικῶν ποταμῶν, φοβεροὶ λογχοφόροι, καὶ Ἀρμένιοι. Ἀνάμεσα σ' ὅλους τούτους ὅμως ξεχώριζαν οἱ μισθοφόροι Ρῶς. Ὁλόκληρο τὸ στῆθος τους ἦταν σκεπασμένο μὲ βαρὺ θώρακα ἀπὸ πλάκες μετάλλινες· εἶχαν σπαθὶ μὲ πλατειὰ κόψη, μακρὺ δόρυ καὶ τσεκούρι κυρτό. Καμμιὰ δύναμη δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς σταματήση σὰν ἔκαναν ἔφοδο σχηματίζοντας ἕνα εἶδος σφήνας καὶ χυμοῦσαν βάζοντας μπροστὰ τὶς ἀσπίδες, μὲ βαθὺ ἀλαλαγμὸ ποὺ ἔμοιαζε μὲ τὸ μούγκρισμα τοῦ ὠκεανοῦ. Ἡ πολεμικὴ ὁρμή τους ἔφτανε στὴν τρέλλα. Ὅταν βρίσκονταν πιὰ σὲ ἀπελπιστικὴ θέση, λέει κάποιος χρονογράφος, ξέσκιζαν οἱ ἴδιοι τὰ στήθη τους γιατὶ πίστευαν πώς, ὅποιος σκοτώνεται στὸν πόλεμο ἀπὸ ἐχθρό, εἶναι ὕστερα ὑποχρεωμένος στὴν ἄλλη ζωὴ νὰ γίνη δοῦλος στὸ φονιᾶ του.

Ὡστόσο περίφημα ἦσαν καὶ τὰ συντάγματα τῶν Χαζάρων. Λένε μάλιστα πὼς κανένα στρατιωτικὸ σῶμα δὲν ἦταν πιστότερο στὸν αὐτοκράτορα καὶ πιὸ πρόθυμο νὰ ριχτῆ στὸ μεγαλείτερο κίνδυνο γιὰ χάρη του. Μὰ καὶ Οὖγγροι καὶ Πετσενέγοι καὶ Μιρδῖτες ἀπὸ τὴν Ἀλβανία, βαβυλωνία σωστὴ ἀπὸ φυλὲς καὶ γλῶσσες γιατὶ ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία ἦταν ἕνα παγκόσμιο κράτος καὶ ὁ αὐτοκράτορας ὁ κύριος τῆς οἰκουμένης, ὁ ἰσαπόστολος, ποὺ εἶχε θεϊκὸ προορισμὸ νὰ μαζέψη κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τοῦ Χριστοῦ ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ νὰ τοὺς κρατήση σὲ δίκαιη εἰρήνη καὶ εὐδοκία.

Οἱ Σαρακηνοὶ ἦταν κοινὸς ἐχθρός, οἱ ἀσεβεῖς Σαρακηνοὶ ποὺ καταφρονοῦσαν τὴν Τριάδα ποὺ ἀρνοῦνταν τὸ θεῖο λόγο, «οἱ κατάρατοι Ἀγαρηνοὶ οὓς ἀπολέσαι Κύριος».

Ὁ Σεραφεὶμ ἄκουε σκαρφαλωμένος πάνω σ' ἕνα στυλοβάτη.

Στὶς ἐκκλησίες γίνονταν ὅλη μέρα παρακλήσεις καὶ ἀντηχοῦσαν οἱ χρυσοὶ θόλοι ἀπὸ τὸν ὕμνο τῆς Παρθένου: «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια...» Ὄχι πιὰ πολεμικὸς ἐνθουσιασμὸς μὰ ἔκσταση θρησκευτική... Ἡ ἐκστρατεία τούτη ἔμοιαζε σὰ σταυροφορία.

Μέσα στὴν κίνηση καὶ τὸ θόρυβο οἱ τρεῖς μας φίλοι ἦσαν ἀληθινὰ εὐτυχισμένοι καὶ πολυάσχολοι... Πᾶνε πιὰ τὰ ψέματα· ἡ μεγάλη μέρα ἔφτασε. Εἶχαν καταφέρει — τὸ ζήτησαν γιὰ χάρη ἀπὸ τὸ Νικηφόρο — νὰ βρίσκωνται στὴν ἴδια ὑπηρεσία... Κι' ἐκοπίασαν κάμποσο γι' αὐτό... Πρῶτα πρῶτα ὁ Λέων Φωκᾶς δὲν ἤθελε ν' ἀφήση ὁ Μιχαήλ. «Θὰ δῆς» τοῦ εἶπε «πὼς νέοι ἀγῶνες θ' ἀνοίξουν γιὰ μᾶς καὶ δὲ θὰ μείνωμε πολὺν καιρὸ στὴ βασιλεύουσα... Εἶναι ἀδύνατο οἱ Σαρακηνοὶ μ' ὅλο ποὺ τρώγονται μεταξύ τους σὰν τὰ σκυλιά, αὐτὴ τὴ στιγμὴ εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴ βοηθήσουν τἀδέρφια τους ἅμα μάθουν πὼς κινδυνεύουν... Εἶμαι τόσο βέβαιος γι' αὐτὸ ποὺ ἑτοιμάζομαι κι' ὅλας γιὰ μιὰ ἐκστρατεία στὴ Μικρὰ Ἀσία».

Καὶ ὅταν παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Μιχαὴλ ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸν παρακαλῆ, ὁ Λέων δὲν ἐπέμενε περισσότερο. «Πήγαινε» τοῦ εἶπε, «εἴτε ἐδῶ, εἴτε ἐκεῖ τὸ χρέος σου θὰ κάμης».

Ὅσο γιὰ τὸ Δημήτρη δὲν παρουσιάστηκε δυσκολία. Τὸ τάγμα τῶν Ἱκανάτων θὰ λάβαινε μέρος στὴν ἐκστρατεία καὶ μάλιστα θ' ἀποτελοῦσε τὴν ἰδιαίτερη φρουρὰ τοῦ στρατηγοῦ.

Ἀπὸ τὴν 1 Ἰουλίου ἄρχισαν τὰ στρατεύματα νὰ μπαίνουν στὰ μεταγωγικά. Συγκινητικὸς ἦταν ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ Μιχαὴλ ἀπὸ τὴ μητέρα του... Ἡ Χρυσοβέργαινα ποὺ δὲν εἶχε πιὰ ἄλλη χαρὰ στὸν κόσμο παρὰ τὸ γυιό της προσπαθοῦσε νὰ εἶναι ψύχραιμη, μὰ δὲν τὰ κατάφερνε... Τὰ δάκρυα κυλοῦσαν ἀπὸ τὰ μάτια της κι' ὅλη τὴν ὥρα γύριζε ἀλλοῦ τὸ πρόσωπο νὰ τὰ κρύψη.

Πότε ἔπαιρνε κατὰ μέρος τὸ Γρηγόρη, πότε τὸ Δημήτρη γιὰ νὰ τοὺς παραγγείλη: «Ἐσεῖς εἶσαστε πιὸ σκεπτικοί· ἔχετε τὸ νοῦ σας. Δὲ θέλω βέβαια ὁ γυιός μου νὰ φανῆ δειλὸς τὴν ὥρα ποὺ πρέπει. Τὸ ἐναντίον θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ μάθω πὼς διακρίθηκε γιὰ τὴν παλληκαριά του καὶ κέρδισε τὸν ἔπαινο τοῦ στρατηγοῦ... Μὰ δὲ θέλω νὰ ρίχνεται στὸν κίνδυνο, ὅταν δὲν πρέπη, ἀπὸ ἀστοχία».

Ἔτσι παλεύοντας ἀνάμεσα στὴν ἀγάπη καὶ τὸ χρέος ἡ Χρυσοβέργαινα προσπαθοῦσε, ὅπως ὅλες οἱ μάνες, νὰ βρῆ κάποια δικαιολογία γιὰ τοὺς φόβους καὶ τὶς ἀνησυχίες της ποὺ καταλάβαινε βέβαια πὼς σὲ μιὰ τέτοια ἐπίσημη στιγμὴ δὲν εἶχαν τόπο.

Στὶς 5 τοῦ Ἰούλη οὔτε ἕνας στρατιώτης δὲν ἔμενε πιὰ ἔξω.

Στὸ λιμάνι τοῦ Βουκουλέοντα, ὅπου ἦταν ἡ περίφημη βασιλικὴ ἀποβάθρα — σκαλοπάτια ποὺ κατέβαιναν ἀπὸ ψηλὰ ὣς κάτω στὴ θάλασσα, ὅλο ἀπὸ μάρμαρο ἀστραφτερὸ καὶ κολῶνες μὲ τόξα πάνωθε καὶ δυὸ λιοντά-

Η ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΙΕ'
Η ΓΕΡΟΥΣΙΑ

Οἱ ἔφοροι, γιὰ τοὺς ὁποίους μιλήσαμε στὸ προηγούμενο σημείωμα, συγκυβερνοῦσαν μὲ τὸ βασιλιᾶ, καὶ ἦσαν, σὰν νὰ ποῦμε, ἕνα εἶδος συμβουλίου ἢ κυβερνήσεως. Βέβαια, ἡ βασιλικὴ αἴγλη ἐπισκίαζε τοὺς ἐφόρους, στὴν πραγματικότητα ὅμως ἡ ἐξουσία βρισκόταν στὰ χέρια τους. Τόσον οἱ βασιλεῖς ὅσον καὶ ὁ λαὸς «πειθαρχοῦσαν στοὺς ἐφόρους σὰν τὰ παιδιὰ στοὺς γονεῖς των», ὅπως λέγει κάπου ὁ Πολύβιος.

Ὁ πιὸ περίεργος ὅμως θεσμὸς τῆς ἀρχαίας Σπάρτης ἦταν ἡ Γερουσία, ὄχι γιὰ τὶς λειτουργίες ποὺ τὶς εἶχαν ἀνατεθῆ, μὰ γιὰ τὸν σκοπὸ τὸν κοινωνικὸ ποὺ ἐπιδίωκε ὁ νομοθέτης νὰ πετύχῃ μὲ τὸν θεσμὸν αὐτόν. Ὅπως λέγει ὁ Πλούταρχος, οἱ 28 συνεργάτες τοῦ Λυκούργου στὴν ἐπιβολὴ τοῦ πολιτεύματός του στὴ Σπάρτη, ἀπετέλεσαν τὴν Γερουσία. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην, οἱ γέροντες ποὺ συνέπραξαν μὲ τὸν Λυκοῦργο ἦσαν τριάντα, δύο ὅμως δείλιασαν καὶ τὴν ἄφησαν. Ἔτσι κι' αὐτὸς περιώρισε σὲ εἰκοσιοχτὼ τὸν ἀριθμὸ τῶν γερόντων, ποὺ συνέπρατταν μὲ τοὺς βασιλεῖς στὴ διοίκησι τοῦ κράτους, μοιραζόνταν μαζί του τὴν ἐξουσία, κι' ἀργότερα καὶ μαζὶ μὲ τοὺς ἐφόρους. Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ἀκόμα, πὼς δὲν ἀποκλείεται νὰ ἦταν ἀληθινὴ καὶ ἡ γνώμη ἐκείνων ποὺ πίστευαν στὶς πυθαγόρειες ἰδέες καὶ ἀριθμούς. Δηλαδὴ οἱ γέροντες νὰ ὡρίσθησαν ἐξ ἀρχῆς εἰκοσιοχτὼ «ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν ἑπτάδα πολλαπλασιαζομένην μὲ τέσσερα καὶ εἰς τὰ μέρη του ὡς ἴσος μετὰ τὴν ἑξάδα εἶναι τέλειος». Ὁ ἴδιος ὁ Πλούταρχος πιστεύει ὅτι ὡρίσθησαν ἐπίτηδες τόσοι, γιατὶ μαζὶ μὲ τοὺς βασιλεῖς ἐγίνοντο τριάντα, ὅσες δηλαδὴ ἦσαν καὶ οἱ φυλὲς στὴ Σπάρτη.

Ὁ νομοθέτης ποὺ ἵδρυσε τὴν Γερουσία, σκοπὸ πολιτικὸ εἶχε ν' ἀποτρέψῃ τὴν ὀχλοκρατία, ποὺ τόσο κακὸ καὶ ζημιὰ ἔκαμε στὶς ἀρχαῖες πολιτεῖες. Μὰ εἶχε κι' ἄλλο σκοπό, ὅπως λέγει ὁ Ξενοφῶν, ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος νομοθέτης. Γιατὶ μὲ τὸ θεσμὸ τῆς Γερουσίας, ὤθοῦσε τοὺς πολίτας ν' ἀσκοῦνται ὣς τὸ τέλος τῆς ζωῆς τους στὴν ἀρετή.

Σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμὸ ἂς ποῦμε τῆς Γερουσίας, μόλις ἕνας «γέρων» ἀπέθνησκε ἔπρεπε νὰ ἐκλεγῆ νέος. Ὁ ἐκλεγόμενος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἡλικίαν ἄνω ἀπὸ τὰ ἑξῆντα χρόνια. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἦταν σπουδαιότερο καὶ ποὺ προκαλοῦσε τὴν ἅμιλλα ἦτο, ὅτι γιὰ νὰ ἐκλεγῆ κανεὶς μέλος τῆς Γερουσίας, ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ καλλίτερος ἀνάμεσα στοὺς ἀγαθοὺς κι' ὁ πιὸ σωφρονίστερος ἀπὸ ὅλους. Ὅπως δὲ λέγει μαζὶ μὲ τὸν Πλούταρχο κι' ὁ Ἀριστοτέλης «ἄθλον γὰρ ἡ ἀρχὴ αὕτη (ἡ Γερουσία δηλ.) τῆς ἀρετῆς ἐστι».

Ὁ πολίτης, λοιπόν, κάθε πολίτης, μποροῦσε νὰ πάρῃ στὰ χέρια του τὴν ἀνωτάτη ἐξουσία, ἀρκεῖ νὰ ἦταν ἄμεμπτος καὶ μυαλωμένος. Συμφέρον λοιπὸν εἶχεν ὁ κάθε πολίτης νὰ καλλιεργῇ τὴν ἀρετή του καὶ τὴν σωφροσύνη, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ πάρῃ τὸ στεφάνι αὐτὸ τῆς ἀρετῆς, νὰ γίνῃ δηλαδὴ γερουσιαστής. Κι' ἀκόμα. Ὅπως ἀνάμεσα στοὺς νέους ἐτιμᾶτο περισσότερο ἡ ἀνδρεία, ἀνάμεσα στοὺς γέροντες ἐτιμᾶτο ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ σωφροσύνη. Βλέπουμε λοιπὸν φανερὰ τὸ σκοπὸ τοῦ νομοθέτη. Μετὰ τὴν γυμναστικὴ τοῦ σώματος, ἔπρεπε ν' ἀκολουθῇ ἢ καὶ νὰ συμβαδίζῃ ἡ γυμναστικὴ τῆς ψυχῆς. Ἔτσι τὸ ἄτομο, γυμνασμένο στὴν ψυχὴ καὶ στὸ σῶμα, ὡλοκληροῦτο. Ἀκόμα βλέπομε καὶ κάτι ἄλλο. Ὅτι ἔδωκε πρωτεύουσα θέσι στὴν ψυχικὴ ἀνάπτυξι. Γιατί, γιὰ νὰ ἀνέβῃ κανεὶς στὰ μεγάλα τῆς πολιτείας ἀξιώματα, δὲν ἐκρίνετο ἂν ἦταν τέλειος στὸ σῶμα, ἀλλ' ἂν ἦταν τέλειος στὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα.

Οἱ γέροντες ἦσαν ἰσόβιοι.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν γερουσιαστῶν ἐγίνετο κατὰ πολὺ περίεργο τρόπο, ποὺ ὁ Ἀριστοτέλης στὰ «Πολιτικά» του τὸν ἀποκαλεῖ παιδαριώδη.

Γιὰ τὸ περίεργο τοῦ πράγματος τὸν ἀναφέρομε σύμφωνα μὲ τὴν περιγραφὴ ποὺ μᾶς δίδει ὁ Πλούταρχος.

Ὅταν πέθαινε ἕνας «γέρων», καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐκλεγῆ νέος, συνήρχετο ἡ συνέλευσις τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τοὺς συνερχομένους πολίτας ἐξελέγοντο μερικοί, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐκλείοντο μέσα σ' ἕνα σπίτι ποὺ εὑρίσκετο κοντὰ στὸν τόπο τῆς συνελεύσεως. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ δὲν ἐφαίνοντο, οὔτε ἔβλεπον τοὺς συνερχομένους, ἄκουαν ὅμως τὶς κραυγὲς τῶν συνεδριαζόντων. Οἱ ὑποψήφιοι ἔμπαιναν ἕνας ἕνας μέσα στὴ συνέλευσι, μὲ κλῆρο, καὶ τὴν διέσχιζον σιωπηλοί. Οἱ ἐκλέκτορες ἔκριναν μὲ βοὴ τὸν κάθε εἰσερχόμενο. Οἱ πολῖτες, ποὺ ἦσαν κλεισμένοι μέσα στὸ ὡρισμένο σπίτι, εἶχαν πινακίδες καὶ σημείωναν σ' αὐτὲς τὸ μέγεθος τῆς ἀκουομένης βοῆς, κατὰ σειρὰν εἰσαγωγῆς, χωρὶς νὰ γνωρίζουν ποιὸν ἀφωροῦσε ἡ κρίσις. Γερουσιαστὴς ἐξελέγετο ἐκεῖνος γιὰ τὸν ὁποῖον εἶχαν ἐγερθῆ οἱ περισσότερες καὶ μεγαλύτερες κραυγές.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐξησφαλίζετο τὸ ἀνεπηρέαστο τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ πολίτης, ποὺ ἀνηγορεύετο γερουσιαστής, ἐστέφετο μ' ἕνα στεφάνι καὶ περιήρχετο ἀκολουθούμενος ἀπὸ διαφόρους νέους καὶ γυναῖκες, ποὺ ἐγκωμίαζαν τὶς ἀρετές του μὲ τραγούδια, τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν. Κατόπιν κάθε φίλος του τοῦ προσέφερε καὶ δεῖπνο καὶ τοῦ ἔλεγε:

«Μὲ τὸ τραπέζι αὐτὸ σὲ τιμᾷ ἡ πόλις».

Ὁ νεοεκλεγεὶς ἀφοῦ περιήρχετο τὰ ἀγάλματα ἐπήγαινε στὸ συσσίτιο. Ἐκεῖ δὲν ἐγίνετο καμμία τελετή. Ἡ μόνη τιμὴ ποὺ ἐγινόταν στὸν νεοκλεγέντα, ἦταν ἡ δευτέρα μερίδα φαγητοῦ ποὺ τοῦ ἐδίδετο. Τὴν μερίδα ὅμως αὐτὴν δὲν τὴν ἔτρωγε. Τὴν ἐφύλασσε. Στὸ τέλος τοῦ δείπνου οἱ γυναῖκες ποὺ ἦσαν συγγενεῖς του, τὸν ἐπερίμεναν στὶς πόρτες τοῦ συσσιτίου. Σὲ μιὰν ἀπὸ τὶς γυναῖκες αὐτές, καὶ συγκεκριμένα σ' ὁποίαν ἐκτιμοῦσε περισσότερο, ὁ «γέρων» ἔδιδε τὴν περίσσεια μερίδα ποὺ τοῦ εἶχε δοθῆ, λέγοντάς της ὅτι αὐτὸ ἦταν τὸ βραβεῖον τῆς ἀρετῆς καὶ σὰν τέτοιο, τῆς τὸ ἔδιδε μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ τιμᾶται κι' αὐτὴ ἀπὸ τὶς ἄλλες γυναῖκες.

Ὅλα αὐτά, σ' ἐμᾶς βέβαια σήμερα φαίνονται παιδαριώδη, ὅπως ἐφαίνοντο καὶ στὸν Ἀριστοτέλη. Ὅταν ὅμως κυττάξουμε στὸ βάθος τους, ὅταν ζητήσουμε νὰ μεταφερθοῦμε στὴν ἐποχή τους, καὶ νὰ κατανοήσουμε τὸ πνεῦμα τῆς κοινωνίας ἐκείνης, θὰ δοῦμε ὅτι πίσω τους ἐκρύβετο ἕνα μεγάλο μυστικό. Ἡ δεύτερη μερίδα τὸ συσσίτιο ἐθεωρεῖτο μεγάλο δῶρο. Ἕνα εἶδος βραβείου ποὺ γιὰ νὰ τὸ πετύχῃ κανεὶς ἔπρεπε ν' ἀγωνισθῇ σκληρὰ σ' ὅλη του τὴ ζωή. Ἡ ὑλική του ἀξία ἦταν μηδαμινή. Ἡ ἠθική του ὅμως τέτοια ἦταν ἀνυπολόγιστη. Οἱ Σπαρτιᾶτες ἐγνώριζαν καλὰ τὴν ἀξία τῆς ἠθικῆς αὐτῆς ἀμοιβῆς. Τὸ πραγματικὸ ἔπαθλο τῆς ἀρετῆς, ποὺ ἦταν ἡ ἀπόλυτη ἐξουσία, ὁ σεβασμός, ἡ διάκρισι. Ἔπρεπε νὰ δουλέψουν, νὰ δουλέψουν σκληρά, γιὰ νὰ τὸ ἀποκτήσουν αὐτό. Τὰ μέσα, τὸ χρῆμα, ἡ ἐπιβολὴ μὲ δόλια μέσα, ποὺ τόσο πολὺ ἴσχυαν στὶς ἄλλες πόλεις, δὲν εἶχαν καμμιὰ πέρασι. Ὁ Σπαρτιάτης γιὰ ν' ἀναδειχθῇ ἄρχοντας στὴν πόλι εἶχε πραγματικὴ ἀξία, κι' ἡ ἀξία αὐτὴ τῆς ἀρετῆς, τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἠθικῆς του ἔπρεπε ν' ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὸν λαό.

I. N. B.

ρια θεώρατα ποὺ κοίταζαν κατὰ τὸ πέλαγο σὰ ν' ἀγνάντευαν τὰ πλεούμενα ποὺ ἔρχονται — ἐκεῖ λοιπόν στὴ βασιλικὴ ἀποβάθρα εἶχε μαζευτῆ ὁλόκληρη ἡ αὐλή...

Ὁ αὐτοκράτορας στὴ μέση ξεχώριζε ἀπὸ τὸ μεγαλόπρεπο παράστημα, τὴν ὁλόχρυση φορεσιὰ καὶ τὸ στέμμα στὸ κεφάλι ποὺ σκορποῦσε γύρω ὁλοκάθαρες λάμψεις ἀπὸ τὰ λογῆς λογῆς ἀκριβὰ πετράδια ποὺ τὸ στόλιζαν... Ὕστερα ὁ πατριάρχης, οἱ συνοδικοὶ ἐπίσκοποι, ἡ σύγκλητος, οἱ πατρίκιοι, ὅλο τὸ ἀπέραντο ἀρχοντολόϊ, ντυμένοι στὸ μετάξι καὶ τὸ μάλαμα κι' ὁ καθένας μὲ τὰ διακριτικὰ τοῦ βαθμοῦ του... Καὶ μέσα ἀπὸ τὰ κάγκελλα ποὺ ἔκλειναν τὰ περιβόλια τοῦ Ἱεροῦ Παλατιοῦ, κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο τῶν δέντρων καὶ στὰ κιόσκια ποὺ περιπλέκονταν ἀπὸ πολύχρωμα μυρουδᾶτα λουλούδια, εἶχαν μαζευτῆ οἱ παλατιανὲς γυναῖκες. Τὸ ἄνθος τῆς ὀμορφιᾶς· πατρίκιες, ζωστές, καὶ πρωτοσπαθάρισσες καὶ στρατόρισσες καὶ ὑπάτισσες περικύκλωναν τὴ Θεοφανὼ ποὺ κάθονταν σὲ φορητὸ πολύτιμο θρόνο, περήφανη κι' ὡραία, σὰν παραμυθένια βασιλοπούλα, καὶ προσπαθοῦσαν μὲ τὰ λόγια καὶ τὰ καμώματά τους ποιὰ νὰ τὴ διασκεδάσῃ περισσότερο.

Ἀντίθετα πρὸς τὴν ἐπίσημη σιωπὴ ποὺ βασίλευε κάτω στὴ βασιλικὴ ἀποβάθρα, ἐδῶ ἀντηχοῦσαν γέλια καὶ ἀηδονολαλήματα καὶ χαρούμενα πειράγματα καὶ ντιντίνιζαν τὰ χρυσᾶ βραχιόλια σὲ κάθε χειρονομία.

Ἐξαφνικὰ οἱ βουκινάτορες παράγγειλαν σιωπή... Ὁ Πατριάρχης συγκινημένος εὐλόγησε τὰ καράβια καὶ τὸ στρατό... ξόρκισε τὰ δαιμόνια τῶν νερῶν καὶ τῶν ἀνέμων καὶ παρακάλεσε τὴν Παρθένο Μαρία νὰ μεσολαβήσῃ στὸν Παντοκράτορα «ἵνα δωρήσηται νίκην τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων».

Ὁ αὐτοκράτορας ἀργὰ σηκώθηκε τότε ἀπὸ τὸ θρόνο... Ὅλα τὰ μάτια εἶχαν γυρίσει κατ' αὐτόν... Ὕψωσε τὸ χέρι καὶ τὸ τίναξε πέρα κατὰ τὴ θάλασσα, σὰ νὰ χάρασσε τὸ δρόμο ποὺ ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν τὰ καράβια... μιά, δυό, τρεῖς φορές... Οἱ βουκινάτορες πάλι ἔφεραν στὸ στόμα τὰ μακριὰ χάλκινα βούκινα γιὰ νὰ διαλαλήσουν σ' ὅλο τὸν κόσμο ποὺ περίμενε ἀνυπόμονα ταύτη τὴ στιγμή, πὼς δόθηκε πιὰ τὸ σημάδι νὰ ξεκινήσῃ ὁ στόλος...

('Ακολουθεῖ)

1, 5 καὶ 6) Στιγμιότυπα ἀ
λαοῦ τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τ
λέμου, ὅπου διεδήλωσε τ
τὴν ἀχαρακτήριστον ἐπίθε
Ἑλλάδος. 2) Τὰ λεωφορ
στράτους μεταφέρουν αὐτ
ξεως των. 3) Νέοι καὶ νε
ρου, Κύπρου καὶ Δωδεκ
ἐκδήλωσιν. 4) Ἄγγλοι
τῶν Ἀθηνῶν γίνονται ἀ
λώσεων τοῦ Ἀθ

3

4

5

πὸ τὰς συγκεντρώσεις τοῦ
ὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ πο-
ὴν ἀγανάκτησίν του διὰ
σιν τῶν Ἰταλῶν κατὰ τῆς
εῖα κατάφορτα ἀπὸ ἐπι-
οὺς εἰς τὰ κέντρα κατατά-
ἄνιδες τῆς Βορείου Ἠπεί-
ανήσου εἰς πατριωτικὴν
ἀεροπόροι εἰς τὰς ὁδοὺς
τικείμενον θερμῶν ἐκδη-
θηναϊκοῦ λαοῦ.

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΟΙ ΑΒΑΣΤΑΓΟΙ

—Πίσω μου σ' ἔχω Σατανᾶ!... ἐσταυροκοπεῖτο ὁ ἔφεδρος γιατρός, ἀναζητῶν τοὺς εὐζώνους καὶ μὴ εὑρίσκων τούτους, ἐνῶ ἡ μάχη εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ τὸ πρωῒ κι' οἱ κλεισοῦρες ἐστέναζαν βαθειά, ἀπὸ τῶν κανονιῶν τοὺς βρόντους.

Μέσα εἰς τὸν βαρὺ καὶ συγκλονιστικὸ ἦχο τῶν πυροβόλων ἤρχετο ὡς

Ὁ γιατρὸς τὰ εἶχε χαμένα, κυριολεκτικῶς.

ραγδαία τενεκεδοκρουσία, τὸ πῦρ τῶν τουφεκιῶν, καὶ κάπου-κάπου ἕνας ξηρὸς ἦχος καὶ ὁμόρρυθμος, τὸ πῦρ τῶν πολυβόλων, διὰ τὰ ὁποῖα οἱ στρατιῶται ἔλεγαν:

—Ἄρχισαν κι' οἱ ραπτομηχανές.

Τὸ σύνταγμά μας τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦτο ἐφεδρεία κι' ἔτσι εἴμεθα κοντὰ δῶ στὸ χειρουργεῖο, ὅπου ὁ γιατρὸς τραβοῦσε τὰ μαλλιά του, ἀναζητῶντας τοὺς εὐζώνους του, ποὺ εἶχεν εἰς τὴν δύναμίν του.

—Ἅμα ἀκοῦνε μάχη τοὺς χάνω ἀπ' τὰ μάτια μου!

—Ποῦ πᾶνε;

—Πᾶνε καὶ πολεμᾶνε!... Φωνάζω, βρίζω, τιμωρῶ μ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶναι πάντα... Ἅμα ἀκοῦνε μάχη χάνονται σὰν ξωτικά!

Ἡ ἀλήθεια ἦταν ὅτι τὸ λάθος δὲν ἦταν τῶν εὐζώνων, ἀλλὰ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι τοὺς ἀπέσπασαν ἀπὸ μάχιμους καὶ τοὺς ἐτοποθέτησαν εἰς τὸ χειρουργεῖο.

Ἦταν κάτι παιδιὰ ἀπὸ τὴ Ρούμελη, ροδοκόκκινα καὶ εὔσωμα, μὲ μιὰ φρεσκάδα καὶ μὲ μιὰ ὄρεξι πάνω στὰ πρόσωπά τους.

Καλοί, ὑπομονητικοί, πειθαρχικοί, σεμνοί, σὰν τὶς κοπέλλες τοῦ παληοῦ καιροῦ, κοκκινίζανε γιὰ κάθε τι ποὺ λέγανε, μὲ μιὰ εὐγένεια φυσικὴ καὶ μιὰ προθυμία, ποὺ δὲ λέγεται. Ὁ γιατρὸς ἦταν εὐχαριστημένος ἀπὸ αὐτούς. Ἕνα μονάχα εἶχε παράπονο, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς συμμαζέψη. Κάποτε τοὺς εὕρισκε νὰ θαυμάζουνε τὰ πολυβόλα, ἢ νὰ θωπεύουν ἢ νὰ καμαρώνουν, σὰν νὰ ἦσανε ἐμπρὸς σ' ὡραῖο ἄλογο καὶ νὰ συνομιλοῦνε μὲ τὰ κανόνια... Τοὺς εἶχαν βγάλει καὶ ὀνόματα. Τὸ ἕνα τὸ λέγανε «Ἀράπη», τὸ ἄλλο τὸ εἴπανε «Σουρτάρα», καὶ ἕνα ποὺ βροντοῦσε πολύ, τὸ εἴχανε ἐπονομάσει «Μοῦρκο», ὅπως τῆς στάνης τὸ μεγάλο σκυλί. Ὅταν περνοῦσανε τὰ χαιρετοῦσαν σὰν γνωστούς:

—Γειά σου κατακαημέν' Ἀράπη!

—Λάλα το, Μοῦρκο μ' λάλα το!

Ἐγνώριζαν καὶ τοὺς βρόντους ἀκόμη, τὴ φωνὴ δηλαδὴ τῶν κανονιῶν καὶ ἐννοούσανε, χωρὶς νὰ βλέπουνε, ποιὸ πυροβόλον ἔβαλλε.

—Ὁ «Ἀράπης» εἶναι!.. Ἄιντε, λεβέντη μ' γειά!

—Ἀπάνω τους «Σουρτάρα»!

Ὅταν δὲν εὕρισκαν τὰ τηλεβόλα, ἀχώριστοι μὲ τὰ τουφέκια τους. Τὰ περιποιοῦντο, τὰ ἐχαΐδευαν, τὰ καθάριζαν, κάθε λίγο καὶ στιγμή, ἐκρυφομιλούσανε μαζί τους, περιετύλισσον τὸ «κινητὸν οὐραῖον», φασκιώνοντας σὰν βρέφος τὸ ντουφέκι γιὰ νὰ μὴ βραχῇ, καὶ ὅταν ἦσαν ἐν πορείᾳ, τὸ ἐκουκούλωναν μὲ τοὺς μανδύας των, γιὰ νὰ τὸ προφυλάξουν ἀπὸ τὴν ὑγρασία, ἀδιαφοροῦντες γιὰ τὸν ἑαυτό τους, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἡμᾶς, τοὺς ἄλλους, τοὺς φαντάρους, οἱ ὁποῖοι τὰ εἴχαμε πεταγμένα εἰς τὴν πλάτη μας, σὰν νὰ μᾶς ἐβάρυναν καὶ νὰ τὰ ἐβαρυνόμεθα καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι...

Ψυχή τους καὶ ζωή τους, τὸ τουφέκι τους.

Γιὰ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὸν ἑαυτό τους ὁ γιατρός, τοὺς ἔβαλεν ἀπὸ ἕνα ἐρυθρὸ σταυρὸ στὸ χέρι μὲ ταινία. Οἱ εὔζωνοι ἀλληλοεκοιτάχθηκαν:

—Τί μᾶς «βουλῶσαν» ἔτσι μὲ ἕναν κόκκινο σταυρό;

Κι' ἐξακολουθούσανε νὰ λύουν, νὰ δένουν, νὰ καθαρίζουν καὶ νὰ λαδώνουν τὰ μάνλιχερ δέκα φορὲς τὴν ὥρα.

—Δὲν γίνεται δουλειὰ ἔτσι, δὲν γίνεται δουλειά, ἐφώναζεν ὁ γιατρός, τρέχων γιὰ νὰ τοὺς συμμαζέψη.

Νὰ τοὺς συμμαζέψη, ἀλλὰ ποῦ νὰ τοὺς εὕρῃ; Μόνον σὰν ἐτελείωνεν ἡ μάχη, τοὺς ἔβλεπε νὰ γυρίζουνε μαύρους, ἱδρωμένους, γεμάτους χώματα, λάσπες ἀπὸ τὸ πρυνηδὸν καὶ ἀστειευομένους μὲ τῆς μάχης τὰ διάφορα τὰ ἐπεισόδια καὶ ἀλληλοειρωνευομένους μὲ τοὺς φαντάρους ποὺ κάναν τοὺς λεπτεπιλέπτους.

—Οὐρὲ παιδιά, βγάλτε τὶς βοῦρτσες σας, νὰ ξεσκονισθοῦνε οἱ παντελονάδες!...

Ὁ πιὸ ἀνυπόμονος καὶ πιὸ ἀνεβάσταγος ἀπὸ ὅλους ἦτανε ὁ Καραγιῶργος, ἕνας εἰκοσιδιετὴς Ἀκαρνὰν μὲ αἷμα σὰν μπαρούτι, «ἀγριοκάτσικο τοῦ κιρατᾶ»,ὁ ὁποῖος ἔκαμνε σὰν φριμασμένο ἄλογο ὅταν ἐμύριζε μπαρούτι, καὶ ὁ ὁποῖος παρ' ὅλας τὰς φωνὰς τοῦ ἰατροῦ, δὲν ἀπέλειπεν ἀπὸ καμμιὰ μάχη.

Γιὰ νὰ τὸν συγκρατήσῃ μέσα εἰς τὴν σκηνὴν ὁ ἰατρός, τοῦ ἐπῆρε τὸ «κινητὸν οὐραῖον» ἀπὸ τὸ ὅπλο του.

Ὁ Καραγιῶργος στὴν ἀρχὴ ἐμελαγχόλησεν. Ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν σκηνὴ καὶ πῆρε μιὰ βουνοκορφή, σὰν πιστικὸς ὀρφανευμένος... Ἦταν ἕνα ὄμορφο πρωΐ, ποὺ εἶχε τὴν φαιδρότητα καὶ τὸν γαλανὸν οὐρανὸν ἑορτασίμου ἡμέρας. Σώματα στρατοῦ πηγαινοήρχοντο, κάτω στὸν πλατὺ δρόμο. Ὁ ἐχθρὸς ἦταν εἰς τὰ ἀντικρυνὰ τοῦ λόφου, κοντά, πολὺ κοντά, σ' ἐμᾶς, τόσο κοντὰ ποὺ νὰ αἰσθανώμεθα σχεδὸν καὶ τὴν ἀναπνοή του, καὶ μιὰ ἀνησυχία μᾶς συνεῖχε ὅλους καὶ μᾶς τάραζε τόσο, ποὺ καὶ τὸ παραμικρότερο ἀκόμη καὶ οἱ πιὸ ἐλάχιστοι κρότοι, ἡ κλαγγὴ ἑνὸς σπαθιοῦ, τὸ ξάφνισμα ἑνὸς ἀλόγου ἢ τὰ ἐσπευσμένα ἑνὸς στρατιώτου βήματα, νὰ λαμβάνουν ἀπειλητικὴν ἀπήχησι εἰς τὴν ψυχή μας, νὰ μᾶς ταράσσουν καὶ νὰ ἐρωτοῦμε μὲ κάποια ἀνησυχία μέσα μας:

—Τί εἶναι; Τί συμβαίνει;

Τίποτε δὲν συνέβαινε. Ἡ φύσις ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι ὡραία, μαγευτικῶς ὡραία καὶ μεγαλοπρεπής, νὰ χαίρωνται τὰ πάντα καὶ μόνον ἐκεῖ κάτω, μακρυά, ἐνεφώλευεν ὁ κίνδυνος καὶ ὁ θάνατος ἐσύρετο ἐπάνω μας καὶ μᾶς ἐκρύωνε, θαρρεῖς, ἀκόμη ἀπὸ τώρα.

Ὁ Καραγιῶργος ἐκάθισεν ἐκεῖ σὲ ἕνα λιθάρι, ἀκίνητος, εἰς σκέψεις βυθισμένος. Ἔπειτα ἅπλωσε μέσα στὸ σακκίδιό του, πῆρε τὴ φλογέρα του, τὴν ἐκαθάρισε μὲ τὸ «προσόψι», τὴν κοίταξε, τὴ γύρισ' ἀπὸ δῶ, τὴ γύρισ' ἀπὸ κεῖ, τὴν τύλιξε καὶ τὴν ἔθεσε καὶ πάλι εἰς τὴν θέσιν της. Καὶ σὲ λίγο

— Τοὺς ἔπιασα ζωντανοὺς στὸν πόλεμο...

ἐγύρισε εἰς τὴν σκηνὴν ἥσυχος, καὶ ἀφωσιωμένος στὴ δουλειά του.

—Ἐπὶ τέλους βρῆκα τὸ γιατρικό του, εἶπεν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του ὁ γιατρός.

Τὰς πρώτας στιγμὰς τῆς μάχης, ἐνῷ οἱ ἄλλοι εὔζωνοι χαθήκανε, ὁ Καραγιῶργος εὑρίσκετο ἀκόμα ἐκεῖ.

—Ἄρχισε τὸ χοντρὸ τὸ «τουμπελέ-

(Συνέχεια έκ τοῦ προηγουμένου)

1453 - 1821

Λίγα μόλις χρόνια είχαν περάσει άπό τή μοιραία κείνη Μαγιάτικη μέρα τοῦ 1453 καί ὁ ἑλληνικός λαός σήκωσε τό κεφάλι του γιά νά ξανακερδίση ἐκεῖνο πού ὁ πορθητής Μωάμεθ τοῦ ἀφήρεσε. Ἀπό τά πρῶτα κιόλας χρόνια βάλθηκε μόνος του, δίχως καμμιά ἄλλη βοήθεια, νά τό ξαναποχτήση. Ἀπό τούς ξένους τίποτα δέν ἐπερίμενε, γιατί ἄν ἤθελαν οἱ ξένοι, ἐκεῖνοι πού κατοικοῦσαν στή Δύσι, ποτέ δέ θάπεφτε τό Βυζάντιο.

Ἀπ' αὐτές τις ἴδιες ξεκινώντας, τά 1463 ὁ Μιχάλης Ραλλης κι' ὁ Πετρος Μπουας σήκωσαν στή Σπάρτη τή σημαία τῆς πρώτης Ἐπαναστάσεως. Ἀκολουθεῖ στό 1474 ἡ Ἐπανάστασις τοῦ Βενετσιάνου στρατηγοῦ Πιετρου Μοτσενίγου, ὅπου μέ δυνάμεις καθαρά ἑλληνικές ἐλεηλάτησε τή Δῆλο καί πῆρε τό Ναύπλιο. Τόν ἴδιο χρόνο στή Λῆμνο πάλι, μιά Ἑλληνίδα, ἡ Μαροῦλα, ἅδραξε τό σπαθί τοῦ σκοτωμένου πατέρα της καί παίρνοντας θέσι στήν πρώτη γραμμή τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ νησιοῦ, τσάκισε μέ τόν ἐνθουσιασμό πού προκάλεσε ἡ χειρονομία της τίς πολιορκητικές προσπάθειες τῶν Τούρκων. Κοντά στή Μαροῦλα και στο Μοτσενιγο ἔρχεται ὁ Μανιάτης πρόκριτος Κλαδας που στα 1479 συγκροτησε στρατό ταχτικό, κάπου δεκαπέντε χιλιάδες, πέρασε τήν Πελοπόννησο, τήν Ἀκαρνανία καί τήν Ἤπειρο καί νικήθηκε σέ μιά πολύ σκληρή μάχη, πού ἔδωσε στά χώματα τῆς Αὐλῶνας. Στά 1494 ἄλλο πάλι ξεσήκωμα. Βοιωτοί, Θεσσαλοι, Ακαρνάνες καί Ἠπειρῶτες, μέ τήν ἐλπίδα πώς ὁ βασιλιάς Κάρολος ὁ 8ος τῆς Γαλλίας θάρχιζε τόν πόλεμο κατά τῆς Τουρκίας, ἅρπαξαν τά καριοφύλλια τους καί σκόρπισαν ἴσαμε τή Σκόδρα τόν ἀέρα τῆς λευτεριᾶς. Στά 1522 οἱ Ἕλληνες τῆς Ρόδου ἀντάμα μέ τούς Ἱππότες πολέμησαν πέντε μῆνες τους Τούρκους. Ἀκολουθοῦν οἱ ἐπαναστάσεις του Μωρηᾶ στά 1532 καί τῆς Χειμάρρας στά 1537 καί στά 1566. Φτάνουμε ἔτσι χρονολογικά στα 1571, που γίνηκαν στη Ναύπακτο οἱ μεγάλες ναυτικές συγκρούσεις και καταναυμαχήθηκε ἔτσι ὁ τουρκικος στόλος. Οἱ στόλοι πού ναυμάχησαν τόν τουρκικό στόλο ἤτανε ἀληθινά ξένοι. Τό ἔμψυχο ὅμως ὑλικό ἦταν ἑλληνικό. Ἕνας ἀπό τούς αὐτόπτας, κάποιος Εὐρωπαῖος, μᾶς λύνει αὐτήν τήν ἀπορία καί συμπληρώνει τό ἱστορικό χάσμα. Ἀπό τή μαρτυρία αὐτή βγάζουμε τό συμπέρασμα πώς οἱ Ἕλληνες πολέμαγαν ὅπου κι' ἄν βρισκονταν. Ἡ ναυτική αὐτη νικη ἔδωκε περισσότερο κουράγιο στούς Ραγιάδες. Τήν ἴδια ἐποχή ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἐπιδαύρου Μακάριος κήρυξε τήν ἐπανάστασι καί το ἐπαναστατικό του κηρυγμα το πηραν στα φτερα τους οἱ ἀγέρηδες και το πηγαν στην Ἀττικη, στην Βοιωτια, στην Θεσσαλια, στην Μακεδονια και στα νησια του Αιγαιου. Τραντάχτηκε τοτε ἡ Πύλη και μεγαλες στρατιωτικες δυναμεις σκιπασαν τους ἐπαναστατημένους τοπους. Στα 1574 ὁ Μακαριος πολεμωντας σκοτωνοταν σαν ἥρωας. Ὀγδόντα χιλιάδες Ἕλληνες σφαγηκανε τοτε, και δυο ἀκομα μητροπολιτες, ὁ Πατρων και ὁ Θεσσαλονικης ριχτηκανε μεσα σε μεγαλες φωτιες. Ἀλλά και δε σταματησε ὁ ἀγωνας ἐδω, σε τουτη την πνιγμενη στο αιμα ἐπανασταση του Μακαριου. Ἡ μια γενιά κληροδοτούσε στην αλλη τους ἴδιους πόθους και τις ἴδιες λαχταρις, ἀφηνοντας μαζι και ἕνα βαρυ προσταγμά, το νά μη σταματηση ποτε τον ἀγωνα, παρά μοναχα τοτε που σ' ὅλα τα πελαγα και σ' ὅλα τα καστρα κυματιση περηφανο το σύμβολο της ἑλληνικης φυλης.

Ἀκολουθοῦν κι' ἄλλες ἀκομα ἐπαναστασεις, και δεν μενει δεκαετια, εικοσαετια που να μην ἔχη να μας δειξη και ἕνα ἐπαναστατικο κινημα. Ἔτσι το 1585, λιγα μολις χρονια μετα την ἐπανασταση του Μακαριου, ἔχουμε την ἐπανασταση της Ἠπειρου και της Ἀκαρνανιας. Στα 1603 την ἐπανασταση της Μανης και της Ἠπειρου, στα 1606 την ἐπανάστασι τῆς Κύπρου. Ἐρχόμαστε στήν ἐπανάστασι τοῦ ἐπισκόπου Τρίκκης Διονυσίου τοῦ Σκυλόσοφου, πού γίνηκε στά 1611, περνᾶμε τούς πολέμους τοῦ Μοροζίνη, τήν ἡρωική ἄμυνα τῆς Κρήτης, τήν ἐπανάστασι τῆς Ἀκαρνανίας καί τῆς Ἠπείρου, πού ἄρχισε μέ τό σύνθημα τοῦ ἡρωικοῦ Τσεκούρα, καί φτανουμέ στην ἐπανάστασι τοῦ Παπαζώλη καί τοῦ Ὀρλώφ, πού γίνηκε στά 1769. Ποτάμια τρέξαν καί στην ἐπανάστασι αὐτή τά αἵματα, καί χιλιάδες Ἕλληνες ξεσπιτώθηκαν καί πῆραν θέλοντας καί μή τους δρομους τῆς Ἀσίας. Ἀλλά καί δέν συνετίσθηκαν. Ἔτσι ὕστερα ἀπό κάμποσα χρόνια, ἀρχίζουν νέοι ἀγῶνες. Ὁ Λάμπρος Κατσώνης καί ὁ Νικοτσάρας στη θάλασσα, ὁ Ζαχαριάς, ὁ Πετμεζᾶς καί οἱ Κολοκοτρωναῖοι στή Στεριά, συνεχίζαν τόν πολεμικόν ἀγῶνα, πού εἶχαν κληρονομήσει ἀπό τους προηγουμένους, γιά νά τόν παραδώσουν κι' αὐτοί μέ τή σειρά τους, τελειωμένο ἤ ἀτέλειωτο στούς ἄλλους. Οἱ ἀγῶνες αὐτοί δείχνουν καθαρά τήν ζωτικότητα τῆς φυλῆς καί τόν πόθο της γιά νά ζήση. Τό πνεῦμα τό ἑλληνικό ποτέ δέν υποδουλώθηκε και ποτέ του δέν ἔχασε τήν ζηλευτη λαμπράδα. Ἡ δυναμι του πνευματος τουτου δημιουργησε καπι τόσο τα δυσκολα ἐμποδια στην βραδυκινητη πορεια του Σουλτανικου κρατους και το ἴδιο αυτο πνευμα συνεργουσε για την ἀπομακρυνσι του Ὀθωμανικου κρατους στην Ἀσια. Το πνευμα αυτο τα ἔκανε ὅλα.

Ἄπειροι τετοιοι ἐπαναστατικοι ὀργανισμοί εἶχαν ἱδρυθη ἀπο τους Ἕλληνας. Πολλοι ὑποστηρίζουν ὅτι τήν δόξα τήν κερδίζουν μονάχα οἱ πρῶτοι γνωστοί Φιλικοί, Σκουφάς, Τσακάλωφ, Ἀναγνωστόπουλος, Ξάνθος καί Σιкерης. Μα δεν εἶναι μοναχα αυτοι. Εἶναι πολλοι Σκουφαδες και πολλοι Ἀναγνωστοπουλοι καί Ξάνθοι, πού ἡ ἱστορία δεν μπορεσε νά διατηρήση τό ὄνομά τους. Ἀνήκουνε στήν κατηγορία τῶν σιωπηλῶν καί ἀφανῶν μαρτύρων καί ἡρώων. Γι' αὐτό πρέπει νά θυμώμαστε αὐτούς τούς σιωπηλούς καί ἀφανεῖς ἥρωες καί ἀκόμα συχνοτερα νά τιμᾶμε τήν μνήμη τους.

Τα συμπερασματα αυτά εἶναι γεννήματα τῶν ἱστορικων ντοκουμέντων. Τά ἱστορικά λοιπόν ντοκουμέντα μας λενε ὅτι ἕνας παρόμοιος πόθος βασάνιζε καί τόν Ἀλ. Μαυροκορδάτο τό Φιραρρή. Ὅταν στά 1784 ἄφησε τό θρόνο τῆς ἡγεμονίας καί πῆγε στή Ρωσία, σκέφθηκε νά δημιουργήση μιά ὀργάνωσι μέ γερές καί ἀπρόσιτες βάσεις, πού νά μπορέση νά ὁλοκληρώση ἀργότερα τόν ἐπαναστατικό προορισμό της. Ἡ βαθειά του μόρφωσι καί ἡ μεγάλη του ψυχολογική δύναμι, τόν ὡδήγαγε στά ἱερά ἄδυτα τῶν ἑλληνικῶν ψυχῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

κι», εἶπεν σάν ἄκουσε νά ἠχοῦν οἱ πρῶτες - πρῶτες κανονιές.

Καί κατόπιν, σάν ἄκουσε καί τούς συχνούς, ξηρούς κρότους τῶν τουφεκιῶν:

— Νά καί ἡ ψιλή ἡ νταουλόβεργα! Ἄνοιξε τό πανηγύρι...

Μά σάν ἐβγῆκε, πρός στιγμήν, ἔξω ὁ γιατρός, ἐχάθηκε καί ὁ Καραγιῶργος.

— Ποῦ στό διάολο ἐπῆγε; Ἐσταυροκοπεῖτο ὁ γιατρός, δεικνύων τό τουφέκι τοῦ εὐζώνου, πού ἦταν πλέον ἄχρηστο, γιατί δέν εἶχε «κινητόν οὐραῖον». Οἱ ἄλλοι τουλάχιστον, ἔχουν τά τουφέκια τους, αὐτός ὁ χαζός ποῦ πάει χωρίς τό μαλιχέρι του!... Σκορπᾶνε σάν καλλικατζάροι οἱ ἀφιλότιμοι, σάν μυρίζωνται μπαρούτι...

Μή ἔχων ἄλλους νοσοκόμους εἰς τό χειρουργεῖο του, καί μή ἔχων ἀκόμη καί κανένα τραυματίαν, ἐβγῆκε ν' ἀγναντέψη ἀπό ἕνα «διάσελο» καί αὐτός τή μάχη. Κάτω ὁ κάμπος καί τῶν λοφίσκων οἱ κυματισμοί ἀντηχοῦν ἀπό κρότους πυροβολισμῶν, σάν βόμβοι καί τυμπανισμοί χαρᾶς, στό μεγάλο πανηγύρι τοῦ θανάτου.

Τίποτε ἄλλο ἀπό τή μάχη δέν ἐφαίνετο, παρά μόνον, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, τά ἄλογα τῶν ἱππέων ὅπου ἔτρεχαν σάν ἀστραπή, ἢ ἐστέκοντο κρυμμένοι πίσω ἀπό συστάδες δένδρων καί ὁ ἄσπρος τῶν ὀβίδων πού ἔσκαγαν καπνός, πού ἄνοιγε τυλίγοντας καί ξετυλίγοντας τόν θάνατο.

Κατά τό βράδυ - βράδυ οἱ πυροβολισμοί ἀραίωσαν καί ἐτελείωσεν, ἔσβησε, μπορεῖ νά εἰπῆ κανείς, ἡ μάχη. Μέ σφυρίγματα καί βροντερές διαταγές, ἐχωρίζοντο τά σώματα, κλαγγές ἠκούοντο, δοῦποι μακρινοί καί βρόντοι παράξενοι, σάν κάτι νά τσακιζόταν καί κατέρρεε.

Τότε μαῦρος, μέ μιά βαθειά πληγή στό μέτωπο καθημαγμένος καί ἐλεεινός, ἀγριωμένος, καταξεσχισμένος φάνηκεν ἐρχόμενος, περήφανος ὁ Καραγιῶργος, ἀστράφτων καί καμαρωτός, ὡσάν σπαθί ξεγυμνωμένο, φέρων δυό τρεῖς αἰχμαλώτους, πού τούς ἔδεσε μέ τόν «σχοίνινό του καθαρτῆρα».

— Τί μᾶς βουλῶσαν ἔτσι μέ ἕναν κόκκινο σταυρό;

Ἅμα εἶδεν αὐτό τό θέαμα ὁ γιατρός ἔμεινε σάν μάρμαρο, εἰς τή σκηνή ἀπ' ἔξω.

— Τί εἶν' αὐτοί, μωρέ;

— Τουρκαλβανοί!

— Γκράτσια πέρ λ' ἀβίζο. Τουρκαλβανοί. Ὡσάν νά μή τούς βλέπω!... Τί εἶν' αὐτοί, σοῦ λέω, βρέ;

— Ποιοί; Τουρκαλβανοί εἶναι, εἶπα!

— Τοῦρκοι εἶναι, δέν εἶναι τῆς Ἀγγλίας Πρόξενοι!... Τί τούς ἤθελες σοῦ λέω;

— Τούς ἔπιασα στή μάχη, εἶπεν ὁ Καραγιῶργος, ἀφελῶς.

— Ποῦ ἤσουνα μωρέ; Ποιός σοῦπε, ποιός σέ διέταξε νά πᾶς νά πολεμήσης;

— Τούς ἔφερα! Εἶπεν ὁ εὔζωνας, σαστίσας καί μή γνωρίζων τί νά ἀπαντήση.

— Τί μοῦ τούς ἔφερες αὐτούς ἐδῶ; Τί διάολο τούς θέλω!

— Τούς ἔφερα!... Ξαναεῖπεν ὁ Καραγιῶργος ταραγμένος.

Κι' ὁ γιατρός ἔξω φρενῶν, χτυπώντας κάτω τό ποδάρι του.

— Πάρ' τους καί πήγαινε στό διάολο καί σύ κι' αὐτοί, νά μή σᾶς βλέπω 'μπρός μου...

Ἄλλο ὁ Καραγιῶργος πού δέν ἤθελε!

«Τώρα θὰ ἀποδείξωμεν ἂν πράγματι εἴμεθα ἄξιοι τῶν προγόνων μας καὶ τῆς ἐλευθερίας τὴν ὁποίαν μᾶς ἐξησφάλισαν οἱ προπάτορές μας».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

('Από τὸ διάγγελμά του πρὸς τὸν 'Ελληνικὸ λαὸ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου).

Θη σελίδες

✶ ΣΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ ✶

Νέο κορίτσι,

'Αγαπητή μου Φαλαγγίτισσα.

'Υπάρχουν μέρες καὶ ἐποχὲς στὴ ζωὴ τῶν λαῶν, ποὺ γράφουν τὴν ψυχική τους ἱστορία. 'Υπάρχουν πράξεις ποὺ φανερώνουν στὸν κόσμο τῶν συνανθρώπων τὸ ἠθικὸ μεγαλεῖο καὶ ποὺ ἀναμφίβολα φέρουν στὸ φῶς τὴ μεγάλη ἀξία τῆς φυλῆς. Λησμονημένες ἀρετὲς ξεπετιοῦνται καὶ βλαστάνουν καὶ φουντώνουν.

'Αρετές, ποὺ νομίζαμε πὼς ἔθαψαν οἱ αἰῶνες καὶ πὼς κατέστρεψε μὲ τὸ αἰχμηρό του δόντι ὁ χρόνος. "Ητανε μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, στὰ πολὺ παληὰ χρόνια, τριακόσιοι ἀνδρεῖοι ποὺ σὲ κάτι ἱστορικὰ καὶ γεμᾶτα ἀπὸ τότε λάμψι στενὰ βάστηξαν τὰ κύματα τῶν βαρβάρων ποὺ θέλησαν νὰ κατακλύσουν τὴν 'Ελλάδα. Οἱ τριακόσιοι τοῦ Λεωνίδα ἔμειναν σύμβολο καὶ δεῖγμα ἱερὸ τῆς ἑλληνικῆς φιλοπατρίας. 'Η φθορὰ τῶν αἰώνων δὲν μαύρισε τὸ καθαρὸ χρυσάφι τῆς ἀρετῆς τους αὐτῆς, ποὺ ἀστράφτει λαμποκοπώντας μέσα στὴν ἑλληνικὴν μας καρδιὰ καὶ ποὺ θαμπώνει τὸ παγκόσμιο πνεῦμα μὲ τὸ μέγεθός της. Ποιὸς μπορεῖ νὰ πῆ σήμερα, πὼς δὲν ξυπνᾶ μέσα στὴ ψυχὴ τοῦ "Ελληνος ἀνδρός, τοῦ "Ελληνος νεανία, ἡ ἀρετὴ ἐκείνη ποὺ μεταφρασμένη σὲ ἡρωϊκὴ πρᾶξι ἐκπλήσσει καὶ συγκινεῖ ὡς τὰ σήμερα τὴν ἀνθρωπότητα; "Αν ὑπῆρχε μέσα μας ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία σήμερα, στὴν ἱστορικὴ αὐτὴ μέρα τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου, ἐξαφανίζεται. 'Η στάσι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ φανερώνει τὴν ἐσωτερικότητά του καὶ τὴ συγγένειά του μὲ κείνους τοὺς τριακοσίους, ποὺ δὲν δείλιασαν νὰ ἀντισταθοῦν στὰ στίφη τῶν βαρβάρων ἐπιδρομέων.

"Ητανε μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ στὰ παληὰ χρόνια μιὰ ἑλληνικὴ χώρα ποὺ γέννησε τὶς πιὸ γενναῖες γυναῖκες τοῦ κόσμου. Κι' αὐτὲς ἀγαποῦσαν τοὺς γυιοὺς καὶ τοὺς συζύγους των. Μὰ πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλα καὶ ἀπ' ὅλους ἀγαποῦσαν τὴν πατρίδα τους. 'Η πατρίδα ἦτανε ἡ πρωταγάπη τους καὶ μέσα σ' αὐτὴ περιείχοντο καὶ κλείνονταν ὅλα. Δὲν ἤθελαν ἐκεῖνες οἱ ἡρωϊκὲς γυναῖκες, οὔτε ἄνδρα οὔτε παιδιὰ μέσα σὲ μιὰ περιφρονημένη καὶ ἀτιμασμένη πατρίδα. Γι' αὐτὲς δὲν ὑπῆρχε τίποτε ἀνώτερο ἀπὸ τὴν πατρίδα. Μέσα τους ἡ ἀρετὴ τῆς φιλοπατρίας κατεῖχε τὴν πρώτη θέσι. Κι' ὅταν παρουσιάζονταν περίστασι, ὅταν ἡ πατρίδα κινδύνευε, τότε δὲν δίσταζαν νὰ κάνουν τὴ μεγαλύτερη προσφορά, νὰ χαρίσουν στὸ βωμό της τὰ καλύτερα δῶρα, τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ἄνδρες τους. Οἱ Σπαρτιάτισσες γυναῖκες ἀγέρωχες καὶ μνημειώδεις μέσα στὸ ἡρωϊκό τους μεγαλεῖο ἔδιναν τὴν ἀσπίδα οἱ ἴδιες στὸ παιδὶ καὶ στὸ σύζυγο λέγοντας ἐκεῖνο τὸ ἀθάνατο ὡς στὰ σήμερα καὶ ἀκατάλυτο εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα: «"Η τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς».

Καὶ ἂν λάχαινε πραγματικὰ νὰ γυρίση κανεὶς πίσω ὄχι νικητής, δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ζήση γιατὶ τὸν περιφρονοῦσαν ὄχι μοναχὰ οἱ ξένοι, ἀλλὰ καὶ οἱ δικοί του, ἀκόμα ἡ μάνα, ἡ ἀδελφὴ καὶ ἡ σύζυγος. Ποιὸς θὰ μπορέση νὰ πῆ ὅτι δὲν ξυπνᾶ σήμερα μέσα στὴ γυναικεία ἑλληνικὴ ψυχὴ ἡ ἴδια αὐτὴ ἀρετὴ ποὺ παραμερίζει κάθε ἄλλο συναίσθημα κι' ὑψώνεται φωτεινὴ γιὰ νὰ καταυγάση τὸ ἐσωτερικό μας καὶ νὰ καταλάμψη τὶς σκοτεινὲς αὐτὲς μέρες ποὺ μᾶς σφίγγουν; 'Αγαπητές μου φίλες, δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὶ ρόλο παίζουμε σήμερα καὶ μεῖς στὴν ἱστορία τῆς πολυαγαπημένης αὐτῆς πραγματικότητος ποὺ λέγεται 'Ελλάδα καὶ ποὺ σημαίνει πολιτισμὸ καὶ φῶς καὶ πνεῦμα καὶ ἐλευθερία.

Τώρα δὲν ἀγωνίζεται μόνο ὁ γυιός κι' ὁ σύζυγός μας στὰ σύνορα. Τώρα ὁ πόλεμος ἔρχεται μέσα στὴν πόρτα μας μὲ τὴν κυριολεξία τῆς φράσεως, ἔρχεται καὶ μᾶς σηκώνει ἀπὸ τὸ τραπέζι, μᾶς τινάζει ἀπὸ τὸν ὕπνο, ὅπως τὸ στρατιώτη ὁ αἰφνιδιασμός. Γι' αὐτὸ εἶναι ὁ ρόλος μας σήμερα πιὸ μεγάλος καὶ πιὸ σπουδαῖος ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλον πόλεμο.

Χρειάζεται νὰ ἀναπτύξουμε ὅλη μας τὴν ψυχραιμία, ὅλη μας τὴ γυναικεία προβλεπτικότητα, ὅλη μας τὴ γυναικεία στοργὴ γιὰ νὰ ξεκουράζουμε τοὺς γύρω μας, νὰ ἐνθαρρύνουμε τοὺς δικούς μας. Νὰ ἁπλώνουμε τὴν ἀγάπη μας σὰν ποὺ ἁπλώνει ἡ κλῶσσα τὰ φτερά της. "Οταν ὁ σύζυγός μας, ὁ ἀδελφός μας, ὁ γυιός μας ἔχη τὴ συναίσθησι ὅτι πίσω στὸ σπίτι βρίσκεται ἕνα τέτοιο φροντιστικὸ πνεῦμα, ποὺ ἀληθινὰ μένει πιστὸ κι' ἄγρυπνο στὴ σκοπιά του, τοτε μὲ πολλὴ δύναμι καὶ θάρρος ἐκτελεῖ τὸ καθῆκον του.

Γι' αὐτὸ εἶναι μεγάλος σήμερα καὶ τῆς γυναίκας ὁ ρόλος. Εἶναι αὐτὴ ὁ στρατιώτης τῶν μετόπισθεν. Κι' αὐτὸ χρειάζεται ἐπίσης μεγάλη ψυχικὴ ἀντοχή. Καὶ τὴν ψυχικὴ αὐτὴ δύναμι μᾶς τὴ χαρίζει σήμερα ἡ ὑψίστη τῶν ἑλληνικῶν ἀρετῶν, ποὺ φάνηκε δυνατὴ πάντα ὅταν χρειάσθηκε φερμένη μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες καὶ ποὺ πραγματοποίησε τὸ μεγάλο αὐτὸ θαῦμα ποὺ λέγεται 'Ελλάς!

"Εχοντας κανεὶς μιὰ τέτοια πατρίδα σὰν τὴ δική μας, ποὺ θεωρεῖται πιὰ σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο σύμβολο πολιτιστικῆς ἀξίας, δὲν μποροῦμε παρὰ νὰ τὴν ἀγαποῦμε μὲ πάθος καὶ να τὴν ὑπερασπίσουμε μὲ αὐτοθυσία. "Ετσι θὰ ἀποδείξωμε ὅτι εἴμαστε ἄξιοι τῶν προγόνων μας καὶ ὅτι ἀξίζουμε νὰ ζήσουμε ἐλεύθεροι. "Ετσι θὰ ἐκτελέσουμε τὴν ἐντολὴ 'Εκείνου ποὺ σήμερα 'Αρχηγὸς καὶ Πατέρας μας μᾶς ὁδηγεῖ γιὰ νὰ κρατήσουμε ψηλὰ τὴ θεία ἔννοια ποὺ λέγεται 'Ελληνικὴ Πατρίδα.

Σ. Καρ.

✱ ΜΙΚΡΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ✱

Ἡ μεγάλη ἀδελφὴ ἔχει ἄδικο.

Ὅλες μας σχεδὸν ἔχουμε μικρότερα ἀδέλφια κι' ὅλες θέλουμε νὰ τὰ προστατεύσουμε, νὰ τὰ ἐξυπηρετήσουμε καὶ νὰ τοὺς δείξουμε τὴν ἀγάπη μας. Ὅμως λίγες τὸ κατορθώνουμε ὅπως πρέπει. Κάποτε νομίζουμε ὅτι πρέπει νὰ τοὺς ἐμπνεύσουμε φόβο, σεβασμὸ ἢ νὰ δημιουργήσουμε κῦρος ἀπέναντί των. Ὅλα αὐτὰ ὅμως δείχνουν τὴν ἀγάπη ποὺ κυρίως πρέπει νὰ προσπαθοῦμε νὰ ἐπιτύχουμε. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ σκεπτώμεθα πολὺ πρὶν προβοῦμε σὲ ἐνέργειες ποὺ ἐμεῖς μὲν νομίζουμε καλὲς καὶ ταιριαστὲς σὲ μιὰ περίστασι, ἀληθινὰ ὅμως εἶναι οἱ πιὸ ἀψυχολόγητες καὶ οἱ πιὸ βλαβερές.

* * *

Ἡ Ἑλενίτσα δὲν ἀγαπᾶ νὰ χτενίζῃ τὰ μαλλιά της καὶ νὰ τὰ βουρτσίζῃ, ὅπως συνέστησε ὁ γιατρὸς στὴ μαμά της, γιὰ νὰ μὴν πέφτουν. Ἡ Ἑλενίτσα τώρα ποὺ εἶναι μικρὸ κοριτσάκι δὲν εἶναι τόσο φιλάρεσκη, γιατὶ δὲν ξέρει ὅτι ἀργότερα θὰ μετανοιώσῃ γιὰ τάσχημα μαλλιά της.

Μὰ ὅταν κανεὶς εἶναι μόνο 8 χρονῶν κι' αὐτὸ συγχωρεῖται. Συχαίνεται καὶ φοβᾶται τὸ χτένι καὶ τὴ βοῦρτσα.

Κι' αὐτὸ ὅμως ἔχει τὴν αἰτία του.

Ἡ μητέρα ἀνέθεσε στὴ Μαρίκα, τὴ μεγάλη ἀδελφή, νὰ χτενίζῃ καὶ νὰ βουρτσίζῃ κάθε πρωὶ τὰ μαλλιὰ τῆς Ἑλενίτσας. Μὰ ἀλλοίμονο! Ἡ μεγάλη ἀδελφὴ εἶναι πολὺ ὁρμητικὴ καὶ βιαστική. Ἁρπάζει δυνατὰ τὰ μαλλάκια τῆς μικρῆς καὶ καθὼς μπήχνει μέσα τους τὸ χτένι καὶ τὴ βοῦρτσα πάει νὰ ματώσῃ τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς. Ἡ μικρὴ πονεῖ, τινάζει τὰ πόδια της καὶ κλαίει ἀπὸ πόνο ἐνῷ ἡ μεγάλη ἀδελφὴ χτενίζει καὶ βουρτσίζει πιὸ δυνατά, γιατὶ νομίζει ὅτι ἡ Ἑλενίτσα κλαίει καὶ φωνάζει ἀπὸ δυστροπία καὶ κακία. Κάθε φορὰ ποὺ τραβάει τὸ χτένι τῆς λέγει: «Ὅταν δὲν καθίσῃς φρόνιμα, αὔριο θὰ σὲ χτενίσω πιὸ δυνατά!»

Καὶ ἡ δυστυχισμένη Ἑλενίτσα ἀποκτᾶ μία τρομερὴ ἀποστροφὴ πρὸς τὸ χτένισμα μόνο καὶ μόνο γιατὶ ἡ μεγάλη της ἀδελφὴ νομίζει πὼς πρέπει νὰ τῆς φερθῇ αὐστηρὰ καὶ νὰ δείξῃ τὸ κῦρος της.

Σ. Κ.

Μὲ τοῦλι

Ἕνα ἐργόχειρο δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι πολύπλοκο καὶ δύσκολο γιὰ ν' ἀρέσῃ. Κάποτε μάλιστα συμβαίνει καὶ τὸ ἀντίθετο. Ἕνα παραφορτωμένο τραπεζομάνδηλο ἢ μαξιλάρι δὲν εἶναι καθόλου καλαισθητικό. Ἡ ἁπλότητα πάντα, ὅταν συνδυάζεται μὲ γοῦστο, ἔχει καλύτερα ἀποτελέσματα. Ἔπειτα καὶ ἡ ἐποχὴ δὲν εἶναι τέτοια ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς κρατῇ καρφωμένους ἐπὶ μῆνας πάνω σ' ἕνα χειροτέχνημα.

Ἡ ἐργασία ἀπλικασιὸν μὲ τοῦλι εἶναι πολὺ φανταχτερὴ καὶ μπορεῖ νὰ μᾶς ἐξυπηρετήσῃ σὲ μεγάλο βαθμό. Μποροῦμε μὲ τοῦλι νὰ σχηματίσουμε διάφορα ἄνθη, ἀστεράκια, φιόγκους καὶ ὅ,τι ἄλλα σχήματα θέλουμε, ἀποτελώντας ἕνα σύνολο εὐχάριστο, ἐλαφρὸ καὶ νόστιμο.

Ἡ εἰκόνα μᾶς δείχνει πολὺ καλὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τοποθετεῖτε καὶ κεντᾶτε ἕνα ἀστεράκι ἀπὸ τοῦλι.

Τὸ σχεδιάζουμε πάνω στὸ τοῦλι, τὸ κόβουμε ὄχι βέβαια σύρριζα μὲ τὴν γραμμὴ τοῦ σχεδίου, τὸ τρυπώνουμε καὶ τὸ φεστονιάζουμε, ἢ τὸ κάνουμε χονδρὴ ρίζα, βάζοντας καὶ μερικὲς κλωστὲς μέσα γιὰ νὰ εἶναι τὸ περιθώριό του χοντρό.

Μὲ μερικὰ τέτοια μοτίφια στολίζεται τὸ κέντημά μας χωρὶς νὰ ἀπαιτῇ πολλὴ ἐργασία.

Πρόχειρο βαρόμετρο

Ὅλοι μας δὲν ἔχουμε στὸ σπίτι μας βαρόμετρο κι' ὅμως ὅλοι θέλαμε νὰ μπορούσαμε νὰ προμαντεύαμε τὸν καιρό. Καμμιὰ φορὰ θέλομε νὰ πᾶμε ἐκδρομὴ ἢ κάτι ἄλλο παρόμοιο. Κάποτε καὶ μόνο ἀπὸ γοῦστο.

Νὰ σᾶς ποῦμε λοιπὸν ἕναν πολὺ εὔκολο καὶ πολὺ ἀνέξοδο τρόπο ποὺ θὰ ἔχετε ἕνα βαρόμετρο.

Πάρετε ἕνα ἄσπρο χαρτονάκι καὶ βυθίσατέ το στὴν ἑξῆς διάλυσι.

Chlorure de Cobalt	2 γραμ.
Gelatine	4 γραμ.
Νερὸ	100 γραμ.

Ὅταν τὸ χαρτονάκι ἀπορροφήσῃ ἀρκετὴ ἀπὸ τὴ διάλυσι αὐτὴ βάλετέ το στὸν ἀγέρα νὰ στεγνώσῃ καὶ τὸ βαρόμετρο εἶναι ἕτοιμο.

Ὅταν ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς δηλ. ξηρὸς τὸ χαρτονάκι θὰ παίρνῃ μπλὲ χρῶμα, ὅταν εἶναι εὐμετάβλητος θὰ γίνεται λιλὰ καὶ ὅταν εἶναι ὑγρὸς θὰ γίνεται ἐλαφρὰ κοκκινόχρωμο.

Τὸ φυλλόδενδρον

[illegible] ...ματονιῶνταν ὅτι τὸ ὡραῖο της φυλλόδενδρο κάτι ἔπαθε. Τὰ φύλλα του δὲν μεγαλώνουν πιά, καὶ μαυρίζουν ἀκόμα πρὶν ξετυλιχτοῦν.

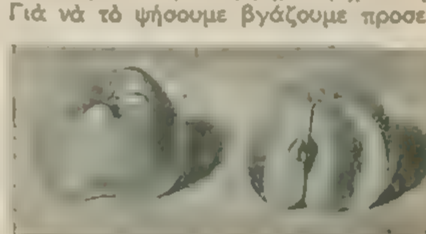
Βάλετε τὴ γλάστρα σ' ἕνα μέρος ὄχι τόσο ζεστὸ καὶ τόσο φωτεινό. Κατὰ τὴν ἀνάπτυξι του χρειάζεται τὸ φυτὸ πολὺ νερὸ καὶ συχνὸ κόπρισμα. Εἶναι καλὸ κάποτε τὶς ρίζες τοῦ δέν[illegible] ἂς ποῦμε ἔτσι τὰ [illegible] γιὰ νὰ ἀναπνέῃ — νὰ τὶς βάζουμε σ' ἕνα ποτῆρι μὲ νερό.

Κατὰ τὴν ἄνοιξι μεταφυτεύουμε τὸ φυλλόδενδρο σ' ἕνα μῖγμα χοντρῆς ζωϊκῆς κοπριᾶς μὲ καστανόχωμα.

Τὸ μῆλο

Ἐδῶ δὲν πρόκειται γιὰ τὸ μῆλο τῆς ἔριδος, ἀφοῦ ἐμεῖς εἴμαστε πάντα πολὺ ἀγαπημένα καὶ ἀλληλέγγυα κορίτσια, πρόκειται γιὰ τὸ μῆλο ποὺ παρουσιάζεται τώρα ροδοκόκκινο καὶ ἀφρᾶτο στὴν ἀγορά.

Εἶναι ἕνας καρπὸς γεμᾶτος θρεπτικὲς οὐσίες καὶ βιταμῖνες γιὰ παιδιὰ καὶ γιὰ μεγάλους. Εἶναι τὸ μοναδικὸ φροῦτο ποὺ βοηθεῖ τὴ χώνευσι. Ἔπειτα ἕνα μῆλο στὸ χεράκι καὶ στὸ δοντάκι τοῦ παιδιοῦ ἀποτελεῖ ἀληθινὰ σπουδαῖο συστατικὸ γιὰ τὴν ἀνάπτυξι. Ὅταν τὸ μῆλο εἶναι ἀφρᾶτο καὶ καλῆς ποιότητος πρέπει νὰ τρώγεται ὠμό. Ἀλλοιῶς μπορεῖ νὰ γίνῃ κομπόστα μὲ λίγη σταφιδίνη. Μπορεῖ ὅμως νὰ τηγανισθῇ μέσα σὲ κουρκοῦτι μὲ αὐγό, κομμένο σὲ μικρὰ κουλουράκια ἢ νὰ ψηθῇ στὴ χόβολη. Γιὰ νὰ τὸ ψήσουμε βγάζουμε προσεχτικὰ τοὺς σπόρους καὶ στὸ ἄνοιγμα ποὺ σχηματίσθηκε βάζουμε μερικὲς σταφίδες καὶ μιὰ πρέζα ζάχαρι. Ὅταν ψηθῇ τὸ πασπαλίζουμε κανέλλα ἢ τὸ προσφέρουμε ζεστό. Τὰ ψημένα μῆλα εἶναι πολὺ ἀγαπητὰ στὰ παιδιὰ ὅπως εἶναι καὶ τὰ ψημένα κυδώνια.

Διακοσμητικὸ σχέδιο

Ἡ διακοσμητικὴ στὸ σχολεῖο.

I.

Τὸ διακοσμητικὸ σχέδιο μᾶς ἀναγκάζει νὰ πειθαρχήσουμε τὴν ἔμπνευσί μας μέσα σὲ ὡρισμένο χῶρο καὶ τὴ σκέψι μας νὰ τὴν ἀφιερώσουμε στὴν ἐξυπηρέτησι ὡρισμένου σκοποῦ. Αὐτὸ καὶ μόνο εἶναι ἀρκετὸ νὰ μᾶς δείξῃ πόσο σπουδαῖο γίνεται τὸ μάθημα τοῦτο γιὰ τὸ παιδὶ καὶ πόσο χειροπιαστὰ θὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἀξία τοῦ μέτρου καὶ τῆς τάξης. Ἡ ρυθμικὴ ἐπανάληψι τοῦ θέματος σὲ ὑπολογισμένη ἀπὸ πρὶν θέσι, σὲ σχῆμα καὶ σὲ χρῶμα, ἡ ἁρμονικὴ χρησιμοποίησι τοῦ χρώματος καὶ ἡ ἐκμετάλλευσι τοῦ σχήματος ἀνάλογα μὲ τὸ θέμα, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑποχρέωσι τῆς καλλίτερης δυνατῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ χώρου ποὺ μᾶς δόθηκε, ὅλες αὐτὲς οἱ δυσκολίες, ποὺ φανερώνουνται στὸ παιδὶ σὰν προβλήματα, μὰ ποὺ εἶναι σίγουρα πολὺ πιὸ εὐχάριστα γιὰ τὴν ἡλικία του ἀπὸ τὴν ξερὴ ἐπανάληψι τῶν ἀριθμῶν, θὰ ἔχουνε γιὰ ἀποτέλεσμα νὰ κάνουν τὸ παιδὶ νὰ συνηθίσῃ στὴ τάξι καὶ στὴν πειθαρχία, ποὺ εἶναι ἀναμφισβήτητα τὰ στοιχεῖα ποὺ δημιουργοῦνε τὸν πολιτισμένον ἄνθρωπο καὶ τὶς ὠργανωμένες κοινωνίες.

Καὶ σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ μάθημα τὸ παιδὶ θὰ τὸ ἀφήσω ἐλεύθερο γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀναπτύξῃ ὅλη του τὴν πρωτοβουλία καὶ νὰ γίνῃ δημιουργικό, ὅπως ἔγραφα καὶ σὲ προηγούμενα φύλλα * σχετικὰ μὲ τὸ Ἐλεύθερο σχέδιο καὶ τὴ Χειροτεχνία. Μὲ μόνη τὴ διαφορὰ ὅτι ἡ ἐλευθερία ἐδῶ θὰ εἶναι κάπως σχετική, γιατὶ θὰ ἔχουμε ὡς βασικὸ σκοπὸ τὴν καλλίτερη ἐξυπηρέτησι τοῦ χώρου ποὺ μᾶς δόθηκε.

Τὸ μάθημα τῆς διακοσμητικῆς ταιριάζει περίφημα νὰ τὸ ἀρχίσῃ κανεὶς σὲ παιδιὰ ἡλικίας 13 — 14 χρονῶν, δηλαδὴ στὴν ἡλικία ποὺ τὸ παιδὶ ἀρχίζει νὰ συνειδητοποιῇ τὴν ἀξία τοῦ μέτρου καὶ τῆς τάξης, ἀλλὰ καὶ ποὺ διατηρεῖ ἀκόμα ὅλη τὴ φρεσκάδα καὶ τὴν τρυφερότητα τοῦ συναισθηματισμοῦ του. Εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ ἡ πεῖρα δὲν πῆρε ἀκόμα θέσι στὸν πλούσιο κόσμο του καὶ οἱ λύσεις ποὺ δίνει στὴ δουλειά του ἔχουν τὴ χάρι τῆς πρωτοτυπίας καὶ καμμιὰ φορὰ τῆς κατάπληξης. Σίγουρα τὸ περιβάλλον θὰ παίξῃ κι' ἐδῶ σημαντικὸ ρόλο, ὁ γύρω του κόσμος θὰ καθρεφτιστῇ ἁγνὰ στὴ δουλειά του ἀπὸ τὴν ἀρχή, ἀλλὰ τὰ ξύπνια μάτια του θὰ συνηθίσουνε τὰ ὁράματά του πολλὲς φορὲς μὲ τόση ἁρμονία καὶ τόση τελειότητα ποὺ νὰ νομίζῃ κανεὶς πῶς ξεκίνησαν ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων σὰν ἀντίλαλοι τῆς μεγάλης Τέχνης τῶν προγόνων του. Ἄπειρες φορές, ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω, θὰ συναντήσουμε σχέδια παιδιῶν που θὰ ἔχουνε τόση συγγένεια μὲ ἀρχαῖα πρότυπα, ποὺ ἕνα μάτι ὄχι πολὺ ἐξοικειωμένο θὰ γελιώτανε. Αὐτὸ δὲν σημαίνει πῶς τὰ παιδιὰ αὐτὰ εἴχανε ὑπ' ὄψιν τους τὰ ἀρχαῖα πρότυπα, κάθε ἄλλο, γιατὶ τὸ παιδὶ δουλεύει τόσο τίμια στὴ δημιουργική του δουλειά, ὅπως καὶ ὁ λαὸς τὴ μεγάλη τέχνη του, τὴν φτιάχνει μ' ἀγάπη καὶ σεβασμὸ ποὺ φτάνει κάποτε τὴν θρησκευτικότητα.

Διακοσμητικὸ σχέδιο τοῦ Φαλαγγίτου τοῦ 5ου Ὑποτομέως Παναγιώτου Βρέττα.

Γ. ΡΩΜΑΝΟΣ
Καθ. Τεχνικῶν Μαθημάτων
Ε' Γυμνασιου

* Βλέπε προηγούμενα φύλλα, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52.

ΟΥΡΑΝΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΝ

Οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Νεολαίας» ποὺ ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ ἀστρονομικὰ φαινόμενα δύνανται κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον νὰ παρακολουθήσουν τὰ ἀκόλουθα:

Ὄψις τοῦ οὐρανοῦ

Ὅσον πλησιάζει ὁ χειμὼν τόσον ὁ ἔναστρος οὐρανὸς κοσμεῖται μὲ λαμπροτέρους ἀπλανεῖς ἀστέρας, οἱ ὁποῖοι τοῦ δίδουν μεγαλυτέραν ὡραιότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν.

Πρὸς τὸ Β.Α. μέρος τοῦ οὐρανοῦ λάμπει ὁ Ἡνίοχος μὲ τὴν Αἶγα, ἀστέρα ἐρυθρωπὸν πρώτου μεγέθους. Πρὸς τὸ ΒΔ. μέρος τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἰς συμμετρικὴν θέσιν ὡς πρὸς τὸν πολικὸν ἀστέρα, μὲ τὸν Ἡνίοχον, εὑρίσκεται ὁ ἀστερισμὸς τῆς Λύρας μὲ τὸν λαμπρὸν Βέγα, ἀστέρα πρώτου μεγέθους. Ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Κύκνου εὑρίσκεται καὶ αὐτὸς πρὸς τὸ Δυτικὸν μέρος τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ Κασσιόπη, ὁ Περσεύς, ἡ Ἀνδρομέδα καὶ ὁ Πήγασος καταλαμβάνουν ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν ἀπὸ Β. πρὸς Α. Κάτωθεν τοῦ Πηγάσου φαίνεται ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ταύρου μὲ τὸν Λαμπαδίαν. Ὀλίγον βορειότερον αὐτοῦ διακρίνονται οἱ Πλειάδες ἀστέρες.

Περὶ τὴν 11ην νυκτερινὴν ἀνατέλλουν οἱ Δίδυμοι (Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης) καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Κύων μὲ τὸν λαμπρὸν Σείριον καὶ ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ὠρίονος, ὁ ὁποῖος εἶναι πολὺ ἐπιβλητικός.

Μεγάλοι πλανῆται

Μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ λυκόφωτος, τὸν ἀνατολικὸν οὐρανὸν κοσμοῦν οἱ πλανῆται Ζεὺς καὶ Κρόνος, οἱ ὁποῖοι σιγὰ - σιγὰ ἀπομακρύνονται ἀλλήλων. Οὗτοι ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὸν Ἥλιον τὴν 13ην Νοεμβρίου.

Ὁ Ἑρμῆς τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον εἶναι ἀόρατος, δύναται ὅμως νὰ παρατηρηθῇ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ μηνὸς εἰς τὸν πρωϊνὸν οὐρανόν. Τὴν 11ην πρὸς τὴν 12ην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου διέρχεται πρὸ τοῦ δίσκου τοῦ Ἡλίου προβαλλόμενος ἐπ' αὐτοῦ ὡς μελανὴ τις κηλίς. Τὸ φαινόμενον ὅμως τοῦτο εἶναι ἀόρατον ἀπὸ τὰ ἰδικά μας πλάτη.

Ἡ Ἀφροδίτη (Αὐγερινὸς) ἀνατέλλει τρεῖς ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ ἔτσι φωτίζει τὸν πρωϊνὸν οὐρανόν. Ὁ Ἄρης ἀνατέλλει περὶ τὴν 5ην πρωϊνὴν ὥραν.

Ὁ Οὐρανὸς εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν Ἥλιον τὴν 16ην τοῦ μηνὸς καὶ εἶναι ὁρατὸς καθ' ὅλην τὴν νύκτα τῇ βοηθείᾳ διόπτρων.

Ὁ Ἥλιος

Τὴν 22αν τοῦ μηνὸς καὶ περὶ ὥραν 12 καὶ 30 ἐγκαταλείπει τὸ ζώδιον τοῦ Σκορπίου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ζώδιον τοῦ Τοξότου.

Φάσεις τῆς Σελήνης

Πρῶτ. τέταρτ. Ν)βρίου		6. 23ω	8 λ.
Πανσέληνος	»	15. 4	23
Τελευτ. τέταρτ.	»	22.18	36
Νέα σελήνη	»	29.10	42

Τὴν 13ην πρὸς τὴν 14ην τοῦ μηνὸς διέρχεται πλησίον τῶν πλανητῶν Διὸς καὶ Κρόνου.

Νέοι Κομῆται

Ἐνῷ μέχρι πρὸ δύο μηνῶν δὲν εἶχεν ἐμφανισθῆ κανένας νέος κομήτης, τὰς τελευταίας ἑβδομάδας ἀνεκαλύφθησαν διαδοχικῶς 5 νέοι κομῆται, οἱ ὁποῖοι εἶναι κάπως λαμπροί.

Δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη ἂν ἡ λαμπρότης των θ' αὐξήσῃ ἀρκετά, ὥστε νὰ γίνουν ὁρατοὶ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ. Οὔτε γνωρίζομεν ἂν μέχρις ὅτου τυπωθοῦν αἱ γραμμαὶ αὐταί, δὲν θὰ ἀνακαλυφθοῦν καὶ ἄλλοι κομῆται.

Ἂν παρουσιάσουν κάτι τὸ ἐξαιρετικόν, θὰ πληροφορήσωμεν τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας τῆς «Νεολαίας» εἰς τὸ ἐρχόμενον φύλλον.

Σείριος

Η ΥΠΑΚΟΗ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ὕπαρξι ἑνὸς κράτους εἶναι ἡ καλὴ λειτουργία τῶν νόμων. Ὅλοι οἱ πολῖται, μικροὶ καὶ μεγάλοι, πρέπει νὰ σέβωνται τοὺς νόμους τῆς πατρίδος των, ὁσονδήποτε αὐστηροὶ κι' ἂν εἶναι. Κι' ἂν ἀκόμα τὰ ἀτομικά τους συμφέροντα βλάπτωνται ἀπὸ τὴν πιστὴ τήρησι τῶν νόμων, ἀκόμα καὶ ἂν ἡ ἴδια τους ἡ ζωὴ κινδυνεύῃ μὲ τὸ νὰ ὑποταχθοῦν στοὺς νόμους, πρέπει οἱ πολῖται νὰ τὸ κάνουν ἀδιστάκτως, γιατὶ μόνον ἔτσι ὑπάρχει ἔννοια πειθαρχίας στὸ κράτος — πατρίδα.

Ὅλα τὰ ἔθνη ποὺ δοξάστηκαν στὴν ἱστορία ἀνέδειξαν πολίτας ποὺ πάνω ἀπὸ τὸ κάθε τι εἶχαν τὸν νόμο. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔφθασαν στὸ ἀνώτατο σημεῖο πολιτισμοῦ, γιατὶ εἶχαν θεσπίσει τόσο καλοὺς νόμους ποὺ ὅλοι οἱ πολῖται τοὺς τηροῦσαν εὐλαβικὰ καὶ φρόντιζαν καὶ οἱ ἄλλοι νὰ τοὺς τηροῦν. Δὲν ἦταν δὲ εὔκολο ἀκόμα καὶ στοὺς πιὸ ἰσχυροὺς πολίτας νὰ παραβοῦν τοὺς νόμους, χωρὶς νὰ τιμωρηθοῦν. Ἀποδείξεις ἔχουμε ἀπὸ τὴν ἀρχαία πολιτεία τῶν Ἀθηναίων· πάμπολλοι ἦσαν οἱ τιμωρούμενοι μὲ ἐξορία πολίτες καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς ἰσχυροτέρους ὅταν δὲν ἐτηροῦσαν τοὺς νόμους· καὶ ὄχι μόνο ἐξορία, πρόστιμο, δήμευσι τῆς περιουσίας, ἀλλὰ καὶ τὸν θάνατο ἀκόμα ἐπέβαλλον στοὺς παραβαίνοντας τοὺς νόμους πολίτας, ὁσονδήποτε ψηλὰ κι' στέκονταν.

Ἀπὸ τὴν ἱστορία ξέρουμε πῶς ὁ Μιλτιάδης πέθανε στὴ φυλακὴ γιὰ τὰ σφάλματα ποὺ ἔκανε σὰν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων στὴν ἐκστρατεία κατὰ τῆς Πάρου, καὶ εἶχε καταδικασθῆ καὶ σὲ πολὺ μεγάλο πρόστιμο. Ὁ Ἀλκιβιάδης, ὁ Ἀριστείδης, ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅλοι αὐτοὶ εἶχαν καταδικασθῆ ἀπὸ τοὺς νόμους καὶ κανένας δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς γλυτώσῃ. Οἱ δέκα στρατηγοὶ ἐπίσης, ποὺ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸ πόλεμο ἀφῆκαν μετὰ τὴ ναυμαχία τοὺς νεκροὺς ἄταφους, κατεδικάσθησαν σὲ θάνατο, ὅσο κι' ἂν εἶχαν γιὰ δικαιολογία τους πῶς τοὺς εἶχε ἐμποδίσει ἡ τρικυμία.

Ὅλοι ἐπίσης ξέρουμε τὸν σκληρὸ θάνατο τοῦ Παυσανίου μέσα στὸν ναὸ τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς, ἐπειδὴ κατηγορήθηκε γιὰ ἔσχατη προδοσία. Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμο δὲν μποροῦσαν νὰ συλλάβουν κατάδικο ἢ φυγάδα ποὺ ζητοῦσε καταφύγιο στὸ ναό, οἱ Σπαρτιᾶται ἀπεφάσισαν νὰ χτίσουν τὴν πόρτα καὶ νὰ βγάλουν τὴν στέγη τοῦ ναοῦ, γιὰ νὰ πεθάνῃ ὁ φυγὰς ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὴν πεῖνα· τέτοια ἦταν δὲ τὰ χρόνια ἐκεῖνα ἡ ἀγάπη τῆς πατρίδας καὶ τόσο πολὺ ἦσαν σεβαστοὶ οἱ νόμοι της, ὥστε ἡ ἴδια ἡ μητέρα τοῦ Παυσανία, ἡ Θεανώ, κατάπνιξε κάθε μητρικὸ φίλτρο καὶ πρώτη ἔβαλε τὴν πέτρα γιὰ νὰ χτισθῆ ἡ πόρτα τοῦ ναοῦ.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ πολῖται, ὅταν ἔσφαλλαν, δὲν ζητοῦσαν νὰ ἀποφύγουν τὴν τιμωρίαν τοῦ νόμου. Τὸ ὡραιότερο παράδειγμα ὑπακοῆς στοὺς νόμους μᾶς τὸ ἔδωσε ὁ Σωκράτης, ὁ μεγάλος φιλόσοφος ποὺ κατεδίκασαν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ πιῇ τὸ κώνειο. Ὁ μεγάλος αὐτὸς φιλόσοφος ἀφιέρωσε τὴ ζωή του γιὰ τὴν τελειοποίησι ὄχι μόνον τὴν ἰδική του, μὰ καὶ τῶν ἄλλων, ἔχοντας κανόνα τὶς αἰώνιες ἠθικὲς ἀρχὲς ποὺ πρέπει νὰ διέπουν τὰ ἄτομα καὶ τὶς ὁμάδες. Ἡ διδασκαλία του ἁπλωνόταν σ' ὅλα τὰ θέματα, θρησκευτικά, ἠθικά, φιλοσοφικά, καλλιτεχνικὰ καὶ τόση ἦταν ἡ ὀμορφιὰ τοῦ λόγου του, ποὺ πλῆθος λαοῦ παρακολουθοῦσε τὶς διαλέξεις του, ἰδιαίτερα δὲ οἱ νέοι. Συκοφαντήθηκε ὅμως ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς του, τὸν Ἄνυτο καὶ Μέλητο, πὼς δὲν ἐπίστευε στοὺς θεούς, πὼς δίδασκε καινούργιες θεωρίες, καὶ πὼς ἡ διδασκαλία του κατάστρεφε τοὺς νέους. Τὸ δικαστήριο δέχτηκε τὶς κατηγορίες αὐτὲς καὶ κατεδίκασε τὸν Σωκράτη νὰ πιῇ τὸ κώνειο, ἕνα φοβερὸ δηλητήριο. Οἱ κατηγορίες ὅμως αὐτὲς ἀποδείχτηκαν συκοφαντικές, γιατὶ ὁ Σωκράτης ἦταν πρότυπο χρηστοῦ καὶ εὐσεβοῦς πολίτου· παρ' ὅλο ὅμως τοῦτο, δέχθηκε μὲ πειθαρχία τὴν καταδίκη του καὶ ἀρνήθηκε ἐπίμονα νὰ φύγῃ ὅταν ὁ Κρίτων καὶ οἱ ἄλλοι του μαθηταὶ τὸν παρώτρυναν νὰ δραπετεύσῃ, λέγοντάς του πὼς εἶχαν δωροδοκήσει τοὺς φύλακας. Καὶ σύμφωνα μὲ ὅσα μᾶς λέγει ὁ μαθητής του Πλάτων στὸ ἔργο του «Κρίτων», ἀκοῦστε τί ὡραῖα καὶ ἀτράνταχτα ἐπιχειρήματα ἐπρότεινε ὁ μεγάλος σοφὸς σὲ κεῖνον ποὺ τοὔλεγε νὰ φύγῃ:

«Μοῦ προτείνεις νὰ φύγω, ἀγαπητὲ Κρίτων· μὰ ἐὰν τὴν ὥρα τῆς φυγῆς μου παρουσιαζόταν ἡ Πατρὶς καὶ οἱ Νόμοι τῆς Πατρίδος μου καὶ μοὔλεγαν: — ὦ Σωκράτη, ἀπεφάσισες καὶ σὺ νὰ μᾶς καταστρέψῃς; Δὲν πιστεύουμε νὰ λησμονῇς, πὼς καμμιὰ πολιτεία δὲν μπορεῖ νὰ προκόψῃ ἐὰν δὲν ἰσχύουν οἱ νόμοι της καὶ ἐὰν αἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων της δὲν εἶναι ἀπολύτως σεβασταί, ἀλλὰ ὁ καθένας κάνει ὅ,τι τοῦ ἀρέσει· τί θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε πάνω σ' αὐτά, γιὰ νὰ δικαιολογηθοῦμε; — Μὰ μποροῦμε νὰ ἀπαντήσουμε, τὸν διέκοψε ὁ Κρίτων, ὅτι ἡ πόλις σὲ ἀδίκησε καὶ ὅτι στὴν περίπτωσι τὴν δική σου δὲν ἔκανε καλά. — Ἔστω, εἶπε πάλι ὁ Σωκράτης, δέχομαι τὴν παρατήρησί σου. Μὰ ἐὰν πάλι οἱ νόμοι ἐξακολουθήσουν καὶ μοῦ ποῦν: — Ὦ Σωκράτη, μὴ λησμονεῖς πὼς σ' ὅλη σου τὴ ζωὴ ἐδίδαξες πὼς δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ἀνταποδίδῃ τὸ κακὸ ἔστω καὶ ἂν ἀδικῆται, ἐμεῖς δὲ ποτὲ δὲν σὲ ἀδικήσαμε, ἀλλὰ ἀντίθετα σὲ εὐεργετήσαμε· μὲ τὴ βοήθειά μας ἀνατράφηκες, μορφώθηκες, μὲ τὴ βοήθειά μας ἔγινες ἐλεύθερος πολίτης, σοῦ ἐξασφαλίσαμε τὴν ἐλευθερία σου καὶ τὴν ἀπόλαυσι τῶν ἀγαθῶν σου. Τί θὰ μᾶς ἀπαντοῦσες; Κι' ἔπειτα ἂν σὲ κακοποιήσῃ καμμιὰ φορὰ ὁ πατέρας σου, ἐπιτρέπεται νὰ ὑψώσῃς τὸ χέρι σου ἐναντίον του καὶ νὰ χειροδικήσῃς; Ἀσφαλῶς ὄχι βέβαια. Μὰ καὶ ἂν ἔχῃς πάθει σήμερα κάτι τὸ ἄδικο ἐξ αἰτίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι τῆς πατρίδας, δὲν εἶναι ὀρθὸ καὶ δίκαιο νὰ ἀνταποδώσῃς τὸ κακό».

Καὶ συνεχίζοντας λέγει: «Καὶ μὴ ξεχνᾷς, ἀγαπητὲ Κρίτων, πὼς ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους προγόνους, ἡ Πατρίδα εἶναι πιὸ τίμιο πρᾶμα καὶ πιὸ σεμνὸ καὶ πιὸ ἅγιο καὶ σὲ καλλίτερη ἐκτίμησι καὶ σὲ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, σὲ ὅσους ἔχουν μυαλό. Καὶ πρέπει νὰ πονᾶμε καὶ νὰ φροντίζουμε γιὰ τὴν πατρίδα μας, ὅταν ὑποφέρῃ, περισσότερο κι' ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς γονεῖς μας, κι' ὅταν ἀκόμη πρὸς χάριν της φυλακιζώμεθα, ἢ βασανιζώμεθα, ἢ ὁδηγούμεθα στὸν πόλεμο νὰ χτυπηθοῦμε, αὐτὴν νἄχουμε πάνω ἀπ' ὅλα, γι' αὐτὴν νὰ ζοῦμε καὶ νὰ πεθαίνουμε».

Καὶ ὁ μεγάλος αὐτὸς καὶ σοφὸς ἄνθρωπος καὶ πατριώτης ἔμεινε, πῆρε τὸ δηλητήριο καὶ ἀπέθανε, ἀφήνοντας στὶς μετέπειτα ἀνθρώπινες γενεὲς μεγάλο παράδειγμα ἀγάπης στὴν πατρίδα καὶ ὑποταγῆς στοὺς νόμους της.

Δ. Ζ. Πουλιασος

ΣΤΟ ΚΑΛΟ!

Ὅλοι στὸ σπίτι μας βρισκόμαστε σ' ἐπιφυλακή. Ὅλοι εἴμαστε γεμᾶτοι ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ ἀποφαστικότητα. Ὁ γέρο-παπποῦς, ποὺ πάντα παραπονιῶταν γιὰ τοὺς ρευματισμούς του, στηλώθηκε ὄρθιος σὰν κολώνα καὶ ἀνέλαβε τὴ διεύθυνσι τοῦ σπιτιοῦ. Αὐτὸς μοῦ κρατοῦσε τὴ μικρὴ σκαλίτσα καὶ μὲ ὡδηγοῦσε καὶ μὲ βοηθοῦσε νὰ καρφώσω τὰ μαῦρα χαρτιὰ στὰ παράθυρα. Καὶ ἀντὶ πιὰ νὰ γκρινιάζη, περπατοῦσε μὲ νεανικὰ βήματα μέσα στὸ σπίτι κι' ἔλεγε ὁλοένα: «Θὰ τοὺς νικήσουμε! Θὰ τοὺς νικήσουμε! Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας!» Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ μητέρα κι' ἡ ἀδελφή μου ἄρχισαν κιόλας νὰ πλέκουν μάλλινα ροῦχα γιὰ τοὺς στρατιῶτες μας. Καὶ τὸ ἀπόγευμα μᾶς ἦρθε ὁ μεγάλος ἀδελφός μου ντυμένος στρατιώτης. Ἔπρεπε νὰ ἐβλέπατε μὲ πόση περηφάνεια τὸν κυττάζαμε ὅλοι! Ἡ συγκίνησι γιὰ τὸν ἀποχωρισμὸ ἔσβηνε κι' ἐξαφανιζόταν μπροστὰ στὸν ἐνθουσιασμὸ ποὺ γέμιζε τὶς ψυχὲς ὅλων μας. Πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου ζήλεψα τὸν ἀδελφό μου, ποὺ εἶχε τὸ προνόμιο νὰ ὑπερασπίση καὶ μὲ τὸ ὅπλο τὴν Πατρίδα. Στὸ καλό, ἀδελφέ μου, στὸ καλό! Κι' ἐμεῖς ἐδῶ κάτω θὰ κάμουμε ὅλοι τὸ καθῆκον μας γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴ νίκη τῆς πολυαγαπημένης μας Πατρίδος.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Ὁ μικρὸς Σκαπανέας Ἀλέξ. Μιχαλόπουλος ἐκ Νιγρίτης

Ο ΝΑΥΤΗΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ἐγὼ εἶμαι ὁ ναύτης τοῦ Αἰγαίου
κρεββάτι ἔχω τὰ πλατειὰ νερὰ
καὶ γιὰ τὴν ἔνδοξη πατρίδα
εἶμαι ὅλος κέφι καὶ χαρά.

Μὲ τὴν ἀνδρεία τοῦ Κανάρη
καὶ μὲ τοῦ Βότση τὴν ψυχὴ
τὸν ὕπουλο ἐχθρὸ τρομάζω
καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κινηθῆ

Ἐγὼ τῆς θάλασσας Δελφίνι
τὶς τρικυμίες ἀψηφῶ
τοὺς Ἰταλοὺς τοὺς περιμένω
νὰ βγοῦν ποὺ παίζουν τὸ κρυφτό

Νὰ τοὺς κολλήσω μιὰ τορπίλλα,
τοῦ ἔταξα στὴν Παναγιὰ
κι' ἕνα καράβι τους νὰ θάψω
στῆς Μεσογείου τὰ νερά.

Ἅγιε Νικόλα μου βοήθα
τὸ στόλο πάντα νὰ νικᾶ
νὰ προστατεύη τὴν Ἑλλάδα
τὶς χῶρες της καὶ τὰ νησιά.

Ἐγὼ εἶμαι ὁ ναύτης τοῦ Αἰγαίου
ἄλλος ἐγὼ Θεμιστοκλῆς
ἀπόγονος τῆς Μπουμπουλίνας
καὶ τοῦ Μιαούλη συγγενής.

Διασκευὴ ἀπὸ τ' ἀγγλικὰ

12. (Συνέχεια)

— Μὲ τί μοιάζει;

— Μοιάζει... μοιάζει... Ἔχει τὸ μεγαλύτερο κεφάλι ποὺ εἶδα στὴ ζωή μου... Ἕνα μεγάλο πρᾶμα... σὰν... σάν... τίποτα... Ἕνα φριχτὸ πελώριο... σὰ δὲν ξέρω... σὰν ἕνα πελώριο τίποτα... Σὰν ἕνα πιθάρι!

— Καλά, εἶπε ὁ Πετρῆς. Νὰ βάλω τὰ παπούτσια μου κι' ἔρχομαι! Πᾶμε!

Ὁ Γουρουνάκης δὲ φοβόταν πιά, ἀφοῦ ὁ Πετρῆς ἦταν μαζί του. Ἔφυγαν λοιπόν.

— Τὸν ἀκούω, ἐσὺ τὸν ἀκοῦς; εἶπε ὁ Γουρουνάκης μὲ τρόμο, ὅταν πλησίασαν.

— Κάτι ἀκούω, εἶπε ὁ Πετρῆς.

Ἦταν ἡ Χιονάτη ποὺ χτυποῦσε τὸ κεφάλι της πάνω σὲ μιὰ σκληρὴ ρίζα ποὺ εἶχε ἐπὶ τέλους κατορθώσει νὰ βρῆ.

— Νά, εἶπε ὁ Γουρουνάκης. Δὲν εἶναι φριχτό;

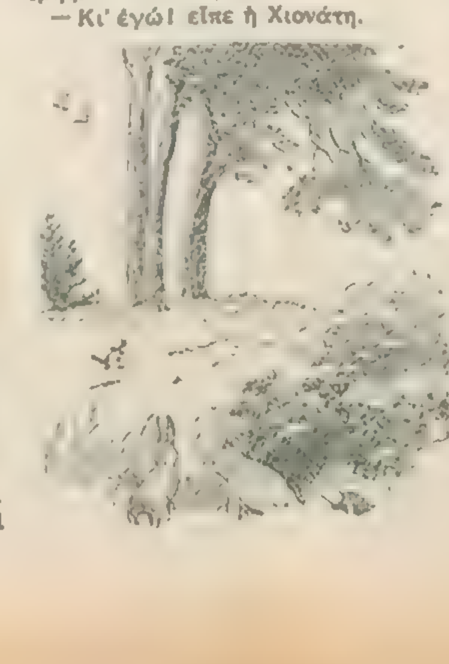
Καὶ πιάστηκε σφιχτὰ ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Πετρῆ.

Ἄξαφνα ὁ Πετρῆς ἄρχισε νὰ γελάη. Καὶ γελοῦσε, καὶ γελοῦσε καὶ γελοῦσε. Κι' ὅσο γελοῦσε, πατατράκ! ἔσπασε τὸ κεφάλι τοῦ ἐλέφα πάνω στὴ σκληρὴ ρίζα. Καὶ νά, φανερώθηκε τὸ κεφάλι τῆς καϋμένης τῆς Πούφ.

Τότε ὁ Γουρουνάκης εἶδε τί ἀνόητος Γουρουνάκης ἦταν καὶ ντράπηκε τόσο πολὺ ποὺ τράβηξε κατ' εὐθεῖαν σπίτι του καὶ χώθηκε στὸ κρεββάτι μὲ φριχτὸ πονοκέφαλο. Μὰ ὁ Πετρῆς κι' ἡ Χιονάτη πῆγαν σπίτι κι' ἔφαγαν μαζί.

— Ὤ ἀρκουδίτσα μου, εἶπε ὁ Πετρῆς. Πόσο σ' ἀγαπῶ!

— Κι' ἐγώ! εἶπε ἡ Χιονάτη.

VI

Ὅπου ἡ Κάγκα καὶ τὸ μωρό της τὸ Ρουροὺ ἔργονται στὸ δάσος κι' ὁ Γουρουνάκης κάνει μπάνιο.

Κανένας δὲν ἤξερε ἀπὸ ποῦ ἦρθαν, μὰ νά τους μέσ' στὸ δάσος: ἡ Κάγκα καὶ τὸ μωρό της τὸ Ρουρού.

Ὅταν ἡ Χιονάτη ρώτησε τὸν Πετρῆ: «Πῶς βρέθηκαν ἐδῶ;» ὁ Πετρῆς ἀποκρίθηκε: «Κανονικά, Χιονάτη, κανονικά, ξέρεις τί θέλω νὰ πῶ»... Κι' ἡ Χιονάτη, ποὺ δὲν καταλάβαινε τίποτα εἶπε: «Ὤ!» Κούνησε τὸ κεφάλι της δυὸ φορὲς κι' εἶπε: «Κανονικά! Ἄ!» Κι' ἔπειτα ἔφυγε νὰ πάη νὰ βρῆ τὸ φίλο της τὸν Γουρουνάκη καὶ νὰ μάθη τί σκέπτεται κι' ἐκεῖνος γι' αὐτὴ τὴν ἱστορία. Καὶ στὸ σπίτι τοῦ Γουρουνάκη βρῆκε τὸν Κουνελῆ. Ἄρχισαν λοιπὸν νὰ κουβεντιάζουν ὅλοι μαζὶ γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας.

— Τὸ καλύτερο εἶναι, εἶπε ὁ Κουνελῆς, τοῦτο: Νὰ κλέψουμε τὸ μωρὸ τὸ Ρουροὺ καὶ νὰ τὸ κρύψουμε, κι' ὅταν ἡ Κάγκα μᾶς ρωτήση: Ποῦ εἶναι τὸ μωρό μου τὸ Ρουρού; Θὰ ποῦμε ἀχά!

— Ἀχά! ἔκαμε ἡ Χιονάτη γιὰ νὰ ἐξασκηθῆ. Ἀχά! Ἀχά!

(Ἀκολουθεῖ)

Σκαπανέων μας

Τὸ Διηγηματάκι μας

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ Τ' ΑΡΝΙΑ

— Βουούουου! Βουουούουου!

— Τί εἶναι μαμά; Ρώτησε νυσταγμένη ἀνοίγοντας καὶ τρίβοντας τὰ ματάκια της ἡ μικρὴ Ρηνούλα.

— Οἱ σειρῆνες, παιδί μου! ἀπάντησε ἡ μαμά μ' ἕνα φιλὶ στὰ κόκκινα μάγουλα τῆς κορούλας της.

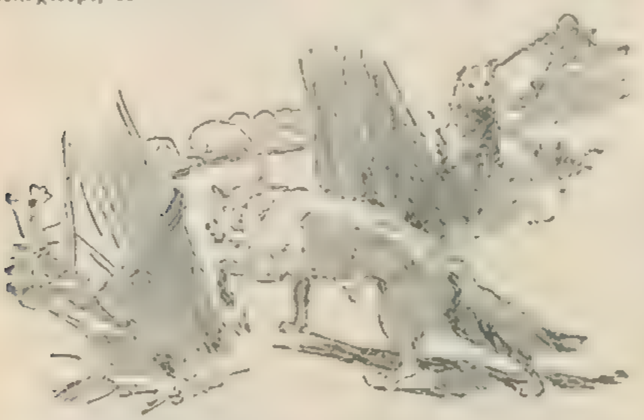
— Καὶ γιατί χτυποῦν, μαμά, οἱ σειρῆνες;

Ἡ μαμὰ δὲν πρόλαβε ν' ἀπαντήσῃ. Ὁ μικρὸς Θοδωράκης, ποὺ εἶναι Σκαπανέας καὶ ξέρει ἀρκετὰ πράγματα, πετάχτηκε καὶ εἶπε:

— Δὲν καταλαβαίνεις, κουτή; Ἦρθαν τὰ ἀεροπλάνα.

— Ἔ, καὶ σὰν ἦρθαν; Τί μ' αὐτό;

— Μὰ δὲν εἶναι δικά μας ἀεροπλάνα. Εἶναι ξένα, ἐχθρικά, καὶ τὰ δικά μας βγαίνουν νὰ τὰ κυνηγήσουν. Ἐμεῖς πρέπει νὰ φυλαχτοῦμε, δὲν εἶν' ἔτσι μαμά;

Ἡ μαμά, ποὺ ἐνῷ ἔντυνε τὰ παιδιά της ἄκουσε ἀπ' ἔξω συζητήσεις καὶ κατάλαβε πὼς κηρύχθηκε ὁ πόλεμος, ἀποκρίθηκε:

— Ναί, παιδί μου, πρέπει νὰ φυλαχθοῦμε. Τὰ ἀεροπλάνα εἶναι ξένα, ἐχθρικά. Νὰ μὴ φοβώσαστε ὅμως.

— Ἀλήθεια, μαμά, εἶναι ἰταλικά; ξαναρώτησε ὁ Θοδωράκης.

— Ναί, παιδί μου, ἰταλικά.

— Τοὺς παλιοιταλούς! ξέσπασε περιφρονητικὰ ὁ Σκαπανέας.

— Καὶ θὰ ρίχνουν μπόμπες, μαμά; ρώτησε ἡ Ρηνούλα.

— Ναί, παιδί μου, μπόμπες.

— Ἄχ, μαμά, φοβοῦμαι.

— Μὰ δὲν εἴπαμε πὼς δὲν πρέπει νὰ φοβώμαστε; εἶπε ἡ μαμά.

— Στὸ σχολειό μας εἶπε καὶ ὁ δάσκαλος πὼς ἐμεῖς τὰ Ἑλληνόπουλα πρέπει νὰ ἔχουμε γενναία καρδιά. Τραγουδᾶμε καὶ στὴ γυμναστικὴ ἕνα ὡραῖο τραγουδάκι:

Φόβος τί θὰ πῇ;
εἶναι ἐντροπὴ
νὰ τὸν νοιώσῃ
Ἕλληνος ψυχή.

Στὸ μεταξὺ ὁ Θοδωράκης ἄρχισε νὰ βηματίζῃ μὲ στρατιωτικὸ βῆμα καὶ νὰ τραγουδᾷ ζωηρὰ τὸ τραγουδάκι. Ἡ Ρηνούλα, συλλογίστηκε λιγάκι καὶ ξαναρώτησε:

— Καὶ τί φταῖμε ἐμεῖς, μαμά, νὰ μᾶς ρίχνουν μπόμπες;

— Δὲν φταῖμε σὲ τίποτα, παιδάκι μου. Ἀλλὰ οἱ Ἰταλοὶ φέρνονται τώρα σὰν λύκοι. Τοὺς ξέρεις τοὺς λύκους.

— Μᾶς τοὺς ἔδειξε σ' ἕνα μεγάλο χρωματιστὸ χάρτη ἡ κυρία Εὐδοξία ἡ δασκάλα μας. Οἱ λύκοι τρῶνε τὰ ἀρνάκια.

— Ναί, ξανάπε ἡ μαμά. Τὸ ξέρετε τὸ παραμύθι τοῦ λύκου;

— Ὄχι μαμάκα! Πές μας το! φώναξαν καὶ τὰ δυὸ παιδάκια μαζί. Τότε ἡ μαμὰ ἄρχισε τὸ παραμύθι:

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν ἕνας λύκος, παχύς, χοντρός, μὲ πυκνὸ τρίχωμα καὶ κόκκινα φοβερὰ μάτια. Ὁ λύκος αὐτὸς ζοῦσε σ' ἕνα δάσος, ὅπου ἀφθονοῦσαν κάτι πελώριοι ἀγκαθωτοὶ θάμνοι καὶ μέσα ἐκεῖ εἶχε φτιάξει τὴ φωλιά του.

Ὁ λύκος αὐτὸς ἦταν πολὺ λαίμαργος. Ὅσο κι' ἂν ἔτρωγε δὲν χόρταινε. Ἂν καὶ τοῦ πέφτανε τακτικὰ στὰ νύχια του κάτι ξεμοναχιασμένα μικρὰ ἄγρια ζῶα, δὲν ἦταν ποτὲ εὐχαριστημένος. Αὐτὸς λαχταροῦσε νὰ φάῃ τρυφερὰ βυζανιάρικα ἀρνάκια, νὰ τ' ἁρπάξῃ ὅπως ρουφοῦσαν ἥσυχα ἥσυχα τὸ γάλα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μανούλας τους.

Ἔκανε νὰ πάῃ μιά, συλλογίστηκε τὸ σκύλο καὶ τὸν τσοπάνο καὶ γύρισε πίσω. Ἔκανε νὰ πάῃ δυό, τὰ ἴδια. Τὴν τρίτη φορὰ ξεθάρρεψε πιὸ πολύ. Κι' ὅταν εἶδε πὼς ὁ τσοπάνος ἔσβησε τὸ φῶς καὶ οἱ σκύλοι κοιμήθηκαν κι' ἀφουγκράστηκε καὶ δὲν ἄκουσε τίποτ' ἄλλο ἐξὸν ἀπὸ τὴν ἀνάσα τῶν ἀρνιῶν, πλησίασε πατώντας στὰ νύχια κι' ἔβαλε τὴ μουσούδα του νὰ κοιτάξῃ μέσα στὸ μαντρί.

Μὰ ἡ μυρουδιά του ξύπνησε τὸ φύλακα, τὸ σκύλο. Εἶχε μὲ τὸ νοῦ του νὰ γαυγίσῃ καὶ νὰ τὸν διώξῃ, μὰ συλλογίστηκε πιὸ καλὰ καὶ εἶδε πὼς ἦταν καλλίτερα νὰ προσποιηθῇ πὼς δὲν πῆρε εἴδηση.

Ὁ λύκος ξεθάρρεψε κι' ἔσπρωξε τὴν πόρτα. Εἶδε τὰ ἀρνάκια ποὺ βύζαιναν ἥσυχα στὴν ἀγκαλιὰ τῶν μανάδων τους καὶ τὰ μάτια του πέταξαν σπίθες. Τέντωσε τὴν οὐρά του κι' ἑτοιμάστηκε νὰ χυμήξῃ.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμή, μὲ μιὰν ἄγρια κραυγὴ ὁ σκύλος βρισκότανε στὴ ράχη του μπήγοντας μέσα στὴ σάρκα τοῦ λύκου τὰ νύχια του. Ὁ τσοπάνος πῆρε εἴδηση, πῆρε τὸ τουφέκι του, σημάδεψε καὶ μπάμ! Νά σου τον τὸν παλιολύκο! Ξαπλώθηκε φαρδὺς πλατὺς κάτω κι' ἀπὸ τὸ στόμα του τρέχαν ἀφροί...

— Ἔτσι δὲν θὰ τὴν πάθουνε κι' οἱ Ἰταλοί, μαμάκα; εἶπε ὁ Θοδωράκης ὁ μικρὸς Σκαπανέας.

— Ναί, παιδί μου νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς ἔτσι θὰ γίνῃ.

Γ. Δ.

ΝΙΚΗ

Χρυσοφτέρουγη παρθένα
μὲ τὴν ἅγια σου θωριά,
τὸ μεγάλο σου κοντάρι
αἷμα στάζει καὶ φωτιά!

* * *

Τ' ἀφριομένο τ' ἄλογό σου
κράτησε νὰ ξαποστάσῃς.
Πότε κίνησες καὶ ποῦθε;
Τί ζητᾶς μὲ βιὰ νὰ φτάσῃς;

* * *

Ὄχι... ὄχι δὲν κρατιέμαι,
γρήγορα νὰ φτάσω ἐκεῖ,
ὅπου ἐγράφτηκε νὰ πάω,
ὅπου ἡ δόξα καρτερεῖ!

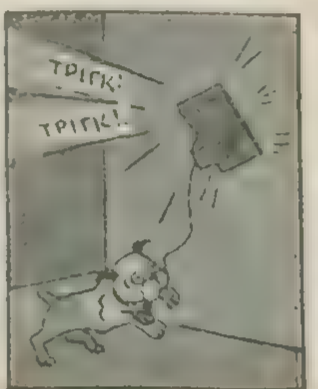
* * *

Γρήγορα καὶ δὲ βαστιέμαι,
ἔχω ἀκράτητο θυμό!
Αἷμα στάζω, στάζω φλόγα
καὶ στὴ Δόξαν ὁδηγῶ!

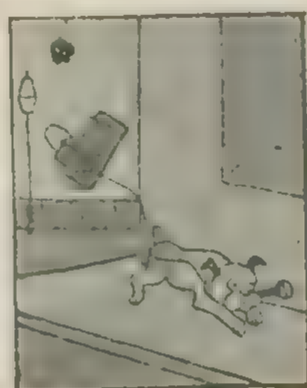
Ἕνα ξυπνότατο σκυλί, πιστὸ κι' ὑπάκουο πολύ!...

Ὥρα νὰ φύγω στὴ δουλειά
χρυσό, καλό σκυλί μου,
ἐσὺ τὸ σπίτι νὰ φυλᾶς
ὡς τὴν ἐπιστροφή μου.

Μὰ τὸ τηλέφωνο χτυπᾶ
κι' ὁ Μπόμπης ὁ καημένος
σκέπτεται στὸν ἀφέντη του
νὰ πάῃ ὁ προκομμένος.

Το ξεκαρφώνει μιὰ χαρά
το τρέχει μέσ' στον δρόμο
βαστάει τῆς ὑπακοῆς
πιστὰ πολὺ τὸν νόμο.

Στόφερα, λέει, γαυγίζοντας,
γιὰ νὰ τηλεφωνήσῃς'...
Κι' ὁ κύριος μουρμούρισε:
— Πῶς νὰ τὸν τιμωρήσῃς;

Γ. Δ

Ἀκροστιχίς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν πόλιν τοῦ Σουδάν.

1) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 2) Χώρα τῆς Ἀφρικῆς, 3) Εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ρώμης, 4) Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης, 5) Ἀρχαῖος ποιητής, 6) Ὄρος τῆς Ἀττικῆς, 7) Γραφικὴ νῆσος τῶν Κυκλάδων.

Α. Κ. ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Τρίγωνον

• • • • • Πρώτη σειρά: Εἶναι ἀγαπητὴ περισσότερον καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς μας. Δευτέρα σειρά: Ποταμὸς τῆς Β. Ἑλλάδος. Τρίτη σειρά: Τὴν ἔχει κάθε εἶδος ποὺ πωλεῖται. Τετάρτη σειρά: Τρέξιμο ὑγροῦ. Πέμπτη σειρά: Κλωστή, νῆμα. Ἕκτη σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

ΑΓΓ. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 4ου ΦΥΛΛΟΥ

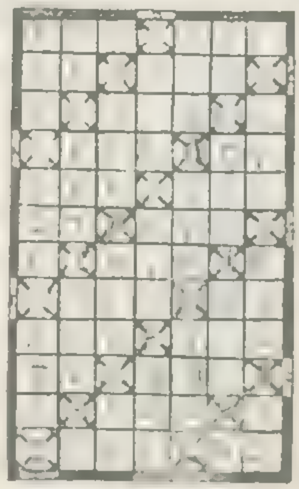
Σταυρόλεξον: [illegible] 13 μιᾶς—νέα—[illegible] 1 ἀναξέω—τέ[illegible] ὄγαν—Κίνα—τοῦ. 13 γάμος—ναΐς. 14 Ο.Μ.—Αἶνος. 15 Στα[illegible] 1 φίλον. 2 αὐλή 3 κ[illegible] τια. 5 [illegible] αρχος. Κέφαλος. Στολίδι. [illegible] λιάς. Καυκάσω. Κολωνία. [illegible] νία. Διαγωνίως: Νεολαία. [illegible] λιος. Κρυπτογραφικόν: Λεωνίδας. Ἰωάννινα. Ἔδεσσα Σά[illegible] Α[illegible] α: Κύπρος. Σκῦρος. Σικελία. Κέρκυρα. Τουρκεστάν. Ἀκροστιχίς: Παρίσιοι (Πα[illegible] Ἀμαλία. Ροδανός. Ἰωάνν[illegible] ρία. Ἰορδάνης. Ὄσλο [illegible] ρος [illegible] αθος—[illegible] Δράμα. Ρώμη. Ἄμα. μή. Α[illegible] ΤΑΚΙκή). Χτένι: Αἰσχύλος (Ἀθῆναι. Ἴκαρος. Σαμψών. χοῖρος. [illegible] Αἴ[illegible]ας. [illegible] ρος).

Δικτυωτόν

Ὁριζοντίως:

1η σειρά: Πόλις τῆς Πελοποννήσου.
2η σειρά: Τὸ τάνκ τῶν ἀρχαίων (γεν.).
3η σειρά: Μία τῶν Κυκλάδων.
4η σειρά: Δὲν εἶναι γραμμένοι.
5η σειρά: Νομὸς τῆς Θεσσαλίας.
6η σειρά: Ὑπερασπίζει τὰ σύνορα τοῦ κράτους καὶ τὴν ἐθνικὴν τιμήν.
7η σειρά: Ὄσπριον.
8η σειρά: Μέτρον ἐπιφανείας τῶν ἀγρῶν κυρίως.
9η σειρά: Γειτονικὸν μας κράτος.
10η σειρά: Διαλυθὲν κράτος τῆς Εὐρώπης.
11η σειρά: Κάτοικοι ἰσχυροῦ κράτους τῆς Ἀσίας.
12η σειρά: Ρωμαῖος φιλόσοφος.

Πρώτη διαγώνιος (Α — Β): Πολύτιμον διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου ὑγρόν.

Δευτέρα διαγώνιος (Γ — Δ): Μία τῶν δυτικῶν Κυκλάδων.

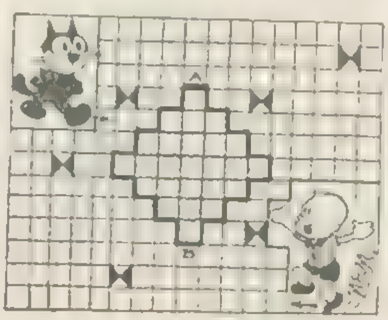
Τρίτη διαγώνιος (Ε Ζ): Νῆσος ἡ ὁποία συνέδεσε στενῶς τὸ ὄνομά της μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος.

Τετάρτη διαγώνιος (Η — Θ): Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Γ. ΚΑΝΤΙΑΝΗΣ

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ

Ὁ Μίκυ μὲ τὸ φίλο του στοιχημάτισαν ποιὸς θὰ λύσῃ πρῶτος τὸ σταυρόλεξο ποὺ εἶναι στὸ κέντρο τοῦ σχε[illegible] μὲ τὸν [illegible] κι οἱ δυὸ ἀπὸ [illegible] τετραγωνάκια ([illegible] σταυρολέξο[illegible]), χωρὶς νὰ [illegible] οἱ δρόμοι [illegible] καὶ ὁ Μίκυ νὰ φτάσῃ στὸ σημεῖο Β καὶ ὁ φίλος του στὸ σημεῖο Α. Καὶ οἱ δυὸ μαζί, θὰ περάσουν ἀπ' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ [illegible] τετραγωνίδια (ἀπ' τὰ μισὰ [illegible] ὁ ἕνας καὶ ἀπ' τ' ἄλλα ὁ ἄλλος).

Ἂν βρῆτε τὴ λύσι τοῦ λαβυρίνθου, μπορεῖτε νὰ [illegible] καὶ τὴ λύσι τοῦ σταυρολέξου. Ἡ σημ[illegible] τῶν λέξεων εἶναι ἡ ἑξῆς: Ὁριζοντίως 1 Σύμφωνον. 2 Κ[illegible]. 3 Ἀπάτη. 4 Ἥρως τοῦ 21. 5 Ὄχι [illegible] 6 Δι[illegible] 7 Σ[illegible]φωνον. Καθέτως 1 Σύμφωνον. 2 Υἱὸς τ[illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] δοχεῖο, ἀπαραίτητο στὰ γραφεῖα (καθαρ.). 5 Νεκρ[illegible] 6 Σ[illegible] 7 Σ[illegible]μφωνον.

[illegible] ἔλυσε πρῶτος τὸ σταυρόλεξο: Ὁ Μίκυ ἢ ὁ φίλος του. Τὸ [illegible] ἐκεῖνος ποὺ ἔφθασε γρηγορώτερα στὸ σταυρόλεξο, περνώντας ἀπὸ λιγώτερα [illegible] τετρα[illegible].

Μ. Ι. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

ΟΠΤΙΚΗ ΑΠΑΤΗ

Ἕνα ἀκόμη ἀπὸ τὰ περίεργα τῆς ὀπτικῆς ἀπάτης. Κοιτάξτε μὲ προσοχὴ καὶ κυρίως μὲ προσήλωσι τὸ διπλανὸ σχέδιο. Ὅπως βλέπετε ἀποτελεῖται ἀπὸ δέκα ἕξ τετραγωνίδια τοῦ ἰδίου σχήματος καὶ μεγέθους.

Ἂν προσέξετε καλὰ θὰ δῆτε ὅτι ἐκεῖ ὅπου δια[illegible] οἱ [illegible] λουρίδες (ποὺ εἶναι μεταξὺ τῶν τετραγωνιδίων), φαίνονται ὅτι ὑπάρχουν μικρὲς κηλῖδες ἀνοικτοῦ γκρίζου χρώματος.

Ἐν τούτοις εἶναι ἀνύπαρκτες!...

Α. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

ΚΑΙ ΛΙΓΗ

Γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸ ξύλο

Μιὰ μέρα ἕνας κύριος στεκόταν στὴν ἀκρογιαλιὰ τοῦ Φαλήρου, ὅταν τὸν πλησιάζῃ ἕνας μικρός. Μεταξύ τους ἔγινε ὁ παρακάτω διάλογος:

— Καλὴ μέρα σας κύριε.

— Καλὴ μέρα παιδί μου.

— Ξεύρετε καθόλου ἀπὸ καιρὸ κύριε;

— Ἐσπούδασα λιγάκι μετεωρολογία, παιδί μου.

— Λοιπὸν ἐγὼ στέκομαι ἐδῶ μιὰ ὥρα τώρα καὶ περιμένω νὰ φυσήξῃ δυνατὸς ἀέρας, ἀλλὰ δὲν φυσᾶ. Λέτε νὰ φυσήξῃ;

— Δὲν εἶναι παράξενο μικρέ μου. Ὁ οὐρανὸς εἶναι συννεφιασμένος... Μὰ δὲ μοῦ λές, τί τὸν θέλεις τὸν ἀέρα;

— Τὸν θέλω, γιὰ νὰ κολυμπήσω.

— Καὶ τί σχέσι ἔχει τὸ κολύμπι μὲ τὸν ἀέρα;

— Καμμιά.. ἀλλὰ ὁ πατέρας μου θὰ μὲ δείρῃ ἂν κολυμπήσω. Γι' αὐτὸ τὸν θέλω τὸν ἀέρα.

— Δὲν σὲ καταλαβαίνω.

— Δὲν μὲ καταλαβαίνετε; Θὰ πῇ πὼς ἐξεχάσατε τὴν ἐποχὴ ποὺ εἴσαστε καὶ σεῖς μικρὸ παιδί.

— Ὄχι καὶ τόσο...

— Ὄχι; Τότε θὰ πῇ πὼς ἤσαστε πολὺ κουτός, ὅταν ἤσαστε μικρός.

— Πολὺ πιθανόν... Ἂς ἦμουν ὅτι θέλεις! Ἤθελα ὅμως νὰ μάθω τί σχέσι ἔχει τὸ κολύμπι μὲ τὸν δυνατὸ ἀέρα καὶ γιατί χωρὶς ἀέρα δὲν μπορεῖς νὰ κολυμπήσῃς.

— Καλέ, αὐτὸ εἶναι φῶς φανερό, καὶ σεῖς δὲν τὸ βλέπετε... Νὰ ἅμα φυσήξῃ δυνατὸς ἀέρας καὶ μοῦ πάρῃ τὸ καπέλλο μου καὶ τὸ ρ[ί]ξῃ στὸ νερό, ἐγὼ θὰ κολυμπήσω γιὰ νὰ τὸ πιάσω, χωρὶς νὰ πῇ τίποτα ὁ πατέρας μου... Χθὲς μοῦ τὸ ἀγόρασε!

Ἀνόητος ἐρώτησις

— Μίμη ψωνίσατε τίποτε γιὰ τὴν γιορτή σου;

— Ναὶ Τοτό μου. Ὁ μπαμπᾶς ἔφερε μισὸ γάλο καὶ μισὸ ἀρνί.

— Ζωντανὰ ἢ σφαγμένα;

ΕΥΘΥΜΙΑ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΗΘΕΙΑ

Ὁ κουρέας κλαδεύει ἕνα δένδρο τοῦ κήπου του...

Παιδικὸν πνεῦμα

Ὁ δάσκαλος: Πές μου Μίμη τὸ ἐναντίον τοῦ φθόνου.

Ὁ Μίμης: Ἡ ἀφθονία, δάσκαλε!

* * *

Ἡ Μητέρα: Λιλίκα! ἂν ξανακάνῃς ἀταξίες, θὰ σὲ κλειδώσω στὸ κοττέτσι.

Λιλίκα: Πολὺ καλά, μαμά. Ἀλλὰ σοῦ τὸ λέω ἀπὸ τώρα καὶ νὰ τὸ ξέρῃς: Αὐγὰ δὲν θὰ κάνω!

* * *

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης μαλλώνει τὸν παπουτσῆ του:

— Σοῦ εἶχα πῆ νὰ κάνῃς τὸ ἕνα παποῦτσι μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ σὺ ἔκανες τὸ ἕνα μικρότερο ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Ἀδύνατον τὸ μεσημέρι

Ἡ Νίτσα πηγαίνει σχολεῖο πολὺ ἀργά.

— Δὲν ἐρχόσουν καλύτερα τὸ μεσημέρι; τῆς λέει εἰρωνικὰ ἡ δασκάλα.

— Μὰ κυρία, ἀπαντᾷ ἡ μικρούλα σοβαρώτατα, τὸ μεσημέρι τρῶμε.

Τὸ ἀδύνατον

— Ἑλενίτσα, ἐννιὰ ἡ ὥρα καὶ κοιμᾶσαι; Σὲ θαυμάζω!

— Θὰ μποροῦσα κοιμισμένη τὸ ρολόϊ νὰ κυττάξω;

Μυστήριον!

Στὶς ἐξετάσεις:

— Τί θὰ πῆ μυστήριον, Κώστα;

— Ὅταν κλειδώνῃ ἡ μαμὰ τὸν μπουφὲ καὶ τὸ γλυκὸ βρίσκεται φαγωμένο!

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως:

) Σπουδαῖος λιμὴν τῆς Μεσογείου, πόλις ἱδρυθεῖσα κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὑπὸ Ἑλλήνων ἀποίκων. 2) Ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ὀνομαστοὺς ποταμοὺς τοῦ κόσμου, διασχίζων πολλὰ κράτη.

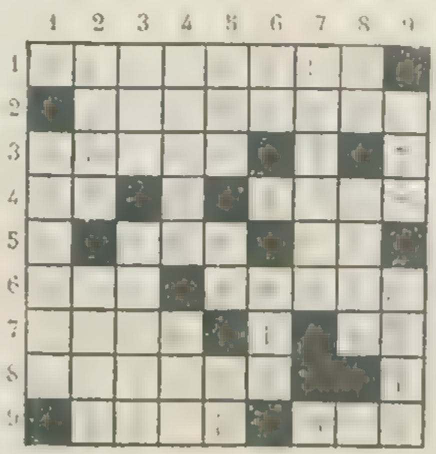
3) Ἑλληνικὴ ἱστορικὴ μονή.

4) Ἕνα ἀπὸ τὰ φωνήεντα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. — αἴσθησις.

5) Ἀριθμητικὸν — ἄρθρον (πληθ.).

6) Εἶδος τρομεροῦ φιδιοῦ (κλητική) — Θαλασσινὸς (κλητική).

7) Ἔχουν τὰ ζῶα, ὄχι ὅμως ὁ ἄνθρωπος — Τῆς ὁποίας.

8) Ναυτικὴ πολεμικὴ δύναμις, περιλαμβάνουσα πολλὰ σκάφη.

9) Συμπερασματικὸν — Ἐκκλησία (δοτική).

Καθέτως:

1) Μέσον συντόμου θαλασσίας συγκοινωνίας (καθ.).

2) Ὁ κοινὸς πρόγονος ὅλων μας — Ἔτσι (καθ.).

3) Δικόν σου — Ἐποχὴ τοῦ ἔτους (γενική).

4) Μία ἀπὸ τὰς κυριωτέρας νήσους τοῦ Αἰγαίου (αἰτιατική) — Στρατιωτικὸν παράγγελμα καὶ γενικῶς παράγγελμα τῆς Γυμναστικῆς.

5) Πρόθεσις — Ὑποθετικὸν — Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπή.

6) Νότα εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς — Ταῖς ὁποίαις.

7) Πρόσωπον τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας τοῦ ὁποίου ἡ ἱστορία συνδέεται μὲ γερανοὺς (γενική).

8) Ἄρθρον (πληθ.). — Ὄρος τῆς Ἑλλάδος.

9) Εἰς τὴν (δημ.). — Κάτοικος τῶν πόλεων (δοτ.).

ΣΤΕΦ. ΠΑΥΛΟΥ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Στὶς φράσεις ποὺ θὰ διαβάσετε πιὸ κάτω, πρέπει νὰ βρῆτε τὶς λανθασμένες λέξεις, νὰ τὶς ἀντικαταστήσετε μὲ τὶς σωστές, ὥστε νὰ σχηματισθῆ ἕνα ὅλον μὲ νόημα.

1) Ἐκεῖνο ποὺ χαρακτηρίζει τὸν ἵππον ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα εἶναι ἡ εὐγένειά του.

2) Τὰ μύδια τοῦ Κωστάκη θέλουν κόψιμο.

3) Τὸ κρέας τοῦ Συρίου εἶναι σκληρὸν καὶ δὲν τρώγεται.

4) Τὰ ρόδια πρέπει νὰ πλένωνται κάθε μέρα, γιατὶ ἀλλοιῶς μυρίζουν πολὺ ἄσχημα.

Κρυπτογραφικὸν

123456782 = Ἀρχ. ρήτωρ.
677148 = Ἑλλ. νομός.
[illegible] = Ἐθ. εὐεργέτης
[illegible] = Προφήτης
3225 = Ὄρος Ἑλλην.
4352148 = Γαλ. νῆσος.
3[illegible]8 = Ὄρος Ἑλλην.
125 = Ὅμοια.

Γ. καὶ Δ. ΚΑΡΡΟΤΣΙΕΡΗΣ

Στοιχειόγριφος

Νῆσος εἶμαι τῶν Κυκλάδων
τὸ κεφάλι μου ἀλλάζεις,
ποταμὸ τῆς Γερμανίας
βλέπεις λύτα καὶ θαυμάζεις.

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

Κλῖμαξ

A . A
A . . A
A . . . A
A . . . . A
A . . . . . A
A . . . . . . A
A . . . . A

1η σειρά: Πρόθεσις. 2α σειρά: Πόλις τῆς Ἑλλάδος. 3η σειρά: Ἀρχαία θεά. 4η σειρά: Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ. 5η σειρά: Νομὸς τῆς Ἑλλάδος. 6η σειρά: Κλάδος Ἰατρικῆς. 7η σειρά: Χώρα τῆς Ἀφρικῆς.

ΝΙΝΑ ΚΩΤΙΗ

Μαγικὴ εἰκὼν ἄνευ εἰκόνος

— Ἡ Μαρία ἔκανε λάθος καὶ ἀντὶ νὰ ρίξῃ πιπέρι στὸ φαΐ ἔρριξε...

— Τί ἔρριξε;

— Μα σάς το είπα

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

Βέλος

\+ • • • • = Τροφὴ ζώου.
• + • • • = Ἑλλ. νῆσος.
• • • • • = Ἑλλ. νῆσος.
• • • • • = Δημητριακόν.
• • • • • = [illegible]

Οἱ σταυροὶ καθέτως: Χώρα τῆς Ἀσίας.

Ι. Α. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ κ. ΕΥΣΕΒΙΟΥ

Ὁ κ. Εὐσέβιος ἀνάβει τὴ φωτιὰ ἀλλὰ... καὶ τὰ γένεια του!

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρικὴ Διοίκησις

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΟΥ Κ. Ε. Ν.

Ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλος ἐξέδωκεν ἐμπνευσμένην ἡμερησίαν διαταγήν, ἐκ τῆς ὁποίας, λόγῳ στενότητος χώρου, δημοσιεύομεν τὰ κάτωθι ἀποσπάσματα:

ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ Ε. Ο. Ν.

Συναγωνιστὲς καὶ Συναγωνίστριες.

Εἴμαστε ὑπερήφανοι καὶ εὐγνώμονες στὴ Θεία Πρόνοια γιατὶ ζοῦμε τὴν ἐποχὴν αὐτὴ τὴν ἀποφασιστικὴ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἀπὸ τὸ πρωὶ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου γράφονται καινούργιες βαρυσήμαντες σελίδες τῆς ὑπέροχης τρισχιλιόχρονης ἱστορίας μας. Ἡ 28η Ὀκτωβρίου θὰ σημειωθῇ στὰς δέλτους τῆς Ἱστορίας τῆς Φυλῆς μας σὰν μία ἀπὸ τὶς ἐνδοξότερες, τὶς λαμπρότερες ἡμερομηνίες, ἡμερομηνία ποὺ θὰ προσκυνῆται ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἀπὸ κάθε Ἕλληνα. Εἶναι ὑπέρτατο καθῆκον τοῦ καθενὸς καὶ τῆς καθεμιᾶς νὰ συμβάλῃ μ' ὅλες του τὶς δυνάμεις γιὰ νὰ γραφοῦν οἱ σύγχρονες σελίδες τῆς ἱστορίας μας, ἀνάλογες μὲ τὴ μεγάλη παράδοσι ποὺ μᾶς κληροδότησαν οἱ χιλιετηρίδες τῆς Ἑλληνικῆς μας ζωῆς καὶ τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ μέλλοντος ποὺ μᾶς ἐπιβάλλει ἡ συνείδησις τῆς Οἰκουμενικῆς ἱστορικῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Σήμερα, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά, ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ κάθε της παιδί, ἀνεξαιρέτως. Ἄνδρα, γυναῖκα, μεγάλο καὶ μικρό. Πρέπει, εἶναι ἀπόλυτη, ὑπέρτατη Ἐθνικὴ ἀνάγκη, νὰ πάρῃ ὁ κάθε Ἕλληνας καὶ ἡ κάθε Ἑλληνίδα, ἀνάλογα μὲ τὶς ἱκανότητες ποὺ ἔχει ὁ καθένας, καὶ ὑπερβάλλοντας ὁ καθένας τὸν ἑαυτό του, ὅσο τὸ δυνατὸν μεγαλύτερο μέρος στὴν μεγάλη καινούργια ἐξόρμησι γιὰ τὴν πραγμάτωσι τῶν ἱστορικῶν πεπρωμένων καὶ ἀπαραγράπτων διεκδικήσεων τῆς Φυλῆς. Ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ τὶς ἡρωικὲς ἐνοπλες δυνάμεις μας, ἡ Ε.Ο.Ν. πρέπει νὰ βρεθῇ στὴν πρώτη γραμμή. Καὶ τὴ θέσι του στὴν πρώτη αὐτὴ γραμμὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Χρέους πρέπει καθημερινὰ μὲ τὶς πράξεις καὶ τὶς ὑπηρεσίες του νὰ κατακτᾷ κάθε Φαλαγγίτης, κάθε Φαλαγγίτισσα, κάθε Σκαπανεύς, κάθε Σκαπάνισσα, δικαιώνοντας ἔτσι τὴν ὕπαρξί του. Μέσα σ' αὐτὸν τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα ὀφείλουμε τὴν τιμημένη Φαλαγγιτικὴ στολὴ νὰ τὴν καταστήσουμε ἔνδοξη!

Βέβαια δὲν εἴχαμε τὸν καιρὸ νὰ ὁλοκληρώσουμε τὴν Ὀργάνωσί μας, οὔτε ν' ἀναπτύξουμε ὅλους τοὺς τομεῖς της, δὲν μᾶς δόθηκε ὁ καιρὸς νὰ ἐφαρμόσουμε τὶς καινούργιες κατευθύνσεις ποὺ καθωρίσθηκαν στὸ δεύτερό μας Συνέδριο, οὔτε νὰ πραγματοποιήσουμε τὸ Τριετές μας Πρόγραμμα, δὲν εἴχαμε τὴν εὐκαιρία νὰ συμπληρώσουμε στοιχειωδῶς ἔστω τὸν ἀπαραίτητο ὑλικὸ ἐφοδιασμὸ τῆς Ε.Ο.Ν. Καὶ τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν καλλιτέρων μας στελεχῶν ἔχει τὴν ὑψίστη τιμὴ νὰ ὑπηρετῇ τὴν Πατρίδα κάτω ἀπὸ τὶς ἀναπεπταμένες ὑπεράγιες καὶ τρισένδοξες πολεμικὲς μας Σημαῖες. Οἱ δυσκολίες ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὶς ἐλλείψεις αὐτὲς εἶναι μέγιστες, ἀλλὰ πρέπει νὰ χρησιμεύσουν στὸ νὰ ἐπαυξήσουν τὴν προσπάθεια ὅλων σας καὶ νὰ χαλυβδώσουν τὴν [illegible] τῆς Ε.Ο.Ν. γιὰ ν' ἀνταποκριθῇ σήμερα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ στὶς προσδοκίες ποὺ στηρίζουν σ' αὐτὴν τὸ Ἔθνος, ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Ἀρχηγός. Κι' ἔτσι ὄχι μόνο ν' ἀντιμετωπίσουμε ἀλλὰ καὶ νὰ [illegible] ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ νὰ ἀναπληρώσουμε μὲ τὴν [illegible] τῆς [illegible] σας, μὲ τὴν [illegible] σας, μὲ τὴν τεράστια [illegible] καὶ τὴν ἀκατανίκητη [illegible] τῆς Ἑλληνικῆς σας [illegible] ὅλες μας τὶς ἐλλείψεις.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΟΛΟΙ ΟΛΑ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ!

Τὸν πόλεμο αὐτό, συναγωνισταὶ καὶ συναγωνίστριαι, μᾶς τὸν ἐπιβάλλει ἡ πίστις στὴν ἀποστολή μας καὶ ἡ ἱστορική μας συνείδησις, ἐφ' ὅσον ἡ ἄτιμη μαφία τῶν κανταδόρων τῆς Ρώμης [illegible] νὰ [illegible] τὴν ἀκεραιότητα τοῦ [illegible] μας καὶ νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴ καὶ τὴν [illegible] τοῦ Ἔθνους μας. Ἡ Ἑλλὰς [illegible] ῥαπίσματα. Ἡ Ἑλλὰς [illegible]. Ἡ Ἑλλὰς τῆς 4ης Αὐγούστου [illegible] στὴν [illegible] τὴν [illegible] σφυρηλάτησε, δὲν συνήθισε νὰ δέχεται ἀπειλάς.

Ἐπὶ ἐνάμισυ ἔτος, ἀφ' ὅτου ξέσπασε ἡ θύελλα στὴν Εὐρώπη κατέβαλεν ὁ Ἀρχηγὸς τὶς πιὸ ὑπεράνθρωπες προσπάθειες γιὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν Εἰρήνη, ἀλλὰ εἰρήνη ἔντιμη καὶ Ἑλληνικὴ [illegible] τῆς [illegible], ποὺ παρέχουν τὸ πολιτισμένο Κράτος, γιὰ νὰ [illegible] νὰ συνεχίσουμε ἀπερίσπαστα τὸ ἔργο τῆς Ἑλληνικῆς Ἀναγεννήσεως.

Οἱ σύγχρονοι ὅμως λῃστοπειραταὶ δὲν ἠθέλησαν. Συνεπεῖς στὴν Ἐθνική τους παράδοσι, μεταχειρίσθηκαν, αὐτοὶ οἱ ἀπὸ ἐμφανίσεως τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ΠΡΟΑΙΩΝΙΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, τὸ στιλέττο τῆς δολοφονίας, τὸ ψεῦδος καὶ στὸ τέλος τὴν ἀπροκάλυπτη ἐπιδρομή. Ἡ δολιότης καὶ ἡ ἀτιμία ἐφευρέθησαν γιὰ νὰ χαρακτηρίζουν αὐτοὺς τοὺς ἀχαρακτηρίστους ἀρνητὰς κάθε ἐννοίας ἠθικῆς, ἀνδρισμοῦ καὶ τιμιότητος.

Μὲ Στρατηλάτη τὸ Γυιὸ τοῦ Ἀητοῦ, μὲ ἐμπνευστὴ καὶ καθοδηγητὴ τὸ Θεόπεμπτο καὶ Θεοφώτιστο Ἀρχηγό, τὸν ἀλάνθαστο Ἐπιτελάρχη τῆς Νίκης, ὅλη ἡ Ἑλλὰς βρίσκεται στὶς ἐπάλξεις καὶ ὁρμᾷ ἀκάθεκτη σὲ μία καινούργια τιτανικὴ ΕΞΟΡΜΗΣΙ ΠΡΩΤΟΝ γιὰ τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερία της. ΔΕΥΤΕΡΟΝ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν μας, τὴν ὁλοκλήρωσι τῆς Ἐθνικῆς μας ἀποκαταστάσεως καὶ τὴ διεκδίκησι τῶν ἀπαραγράπτων Ἱστορικῶν, Ἐθνολογικῶν καὶ γεωπολιτικῶν μας δικαιωμάτων, τὴν κατάκτησι τῆς ὁριστικῆς μας κυριαρχίας στὴν περιοχὴ αὐτὴ τοῦ κόσμου ποὺ ΑΝΗΚΕΙ ΣΕ ΕΜΑΣ ΚΑΙ ΜΟΝΟΝ καὶ τὴν ὁριστικὴ ἐγκαθίδρυσι τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἡγεσίας. Τὴν ἀποστολὴ τὴν ἀπόλυτη μας καὶ συνειδητὰ ἀναλαμβάνουμε τὴν ἕνωσι τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς Ἰδέας, τὴν ἕνωσι τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐξόρμησι γιὰ τὴν καινούργια ΤΡΙΤΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΜΑΣ. Καὶ ἐξόρμησι ΤΡΙΤΟΝ γιὰ τὴν ΕΚΔΙΚΗΣΙ γιὰ ὅσα ἀνοσιουργήματα ἀπὸ αἰώνων διέπραξαν καὶ διαπράττουν οἱ κακοῦργοι τῆς Ρώμης κατὰ τῆς Φυλῆς μας καὶ τὸν ὁριστικὸ διακανονισμὸ ὅλων τῶν ἐκκρεμῶν λογαριασμῶν ποὺ ἔχουμε μαζί τους ἀπὸ πολλὰ πολλὰ χρόνια. Αὐτοὶ εἶναι οἱ τρεῖς μεγάλοι, [illegible] σκοποὶ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ. Ἀγῶνος ζωῆς καὶ θανάτου. Ἀγῶνος ἐπιβιώσεως. Ἀγῶνος ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν. Ἀγῶνος ὑπὲρ τῶν Πάντων.

Δὲν θὰ σταματήσουμε Ο,ΤΙ ΚΑΙ ΑΝ ΣΥΜΒΗ ΚΙ' ΟΣΕΣ ΘΥΣΙΕΣ ΚΙ' ΑΝ ΧΡΕΙΑΣΘΟΥΝ, ὥσπου νὰ ἐπιτευχθοῦν ὁλοκληρωτικὰ οἱ ΤΡΕΙΣ ΠΑΝΙΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ ποὺ παραπάνω σᾶς ἐτόνισα. Τότε μόνο θὰ θεωρήσουμε ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗ ΤΗ ΝΙΚΗ. Καὶ τὴ Νίκη αὐτὴ θὰ τὴν ἀποκτήσουμε ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ. Χωρὶς νὰ διστάσουμε μπροστὰ σὲ τίποτε, ὁ,τιδήποτε καὶ ἂν πρόκειται νὰ κοστίσῃ, ὁσοσδήποτε καὶ ἂν χρειασθῇ χρόνος. [illegible] ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΝΤΑ. Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ΤΙΠΟΤΕ ΑΛΛΟ ἀπὸ τὴ ΤΕΛΙΚΗ ΝΙΚΗ. Ξέρουμε ὅτι θὰ μᾶς κοστίσῃ ἀφάνταστα σὲ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΘΥΣΙΑΣ. Ξέρουμε ὅτι θὰ χρειασθῇ πολὺς χρόνος, ἀπέραντη ἀντοχὴ ψυχική, ἀπεριόριστη ἐμμονὴ καὶ ἐπιμονή. Ὅλ' αὐτὰ τὰ ξέρουμε. Πρὸ παντὸς ὅμως καὶ ὑπεράνω παντὸς ξέρουμε ὅτι ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΑΡΧΙΣΕ Η ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΕΞΟΡΜΗΣΙ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΕΠΡΩΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΔΕΝ ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΗ ΕΩΣ ΟΤΟΥ ΕΚΠΛΗΡΩΘΟΥΝ ΑΥΤΑ ΤΑ ΠΕΠΡΩΜΕΝΑ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΟΥΝ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ.

Συναγωνιστὲς καὶ Συναγωνίστριες!

Κρατῆστε ψηλὰ κι' ἄξια τὶς Σημαῖες μας. Τὶς Σημαῖες ποὺ θὰ κυματίσουν ἐλευθερώτριες πάνω ἀπὸ τὰ ἅγια χώματα ὅπου σήμερα καὶ μόνο τὸ γαλανόλευκο χρῶμα θεωρεῖται ἀπὸ τὸν τύραννο πλῆγμα καθοσιώσεως. Τὶς Σημαῖες ποὺ θὰ ὁδηγήσουν τὴν Νέα Ἑλλάδα, μετὰ τὴν τελικὴ Νίκη, στὸ μεγάλο δρόμο ποὺ ἀνοίγεται μπροστά της, τὸ δρόμο τοῦ Θριάμβου, τοῦ Μεγαλείου, τῆς Δυνάμεως, τῆς Δόξης καὶ τῆς Ἀναγεννήσεως, τοῦ δρόμου ποὺ τῆς χάραξε ἡ 4η Αὐγούστου καὶ τῆς ἐπιβάλλουν τὰ πεπρωμένα της, τοῦ δρόμου ποὺ ἀνοίγεται εὐρύτατος καὶ αὐτοκρατορικὸς γιὰ τὴ Νίκη καὶ στὸν ὁποῖο εἴμαστε ἐμεῖς καὶ θὰ εἴμαστε πάντοτε οἱ πρωτοπόροι μ' ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀρχηγὸ - Σωτῆρα Ἰωάννην Μεταξᾶ καὶ σύμβολο ἀνυπέρβλητο τὸ Στρατηλάτη Βασιλῆᾶ μας.

Φαλαγγῖτες, Φαλαγγίτισσες, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσες!

Μπροστά μας ἀνοίγεται ὁ μεγάλος δρόμος τοῦ Ἀγωνιστῆ. Αὐτὸν θὰ βαδίσουμε ἀκάθεκτοι μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἀρχηγὸ ὡς τὸ τέλος.

Μὲ ἀπόλυτη πίστι καὶ ἀκατάβλητη ἀποφασιστικότητα.

Μὲ ἀπεριόριστη αὐτοθυσία καὶ αὐταπάρνησι.

Μὲ ἑνότητα ἄρρηκτη καὶ θέλησι ἀτσαλένια.

Μὲ ἀκλόνητη πειθαρχία καὶ ἄφθαστη λατρεία στὸ Βασιλέα καὶ στὸν Ἀρχηγό.

Μὲ ἕνα σκοπό, τὴν ἐκπλήρωσι τῶν Ἰδανικῶν μας.

Μὲ μιὰ καρδιὰ καὶ μιὰ ψυχὴ καὶ μιὰ σκέψι.

Μὲ τὴν ἀμετάκλητη ἀπόφασι νὰ δημιουργήσουμε τὴν Νέα Ἑλλάδα, ἄξια τοῦ προορισμοῦ της καὶ ἄξια τῶν παραδόσεών της.

Μὲ πλήρη ἀφιέρωσι τῆς ὑπάρξεώς μας στὸν Ἑλληνισμὸ καὶ τὴν αἰωνία ἀκατάλυτη Ἰδέα του.

Μὲ ἀπαρασάλευτη ὁλοκληρωτικὴ ἀφοσίωσι στὶς ἰδεολογικὲς ἀρχὲς καὶ ἐπιδιώξεις τῆς 4ης Αὐγούστου.

Μὲ ψηλὰ τὰ κεφάλια, ἀτράνταχτα τὰ χέρια καὶ ὀρθάνοικτα τὰ μάτια.

Μὲ ἀπεριόριστη αἰσιοδοξία καὶ ἀκατάβλητη δύναμι.

Μὲ μέχρι θανάτου συνέπεια στὰ Ἰδανικὰ τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Φαλαγγιτισμοῦ.

Μὲ βῆμα σταθερό, μὲ λατρεία γιὰ κάθε τι τὸ Ἑλληνικὸ καὶ κάθε Ἕλληνα καὶ Ἑλληνίδα.

Μὲ γρανιτώδη πεποίθησι καὶ αἰσιοδοξία.

Μὲ [illegible] καὶ [illegible] ἀτέλειωτη.

Μὲ ἀναπεπταμένες τὶς Σημαῖες.

Ἐμπρὸς ὅλοι καὶ ὅλες στὸν ἀποφασιστικὸ στὸν μεγάλο καὶ ἱστορικὸ ὑπέρτατο ἀγῶνα γιὰ τὸν θρίαμβο καὶ τὴν ὁριστικὴ καὶ τελικὴ Νίκη.

Ἐμπρὸς γιὰ μιὰν Ἑλλάδα Νέα μὲ ἕνα ἀπαρασάλευτο σύνθημα:

ΠΙΣΤΙΣ - ΑΓΩΝ - ΝΙΚΗ.

Συναγωνιστὲς καὶ Συναγωνίστριες

ΕΜΠΡΟΣ!

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ!

ΖΗΤΩ Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΙ ΑΔΙΑΙΡΕΤΟΣ ΕΛΛΑΣ!

ΖΗΤΩ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ!

ΖΗΤΩ Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ!

ΖΗΤΩ ΟΙ ΗΡΩΙΚΕΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ!

ΖΗΤΩ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ!

ΖΗΤΩ Η 4η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ!

ΖΗΤΩ Η Ε.Ο.Ν.!

ΖΗΤΩ ΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΜΑΣ!

Ἀθῆναι 1-11-40 Ε'.

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Νεολαίας
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
Ἔφεδρος ἀνθυποσμ. Βασ. Ἀεροπορίας

ΑΙ ΠΡΩΤΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ Κ. Υ. Α. Μ.

Ἤρχισαν αἱ εἰσφοραὶ εἰς τὴν «Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν [illegible] τῆς Μ[illegible]» [illegible] Ε. Ο. Ν. [illegible] καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς κ. [illegible] Μεταξᾶ διὰ τοὺς πολεμιστὰς τοῦ Μετώπου καὶ τὰς ἀπόρους οἰκογενείας τῶν πολεμιστῶν.

Ἐκ τῶν πρώτων συνεισέφερον:

Ἡ Γενικὴ Ἐποπτεία Ε. Ο. Ν. Πρωτευούσης δρχ. 200.000.

Ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Οἰκον. Ὑπηρεσιῶν Ε. Ο. Ν. δρχ. 100.000.

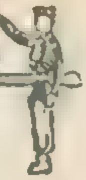
Ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξανδρος Ν. Κανελλόπουλος δρχ. 25.000.

Τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. (Α' δόσις) δρχ. 15.000.

Ρένα Κουτσουμάρη δρχ. 5.000.

Τὸ ὅλον δρχ. 345.000.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΜΕΤΩΠΟΥ

Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες,

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας καθιστᾷ γνωστὸν ὅτι, λόγῳ τῶν πολεμικῶν γεγονότων, ἵδρυσεν Ὑπηρεσίαν Ἀλληλεγγύης Μετώπου, ἥτις ἔχει σκοπὸν τὴν διὰ παντὸς ἠθικοῦ καὶ ὑλικοῦ μέσου βοήθειαν τῶν μαχομένων ἀδελφῶν μας καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.

Πρὸς τοῦτο κάμνει θερμὴν ἔκκλησιν εἰς τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων καὶ τοὺς καλεῖ νὰ ἐνισχύσουν τὸ μέγα τοῦτο ἔργον δι' ὅλων τῶν δυνατοτήτων των, ἀποδεικνύοντες καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὴν πίστιν των καὶ τὴν ἀπόφασίν των διὰ τὴν Νίκην τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων ἐναντίον τοῦ βαρβάρου ἐχθροῦ καὶ τὴν ἀφοσίωσίν των εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην, οἵτινες ὁδηγοῦν τὰ ἡρωϊκά μας καὶ γενναῖα στρατεύματα εἰς τὸν μεγάλον σκοπὸν τῆς περισώσεως τοῦ Πολιτισμοῦ.

Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες,

Πρέπει ὅλοι νὰ ἀναλογισθῶμεν τὰ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλονται κατὰ τὰς παρούσας στιγμὰς εἰς τοὺς παραμένοντας εἰς τὰς πόλεις ἔναντι τῶν μαχομένων ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν ἀδελφῶν.

Πρέπει ὅλοι νὰ ἔλθωμεν βοηθοὶ εἰς τούτους καθ' οἱονδήποτε τρόπον δυνάμεθα. Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι τὸ Ἔθνος ἔχει ν' ἀντιμετωπίσῃ τεραστίας ἀνάγκας. Εἰς τὰς ἀνάγκας του αὐτὰς μᾶς καλεῖ ὅλους νὰ τὸ βοηθήσωμεν.

Πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα πάντοτε ὅτι τὸ πᾶν γίνεται διὰ τὴν Πατρίδα καὶ οὐδεμία θυσία εἶναι ἀρκετὴ ὅταν γίνεται διὰ τὴν Πατρίδα.

Πρέπει λοιπὸν ὅλοι μας καὶ ὅλες μας νὰ προσφέρωμεν ὅ,τι δυνάμεθα, ἔστω καὶ ἂν ἡμεῖς τὸ στερηθοῦμε, διὰ τοὺς στρατιώτας μας καὶ τὰς οἰκογενείας των.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι πολύτιμο. Ἀρκεῖ νὰ εἶναι χρήσιμο γιὰ τὸν στρατιώτην καὶ γιὰ τὴν οἰκογένειαν του.

Ἐμπιστευθῆτέ το ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Θ' ἀναλάβουν νὰ τὸ παραδώσουν στὰ χέρια τῶν στρατιωτῶν, ὅπου καὶ ἂν βρίσκωνται καὶ στὰ χέρια τῶν παιδιῶν τους.

Ἡ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ μὲν τὴν Διοίκησιν Πρωτευούσης ἑδρεύει εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν Ε. Ο. Ν. (Σταδίου ἀριθ. 28 — Τηλέφ. 34.031) καὶ εἰς τὴν ὁδὸν Μαυρομιχάλη ἀρ. 3.

Εἰς τὰς λοιπὰς περιφερείας εἰς τὰς ἕδρας τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ε. Ο. Ν.

Τὰ προσφερόμενα εἴδη ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ἀποθήκην συγκεντρώσεως ὑλικοῦ μετώπου (Μαυρομιχάλη ἀρ. 3), ἔνθα οἱ δωρηταὶ θὰ παραλαμβάνουν καὶ τὴν σχετικὴν ἀπόδειξιν.

Εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις ἡ παράδοσις τῶν ἀντικειμένων γίνεται εἰς τὰ ὑπὸ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων καθωρισμένα σημεῖα.

Ἐπίσης Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι, ἐφωδιασμέναι δι' εἰδικῶν ταυτοτήτων, θὰ περιέρχωνται τὰ καταστήματα καὶ τὰς οἰκίας, ἐξ ὧν θὰ παραλαμβάνουν ὅ,τι ἕκαστος Ἕλλην καὶ ἑκάστη Ἑλληνὶς θέλει νὰ προσφέρῃ.

Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες,

ΒΟΗΘΗΣΑΤΕ ΤΟΥΣ ΜΑΧΟΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΩΝ.

ΑΠΑΝΤΗΣΑΤΕ ΜΕ ΠΡΟΘΥΜΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΝ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΤΩΝ ΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ.

ΕΝΙΣΧΥΣΑΤΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥΤΟ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν., ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΔΙΑΡΚΩΣ ΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΝ ΣΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ.

Η Ε. Ο. Ν. ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κηρύξεως τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Ἰταλίας ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἐτέθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Πατρίδος. Χωριστὰ ἄλλαι μυριάδες μελῶν τῆς Ὀργανώσεως ποὺ πολεμοῦν ἤδη εἰς τὸ μέτωπον κατὰ τοῦ ὑπούλου ἐχθροῦ. Εἶναι δὲ αἱ ὑπηρεσίαι τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας πρὸς τὴν Πατρίδα τὰς ἱστορικὰς αὐτὰς στιγμὰς μέγισται, ὅπως εἶναι καταφανὲς εἰς ὅλους οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας μὲ πόσον ἐνθουσιασμὸν παρέχουν βοηθητικὰς ἐργασίας εἰς τὸν Στρατόν, εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Παθητικῆς Ἀεραμύνης. Παιδιὰ τῆς Νεολαίας, Φαλαγγῖται, ἀλλὰ καὶ Σκαπανεῖς ἀκόμη, ἐργάζονται ὅπου παρουσιάζονται στρατεύσιμοι, συσκευάζοντες εἰς δέματα τὰ πολιτικὰ ρούχα, τὰ ὁποῖα κατόπιν παραδίδουν εἰς τὰ σπίτια των. Φαλαγγῖται ἐπίσης, ἀλλὰ καὶ Φαλαγγίτισσαι, μὲ ποδήλατα χρησιμοποιοῦνται ὡς σύνδεσμοι εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας. Φαλαγγῖται βοηθοῦν τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα εἰς τὴν ἐποπτείαν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μέτρων Παθητικῆς Ἀεραμύνης. Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι εὑρίσκονται πάντοτε ἐν ἐπιφυλακῇ εἰς τοὺς ὑποτομεῖς των καὶ σπεύδουν ἀμέσως ὅπου ζητηθῇ ἡ ὑπηρεσία των. Φαλαγγίτισσαι ἐξ ἄλλου ποὺ δὲν χρησιμοποιοῦνται ἀκόμη εἰς ὑπηρεσίας ἤρχισαν νὰ πλέκουν μάλλινα διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς πολεμιστάς μας. Ἄλλαι Φαλαγγίτισσαι, εἰδικευθεῖσαι ὡς νοσοκόμοι καὶ τραυματιοφορεῖς, ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, ὅπως καὶ οἱ Φαλαγγῖται ποὺ ἔχουν ἐκπαιδευθῆ εἰς μέσα συνδέσμων, εἰς τὴν Παθητικὴν Ἀεράμυναν, ὡς νοσοκόμοι καὶ τραυματιοφορεῖς.

ΑΝΤΙ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ

Τὴν 7ην Νοεμβρίου, ἐπέτειον ἱδρύσεως τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἀντὶ ἑορτασμοῦ θὰ διενεργηθῇ μεγάλη ἐξόρμησις μελῶν τῆς Ὀργανώσεως εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν συλλογὴν εἰδῶν πρὸς ἀποστολὴν των εἰς τὰ ἡρωϊκὰ παιδιά μας ποὺ πολεμοῦν εἰς τὰ μέτωπα τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας. Κατὰ τὴν ἐξόρμησιν αὐτὴν θὰ γίνωνται δεκταὶ εἰσφοραὶ μόνον εἰς εἶδος. Ἂς τὸ ἔχουν λοιπὸν ὑπ' ὄψιν των ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ ἂς ἑτοιμάσουν ἐγκαίρως τὸ δεματάκι των διὰ τὸν ἄγνωστο ἥρωα τοῦ μετώπου. Κάθε δωράκι, ὅσο μικρό, ὅσο φτωχικὸ κι' ἂν εἶναι θὰ δώσῃ ἀπερίγραπτη χαρὰ σ' αὐτοὺς ποὺ πολεμοῦνε γιὰ μᾶς.

Τὴν ἐξόρμησιν διοργανώνει ἡ ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ε. Ο. Ν. «Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου», ἡ ὁποία καὶ θὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν ταχεῖαν ἀποστολὴν τῶν εἰδῶν ποὺ θὰ συλλεγοῦν καὶ διὰ τὴν διανομὴν των μεταξὺ τῶν στρατιωτῶν τοῦ μετώπου.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. «Η ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ»

Ἡ «Κεντρικὴ Ὑπηρεσία Ἀλληλεγγύης Μετώπου» τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἐγκρίσει τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ι. Μεταξᾶ θὰ ἐκδώσῃ ἐντὸς τῶν ἡμερῶν ἑβδομαδιαίαν ἐφημερίδα μὲ τίτλον «Ἐξόρμησις», ἡ ὁποία θὰ ἀποτελῇ ὄργανον ἐπικοινωνίας τῆς Ε. Ο. Ν. μὲ τὰ στρατευθέντα καὶ στρατευόμενα μέλη της.

ΑΙ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ ΔΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Μεγάλη κίνησις παρατηρεῖται κατ' αὐτὰς μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτισσῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Θηλέων Πρωτευούσης. Πολλαὶ Φαλαγγίτισσαι ζητοῦν νὰ σταλοῦν ἀμέσως εἰς τὸ μέτωπον διὰ νὰ προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των ὡς νοσοκόμοι. Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Βορρᾶ ἀντικατέστησαν τοὺς στρατευθέντας τῶν Ταχυδρομείων καὶ ἄλλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

ΤΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟ-

'Η «Νεολαία» χάρις τῶν εἰς τὸ μετωπον ἀναγνωστῶν της καθὼς καὶ τῶν εὑρισκομένων μακρὰν ἐκ τῶν κέντρων τοιούτων, ὅπου ὁ καθημερινὸς Τύπος, ἢ δὲν φθάνει διόλου, ἢ φθάνει μίαν ἢ δύο φορας τὴν ἑβδομάδα, ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ τεύχους αὐτοῦ νὰ δημοσιεύῃ ἡμερολόγιον τῶν πολεμικῶν γεγονότων. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο θὰ διακόπτεται τὴν ἡμέραν πού τὸ τεῦχος θὰ τίθεται εἰς τὰ πιεστήρια, καὶ θὰ ἐπαναλαμβάνεται τὴν ἐπομένην ἑβδομάδα ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς διακοπῆς καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Δευτέρα 28 Ὀκτωβρίου.— Τὴν 3 π. μ. τῆς Κυριακῆς πρὸς τὴν Δευτέραν, ὁ ἐν Ἀθήναις πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας κ. Γκράτσι, ἀνελθὼν εἰς τὴν ἐν Κηφισίᾳ κατοικίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ, τῷ ἐπέδωσε διακοίνωσιν τῆς ἰταλικῆς κυβερνήσεως τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον ὁ Ἕλλην πρωθυπουργὸς ἀπέρριψεν ἀμέσως.

Ἡ διακοίνωσις ἔτασσε προθεσμίαν ἀποδοχῆς τοῦ περιεχομένου τῆς διακοινώσεως τὴν 6 π. μ. τῆς Δευτέρας, μὲ τὴν δήλωσιν ὅτι παρερχομένης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας αὐτῆς, ὁ ἰταλικὸς στρατὸς θὰ ἐβάδιζε κατὰ τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰταλοῦ Πρεσβευτοῦ, ὁ Ἀρχηγὸς ἐπεσκέφθη τὸν Πρεσβευτὴν τῆς Μ. Βρεταννίας κ. Πάλερετ εἰς τὸν ὁποῖον ἀνεκοίνωσε τὸ περιεχόμενον τῆς διακοινώσεως, καθὼς καὶ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ ἰταλικοῦ τελεσιγράφου. Ἀκολούθως ὁ κ. Ἰ. Μεταξᾶς ἐπεσκέφθη πρὸς τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω σκοπὸν τὸν Πρεσβευτὴν τῆς Τουρκίας.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δύο φιλικῶν κρατῶν ἐβεβαίωσαν τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ τύχῃ τῆς ἀμερίστου ὑποστηρίξεως τῶν Κυβερνήσεών των, πρὸς ἃς ἀνέλαβον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀνακοινώσουν τὰ γεγονότα ταῦτα.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Πρόεδρος ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ κατέστησεν ἐνήμερον τὸν Ἄνακτα τῶν συμβάντων τῆς νυκτός.

Ὁ κ. Πρόεδρος κατελθὼν τῶν ἀνακτόρων συνεκάλεσε τὸ Ὑπουργικὸν συμβούλιον τὸ ὁποῖον εὑρέθη ἀπολύτως σύμφωνον μετ' αὐτοῦ, τόσον ὡς πρὸς τὴν δοθεῖσαν ἀπάντησιν καὶ ὡς πρὸς τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων.

* * *

Τὴν 6 π. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐδόθη διὰ τῶν σειρήνων τῆς πόλεως τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ, διὰ νὰ πληροφορηθῇ ὁ Λαὸς τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου διὰ τῶν ἐφημερίδων, αἵτινες ἀνέγραψαν ἐν τῷ μεταξὺ τὸ γεγονὸς διὰ τοῦ ἑξῆς λακωνικοῦ ἀνακοινωθέντος:

Τὴν 3ην πρωϊνὴν ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας κ. Γκράτσι ἐπεσκέφθη τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Μεταξᾶν καὶ ἐπέδωκεν αὐτῷ μακρὰν διακοίνωσιν. Οἱ ὅροι τῆς διακοινώσεως δὲν ἐγνώσθησαν ἀκόμη. Τὸ μόνον γνωστὸν εἶναι ὅτι τὰ ἰταλικὰ στρατεύματα θὰ κινηθοῦν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος τὴν 6ην πρωϊνήν.

Η ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΕΩΣ

Περὶ τὴν 9ην πρωϊνὴν ὁ πρωϊνὸς Τύπος εἰς ἐκτάκτους ἐκδόσεις του ἀνήγγειλε τὴν κήρυξιν τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ ἐδημοσίευσε τὰς πρώτας περὶ αὐτῆς λεπτομερείας. Ταὐτοχρόνως τὸ διάταγμα τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ τῶν καλουμένων ἡλικιῶν ἐτοιχοκολλᾶτο παρὰ ἀστυνομικῶν ὀργάνων εἰς διάφορα ἐπίκαιρα σημεῖα τῆς πόλεως.

Εἰς τὸν ἀπογευματινὸν Τύπον ἐδημοσιεύθησαν περισσότεραι λεπτομέρειαι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιστρατεύσεως καὶ τῶν καλουμένων συμπληρωματικῶς ἡλικιῶν.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΧΘΡΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἐνῷ πλήθη κόσμου ἐκυκλοφόρουν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως ζητωκραυγάζοντα ὑπὲρ τοῦ πολέμου, αἱ σειρῆνες ἔδωσαν τὸ πρῶτον σημεῖον συναγερμοῦ.

Πράγματι ἐντὸς ὀλίγου ἐχθρικὰ ἀεροπλάνα ἐθεάθησαν ἱπτάμενα εἰς μέγα ὕψος. Τὰ ἀντιαεροπορικὰ πυροβολεῖα ἔβαλον κατ' αὐτῶν συνεχῶς καὶ καὶ ὁ συναγερμὸς διεκόπη μετὰ ἡμίσειαν ὥραν.

Δύο ἐκ τῶν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων κατερρίφθησαν.

Τὴν 2.30' ἀπογευματινὴν ἐσημειώθη καὶ δεύτερος συναγερμὸς μικρᾶς διαρκείας.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγνώσθη ὅτι εἶχον βομβαρδισθῆ ἀνεπιτυχῶς τὸ Τατόϊ καὶ ἡ Κόρινθος.

ΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

Τὸ ἀπόγευμα καὶ τὴν νύκτα ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς Ἀθηνῶν καὶ αἱ ἐφημερίδες ἀνήγγειλαν ὅτι ἡ Χώρα ἐκηρύχθη εἰς κατάστασιν πολιορκίας καὶ ἐδόθησαν πρὸς τὸ κοινὸν ὁδηγίαι ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ἀσφαλείας σχετικαὶ μὲ τὴν ἄμυναν τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ, τὴν σβέσιν τῶν φώτων καὶ τὸν τρόπον τῆς κυκλοφορίας εἰς τὰς ὁδούς.

Τρίτη 29 Ὀκτωβρίου.— Αἱ πρωϊναὶ ἐφημερίδες δημοσιεύουν τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν καὶ τὸ κάτωθι διάγγελμα τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τὸν στρατὸν ξηρᾶς, θαλάσσης καὶ ἀέρος.

«Εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν μὲ τὰ χαλύβδινα στήθη σας προησπίσατε τὸ ἱερὸν ἔδαφος καὶ τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος, σᾶς ἀπευθύνω τὸν θερμότερόν μου χαιρετισμόν.

Ὁλόκληρον τὸ Ἔθνος, ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος μέχρι τοῦ τελευταίου πολίτου, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, σᾶς σκέπτονται μὲ στοργὴν καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ αἱ εὐχαί των, μαζὶ μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ σᾶς παρακολουθοῦν. Σκεφθῆτε ὅτι σᾶς ἔλαχεν ὁ ἔνδοξος κλῆρος νὰ γράψετε τὸ ὄνομά σας εἰς τὰς χρυσᾶς δέλτους τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, κοντὰ στὰ ὀνόματα τῶν μαραθωνομάχων, τῶν μεσαιωνικῶν μας ἀκριτῶν καὶ τῶν ἡρώων τοῦ 1821 καὶ τῶν ἄλλων νικηφόρων πολέμων μας. Ἀπὸ τὰ ἰδικά σας χέρια σφυρηλατεῖται σήμερον μία Ἑλλὰς ἀκόμη ὡραιοτέρα ἀπὸ τὴν σημερινήν, ποῦ θὰ θαμβώσῃ καὶ πάλιν ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ὁλόκληρος ὁ πολιτισμένος κόσμος ἀτενίζει πρὸς σᾶς καὶ εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι εἰς τὸν ἀγῶνα δὲν θὰ μείνῃ ἡ Ἑλλὰς μόνη.

Ἐμπρός, στρατιῶται τῆς Ἑλλάδος, μὲ τὸ ἴδιον πάντοτε θάρρος, μὲ τὴν ἰδίαν καὶ ἀδάμαστον θέλησιν. Συντρίψατε τὸν ἐχθρόν, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ θίξῃ τὴν τιμὴν τῆς χώρας μας. Ἡ νίκη εἶναι μαζί σας, ἡ δόξα σᾶς περιμένει.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, τῶν Ναυτικῶν καὶ τῆς Ἀεροπορίας».

ΤΟ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΑΓΓΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα τῶν ἐφημερίδων καὶ μὲ μεγάλα στοιχεῖα δημοσιεύεται τὸ διάγγελμα τοῦ Ἄγγλου Βασιλέως πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ἔχον ὡς ἑξῆς:

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 28. Τὸ Ρώϋτερ ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τῆς Μεγάλης Βρεταννίας Γεώργιος ΣΤ' ἀπηύθυνε διάγγελμα πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ τὸν ἐξάδελφόν του Γεώργιον, Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, ἐν τῷ ὁποίῳ, ἀφοῦ ἐκφράζει τὴν ἀγανάκτησίν του διὰ τὴν ἄνανδρον ἐπίθεσιν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, προσθέτει ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς:

«Ὑπάρχουν ἀναμφιβόλως σκληραὶ δοκιμασίαι, τὰς ὁποίας θὰ ὑποστῶμεν, ἀμφότεροι ὅμως θὰ τὰς ἀντιμετωπίσωμεν μὲ σταθερὰν πίστιν ἐπὶ τὴν τελικὴν νίκην. Δυνάμεθα πράγματι νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι εὑρισκόμεθα ἤδη πλησίον τῆς καμπῆς, ὅπου ἡ δύναμις τῆς βίας θ' ἀρχίσῃ νὰ ὑποχωρῇ καὶ νὰ ὑπερισχύῃ ἡ ἰδική μας αὔξουσα δύναμις».

Τὸ τηλεγράφημα καταλήγει ὡς ἑξῆς:

Ζήτω ἡ Ἑλλάς!
Ζήτω ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος!
Ζήτωσαν οἱ ἀρχηγοί της!».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤ'

ΤΟ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΑΓΓΛΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ἐπίσης δημοσιεύεται καὶ τὸ κάτωθι τηλεγράφημα τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀγγλίας κ. Τσώρτσιλ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 28 (Α. Π.). — Τὸ Ρώϋτερ ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ βρεταννικὴ διαβεβαίωσις παροχῆς βοηθείας εἰς τὴν Ἑλλάδα περιέχεται εἰς τηλεγράφημα, ἀποσταλὲν ἐκ μέρους τοῦ πρωθυπουρ-

γοῦ κ. Τσῶρτσιλ πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος κ. Μεταξᾶν, τοῦ ὁποίου τὸ κείμενον ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Ἰταλία εὗρε τὰς ἀπειλάς της ἐκφοβισμοῦ ἀνωφελεῖς ἔναντι τοῦ ἠρέμου θάρρους σας. Κατέφυγεν ἑπομένως εἰς ἀπρόκλητον ἐπίθεσιν ἐναντίον τῆς Πατρίδος σας, ἀναζητοῦσα εἰς ἀστηρίκτους κατηγορίας δικαιολογίαν τῆς αἰσχρᾶς της ἐπιθέσεως. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, ὑπὸ τὴν ἀξίαν ἐμπιστοσύνης ἡγεσίαν σας, ἀντεμετώπισε τοὺς κινδύνους καὶ τὰς προκλήσεις τῶν τελευταίων μηνῶν κατέκτησε τὸν θαυμασμὸν τοῦ Βρεταννικοῦ Λαοῦ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Αἱ αὐταὶ ἀρεταὶ θὰ ἐνισχύσουν τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν τῆς δοκιμασίας. Θὰ σᾶς παράσχωμεν ὅλην τὴν δυνατὴν βοήθειαν μαχόμενοι ἐναντίον κοινοῦ ἐχθροῦ καὶ θὰ μοιρασθῶμεν τὴν κοινὴν νίκην».

Δημοσιεύονται ἐπίσης μακρὰ καὶ ἐνθουσιώδη σχόλια τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ Ἀμερικανικοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ παγκοσμίου τύπου, ἐξαίροντα τὴν ἀνδρικὴν στάσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ καυτηριάζοντα τὴν ἄνανδρον Ἰταλικὴν ἐπίθεσιν, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζουν διὰ τῶν πλέον ὀδυνηρῶν διὰ τοὺς Ἰταλοὺς φράσεων.

Ἐδημοσιεύθησαν ἐπίσης εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως» τὰ Διατάγματα περὶ ἀναθέσεως τῆς Γενικῆς Ἀρχηγίας τῶν ἐνόπλων δυνάμεων εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα καὶ λεπτομέρειαι τοῦ Διατάγματος τῆς ἐπιστρατεύσεως.

Ἐπίσης ἐδημοσιεύθησαν ἡμερήσιοι διαταγαί, ἐμπνευσμένου περιεχομένου, τῶν Ὑφυπουργῶν Ναυτικῶν καὶ Ἀεροπορίας.

Τὴν 9.30' μ. μ. ἐσημειώθη συναγερμὸς μικρᾶς διαρκείας.

Τετάρτη 30 Ὀκτωβρίου. — Δημοσιεύονται εἰς τὰς ἐφημερίδας μακρὰ ἄρθρα καὶ σχόλια ἐνθουσιώδη διὰ τὴν Ἑλλάδα τοῦ ξένου τύπου καὶ ἀποκαλύπτεται δι' ἐπισήμων ἀνακοινωθέντων καὶ ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων, ὅτι ἡ «Ἕλλη» ἐτορπιλλίσθη παρ' ἰταλικοῦ ὑποβρυχίου καὶ παρατίθενται φωτογραφίαι τῶν ἁλιευθέντων θραυσμάτων ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι αἱ δολοφονικαὶ τορπίλλαι ἀνήκουν εἰς τὴν ἰταλικὴν ὑποβρύχιον ἄμυναν.

ΠΟΛΕΜΙΚΟΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐδόθη πρὸς δημοσίευσιν τὸ κάτωθι ἀνακοινωθὲν τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου:

«Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς 28ης πρὸς τὴν 29ην περιωρισμέναι τοπικαὶ ἐνέργειαι ἐπαφῆς.

»Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας τῆς 29ης Ὀκτωβρίου ὁ ἐχθρὸς ἐχρησιμοποίησεν ἐν Ἠπείρῳ ἰσχυρὰς δυνάμεις μετ' ἐλαφροῦ καὶ βαρέος πυροβολικοῦ.

»Αἱ ἡμέτεραι κινήσεις ἐκτελοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει προδιαγεγραμμένου σχεδίου.

»Εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν ἡ κατάστασις παραμένει ἀμετάβλητος.

»Δρᾶσις ἐχθρικῆς ἀεροπορίας ἀσθενεστάτη».

Εἰς τὸν ἀπογευματινὸν τύπον ἐδημοσιεύθησαν αἱ λεπτομέρειαι τοῦ βομβαρδισμοῦ τῶν Πατρῶν καὶ διαγγέλματα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ τὸ κείμενον τῶν ὁποίων ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος μας.

Πέμπτη 31 Ὀκτωβρίου. — Ὅλαι αἱ ἐφημερίδες δημοσιεύουν ἄρθρα καὶ τηλεγραφήματα τοῦ ξένου Τύπου ἐξαίροντα τὴν δρᾶσιν τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων, καὶ ἐνθουσιώδη διὰ τὴν Ἑλλάδα ἄρθρα τοῦ τουρκικοῦ Τύπου, τονίζεται δὲ ὅτι ἡ πρόοδος τῶν ἑλληνικῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων εἶναι ἀπολύτως ἱκανοποιητική.

ΚΑΙ ΝΕΟΣ ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Δημοσίας Ἀσφαλείας ἀνεκοινώθησαν τὰ ἑξῆς:

«Αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ Πατρῶν ἀναφέρουν ὅτι ἐξηκολούθησαν καὶ σήμερον αἱ ἀεροπορικαὶ ἐπιδρομαὶ τῶν Ἰταλῶν κατὰ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ τῆς πόλεως Πατρῶν. Ἐκ τῶν σημερινῶν δύο ἐπιδρομῶν, ἐξ ὧν ἡ δευτέρα ἐγένετο δι' ὀκτὼ ἀεροπλάνων, ὑπέστησαν ζημίας μερικαὶ οἰκίαι καὶ ἐτραυματίσθη εἷς γέρων.

»Τὸ σύνολον τὸ ἐκ τοῦ βομβαρδισμοῦ τῆς πρώτης ἡμέρας θυμάτων ἀνέρχονται εἰς 100 νεκροὺς καὶ 250 τραυματίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλὰ παιδία καὶ γυναῖκες.

»Ὁμοίως κατ' ἀναφορὰν τῆς ὑποδιοικήσεως Χωροφυλακῆς Ναυπάκτου, σμῆνος 3 ἰταλικῶν ἀεροπλάνων ἔρριψε εἰς τὸ ἀνατολικὸν σημεῖον τῆς πόλεως τρεῖς βόμβας. Ἐφονεύθη μία γυνὴ καὶ ἐτραυματίσθησαν ἕτερα 8 ἄτομα ἐκ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ. Τὸ δημοτικὸν σχολεῖον «Ἀφροδίτη» καὶ μία παρακειμένη οἰκία κατέρρευσαν».

ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΥ

Ἀνακοινωθὲν ἑσπέρας 30ῆς Ὀκτωβρίου.

Ἐπὶ τοῦ μετώπου Ἠπείρου ἡμέτεραι δυνάμεις μετὰ ἐλαφρὰν σύμπτυξιν προκεχωρημένων τμημάτων των συμφώνως προδιαγεγραμμένῳ σχεδίῳ, ἐτήρησαν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς 30ῆς Ὀκτωβρίου τὰς θέσεις των ἀνακόψασαι διὰ τοῦ πυρὸς των κινήσεις διαφόρων ἐχθρικῶν φαλάγγων.

Ἐπὶ τοῦ λοιποῦ μετώπου ἐπεκράτησε σήμερον ἠρεμία.

Μετὰ τοῦ ἐχθροῦ συμπράττουσι καὶ ὁμάδες ἀτάκτων.

Ἐχθρικὴ ἀεροπορία ἐβομβάρδισεν ἀδιακρίτως πόλιν Πατρῶν καὶ ἐπολυβόλησε κατοίκους. Οἰκίαι τινὲς κατέρρευσαν.

Ἐβομβαρδίσθησαν ἐπίσης τὸ Ρίον ὡς καὶ ἡ Ναύπακτος εἰς τὴν ὁποίαν οὐδὲν στρατιωτικὸν τμῆμα εὑρίσκεται. Εἷς νεκρός, πέντε τραυματίαι. Κατεστράφη ἓν σχολεῖον εἰς τὴν Ναύπακτον.

Ἓν ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀεροπλάνων ἐκ τῶν ἐμπλακέντων εἰς τὸν ἀγῶνα μετὰ καταδιωκτικῶν ἰταλικῶν ἄνωθεν ἀλβανικοῦ ἐδάφους δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν βάσιν του.

Παρασκευὴ 1 Νοεμβρίου. — Ὁλόκληρος ὁ πρωϊνὸς Τύπος ἐκτὸς τῶν ἐκ Λονδίνου, Ἀμερικῆς καὶ ἄλλων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἐνθουσιωδῶν ἄρθρων καὶ τηλεγραφημάτων, δημοσιεύει εἰς τὰς πρώτας σελίδας του τὸ κάτωθι ἀνακοινωθὲν τοῦ Γενικοῦ Στρατηγείου:

«Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἠπείρου ἐχθρικαὶ ἐνέργειαι διὰ πεζικοῦ καὶ ἁρμάτων ἀπεκρούσθησαν πανταχοῦ. Ὁ ἐχθρὸς ἔσχεν ἀπωλείας.

»Συνελήφθησαν αἰχμάλωτοι. Μετὰ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων συνέπραττον καὶ ἄτακτοι.

»Κατὰ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν ἡ Ἀεροπορία μας ἐβομβάρδισε καὶ ἐπολυβόλησεν ἐκ χαμηλοῦ ὕψους τμήματα ἐχθρικά. Κατ' ἀερομαχίαν κατερρίφθη ἐχθρικὸν ἀεροπλάνον, ἕτερον δὲ βληθὲν ἐθεάθη πίπτον ἀκανονίστως.

»Κατὰ σημερινὴν ἡμέραν, παρὰ τὴν ἐξακολουθοῦσαν κακοκαιρίαν, ἐπανελήφθη ἡ δρᾶσις τῆς Ἀεροπορίας μας. Ἐχθρικὸν ἀεροπλάνον ἀναγνωρίσεως ἐξηναγκάσθη εἰς ὑποχώρησιν ὑπὸ ἡμετέρου ἀεροπλάνου μάχης, καταδιωχθὲν δὲ ἐβλήθη.

»Ἡμέτεραι Ναυτικαὶ δυνάμεις ἐβομβάρδισαν ἐπιτυχῶς δεξιὸν ἐχθρικοῦ μετώπου ἐπὶ χρονικὸν διάστημα πλέον τῆς ὥρας».

Δημοσιεύουν ἐπίσης διάγγελμα τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τὸν Λαὸν τῶν Πατρῶν τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Αἱ βαρύταται ἀπώλειαι αἱ ὁποῖαι ἔπληξαν τὸν ἄμαχον πληθυσμὸν τῶν Πατρῶν, πληροῦν ὀδύνης καὶ ἀγανακτήσεως τὴν ψυχήν μου.

»Δὲν εἶχον παρέλθει παρὰ ἐλάχισται ὧραι ἀφ' ἧς στιγμῆς μὲ ἐπεσκέφθη ὁ διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐχθροῦ καὶ προετοιμασμένοι ἀεροπορικοὶ σχηματισμοὶ αὐτοῦ ἐπετίθεντο ἐναντίον μιᾶς ἀνοχυρώτου πόλεως, ἡ ὁποία οὐδὲν ἀμυντικὸν μέσον διέθετε, καὶ ἡ ὁποία δὲν ἦτο κἂν σημεῖον στρατηγικὸν διὰ τὸν ἀντίπαλον. Τοιουτοτρόπως ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς καὶ κατὰ τρόπον ἄνανδρον ἐπετέθησαν καὶ διὰ βομβῶν καὶ πολυβολισμῶν ἀπὸ ὕψους 2000 μέτρων ἔπληξαν τὸν ἄμαχον πληθυσμόν, ὁ ὁποῖος ἀνύποπτος εὑρίσκετο εἰς τοὺς δρόμους τῆς πόλεως, διὰ νὰ πληροφορηθῇ τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἀκόμη ἠγνόει.

»Ἔτσι ἐχύθη αἷμα ἄφθονον καὶ ἀθῷον. Ἀλλὰ τὸ αἷμα αὐτὸ χαλυβδώνει τὴν πίστιν μας ἐπὶ τὴν ἱερότητα τοῦ ἀγῶνος καὶ παρέχει εἰς τὰ ὄμματα ὁλοκλήρου τοῦ πολιτισμένου κόσμου τὸ μέτρον τοῦ ἀνδρισμοῦ καὶ τῆς ἐντιμότητος τοῦ ἐχθροῦ μας καὶ τὴν ἀληθῆ νοοτροπίαν αὐτοῦ, πιστεύοντος ὅτι, μὲ τὰ τόσον γνώριμα εἰς αὐτὸν δολοφονικὰ μέσα θὰ δυνηθῇ νὰ πτο-

ήση ένα γενναίον λαόν, ό όποίος μὲ ἥρεμον τὴν συνείδησιν καὶ ὑψηλὸν τὸ φρόνημα ἀντιμετωπίζει τὰ μεγάλα ἱστορικά του πεπρωμένα.

»Τὸ αἷμα τῶν ἀδικοσκοτωμένων τέκνων τῶν Πατρῶν θὰ ἐκδικηθῇ ὁλόκληρος ἡ φυλὴ καὶ ἡ συγκίνησις ὁλοκλήρου τοῦ Ἔθνους στρέφεται τὴν στιγμὴν αὐτὴν πρὸς τὴν τόσον ἀδίκως καὶ σκληρῶς δοκιμασθεῖσαν πόλιν.

» Πρὸς τὸν νομάρχην, τὰς ἐν τῇ πόλει ἐνόπλους δυνάμεις ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, τὴν κρατικὴν καὶ δημοτικὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν, τοὺς ἀξιωματικοὺ καὶ ὁπλίτας τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς, τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τὰ ὄργανα τῆς Πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας Πατρῶν, τὸν διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικοὺ καὶ ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὰς σκληρὰς στιγμὰς τὰς ὁποίας ἐδοκίμασεν ὁ ἄμαχος πληθυσμὸς τῆς πόλεως, παρέμειαν εἰς τὰς θέσεις των καὶ μὲ πνεῦμα αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκον των,

ΕΚΦΡΑΖΩ

τὴν βαθεῖαν μου ἱκανοποίησιν καὶ τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν μου.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑΣ»

Ἐπίσης δημοσιεύει καὶ ἐγκύκλιον τοῦ Ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Σπέντζα πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τῆς χώρας δημοσιευομένην ἀλλαχοῦ.

ΑΙ ΑΠΟ ΑΕΡΟΣ ΕΠΙΘΕΣΕΙΣ

Ὁ ἐχθρὸς ἐνήργησε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας τὰς κάτωθι ἐπιθέσεις ἀπὸ ἀέρος τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα ἐγνώσθησαν τὴν ἐπομένην.

Εἰς Ἀθήνας. Τὴν 10,43' π. μ. αἱ σειρῆνες ἀνήγγειλαν τὴν ἄφιξιν ἐχθρικῶν ἀεροπλάνων. Ἡ ἀπὸ ἀέρος ἐπίθεσις τοῦ ἐχθροῦ ἐτερματίσθη κατόπιν σφοδρᾶς βολῆς τῶν ἀντιαεροπορικῶν πυροβολείων τὴν 11,24'.

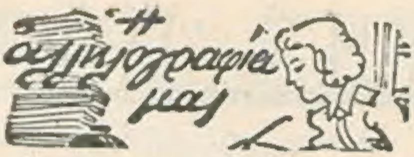
Ὁ ἐχθρὸς ἐπανελθὼν τὴν 12,2' ἐξηναγκάσθη νὰ ἀπομακρυνθῇ τὴν 12,33'.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ εἰς τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύουσαν ἐδόθη τὴν 9,15' καὶ ἔληξεν τὴν 9,30'.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐβομβαρδίσθησαν ὑπὸ τῆς ἐχθρικῆς ἀεροπορίας τὰ Χανιά, τὸ Ρέθυμνον, τὴν Λάρισσαν, τὴν Κέρκυραν, τὴν Κόρινθον, τὴν περιοχὴν Μεγάρων, τὴν Καστοριάν, τὰς Θήβας, τὴν Μηλέαν τοῦ Μετσόβου καὶ τὸ Πέραμα τοῦ Πειραιῶς. Αἱ Ἀθῆναι δὲν ἐβομβαρδίσθησαν.

(Εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος θὰ δημοσιευθῇ ἡ συνέχεια τοῦ πολέμου ἀπὸ τῆς 2 Νοεμβρίου).

ΒΟΗΘΗΣΑΤΕ ΤΗΝ ΦΑΝΕΛΛΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ. ΜΗ ΞΕΧΝΑΤΕ ΤΑ ΜΑΧΟΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟΝ

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΝ ΓΚΙΩΝ. Ὡραῖα καὶ τὸ γράμμα σου καὶ τὸ ἄρθρο σου «Τὸ στερνὸ ξετύλιγμα. Ἀπὸ τὸ χαμὸ τῆς θρυλικῆς Ἔλλης». Τὸ τελευταῖο δὲν δημοσιεύεται, ἐπειδὴ ἔπαυσε νὰ ἔχῃ δημοσιογραφικὴν ἐπικαιρότητα. — ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΝ ΧΡ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ. Τὸ δημοσιεύομεν ἐδῶ. Προσπάθησε νὰ βρῇς τὰ μετρικὰ λάθη καὶ τὶς χασμωδίες.

ΣΤΟΝ ΑΡΧΗΓΟ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Γόνε τῆς παληᾶς μας τῆς γενιᾶς
Κλωνάρι τῆς Κεφαλλωνιᾶς,
Ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρο τὴν Ἑλλάδα
μ' ἕνα σου βλέμμα κυβερνᾶς.

Κι' ἐμεῖς παιδιά σου τιμημένα
Μὲ ἕνα νοῦ καὶ μιὰ καρδιά.
Σὲ χαιρετοῦμε ἑνωμένα
καὶ κάθε ἕνα χωριστά.

Κι' εἶσαι γιὰ μᾶς στὴν ΝΕΟΛΑΙΑ
Καμάρι καὶ παρηγοριά
κι' ὅλων τῶν πόθων μας Ἐλπίδα
Σὺ Ἰωάννη Μεταξᾶ.

ΚΩΣΤΗΝ ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΝ - ΤΑΞΙΔΙΩΤΗΝ. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ ὡραῖο ποιηματάκι σου:

ΤΟ ΑΡΡΩΣΤΟ ΣΚΑΠΑΝΑΚΙ

Κάνε, μάνα, μιὰ δέησι
καὶ μπορεῖ νὰ μὲ γιάνη,
νὰ μοῦ στείλ' ἡ Παρθένα μας
τῆς ὑγειᾶς τὸ βοτάνι.

Προσευχήσου, μανούλα μου,
στοῦ Χριστοῦ μας τὴ χάρι
νὰ μὲ δοῦνε τὰ μάτια σου
ζηλευτὸ παλληκάρι.

Τὸ «Στὸν Σωκράτη» σὲ προσεχὲς τεῦχος.— ΒΕΚΙΝΗΝ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΝ. Φαίνεται πῶς γράφεις μ' εὐκολία στίχους, ποὺ δὲν εἶναι ὅμως ἀκόμη δημοσιεύσιμοι. Κακὸ νὰ θυσιάζῃς τὸ νόημα γιὰ τὴ ρίμα. Πρόσεξε τί ἀντιποιητικὸ εἶναι τὸ ἀκόλουθο τετράστιχο τοῦ ποιήματός σου «Ἡ Μεταβολή»:

Πᾶνε χρόνια τέσσερα
ποὺ ἄδειασε ἡ χώρα
ἀπ' τὰ μίση τὰ πολλὰ
ποὺ εἶχαν λάβει χώρα(!)

Η ΕΦΟΔΟΣ ΤΟΥ ΛΟΧΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 170)

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἐχύθηκε ὁ ἴδιος νὰ εἰδοποιήσῃ.

Ἀλλ' ἦταν περιττό!... Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ἔφθανε ἀνήσυχος καὶ ἐμάθαινε τί ἔτρεχε μὴ ἠμπορῶντας νὰ πιστεύσῃ εἰς τ' αὐτιά του.

Εἰς ὀλίγο ὁ Μέραρχος ἐπληροφορεῖτο τὰ συμβαίνοντα καὶ ὅλη ἡ μεραρχία ἁρπάζουσα τὰ ὅπλα ἐχύνετο ἀπάνω εἰς τοὺς ἐχθρούς.

Ἐκεῖνοι, οὔτε ὀνειρευόμενοι κἂν, ὅτι δύο βήματα μακρυὰ των ἠμποροῦσε νὰ εἶναι ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς καὶ τιναχθέντες ἀπὸ τὶς ντουφεκιὲς σὰν ἀπὸ ἐφιάλτην, χωρὶς κἂν νὰ σκεφθοῦν ἀντίστασι, τὸ ἔβαλαν στὰ πόδια κακὴν κακῶς...

Καὶ μέσα εἰς τὰ πρῶτα ἀντιφεγγίσματα τῆς αὐγῆς ποὺ μόλις ἄσπριζε τὴν ὁμίχλη, πατεῖς με πατῶ σε, ἐσκορπίσθηκαν ὅλοι σὲ ἀπερίγραπτον πανικό, τρέχοντες νὰ εὕρουν σωτηρίαν.

Καὶ ἡ ἡμέρα, ἡ ὁποία ἐφώτισε λαμπρὸν θρίαμβον τῶν Ἑλληνικῶν ὅπλων μαζὶ μὲ πλῆθος αἰχμαλώτους, ἔφερε λάφυρα καὶ ὅλον τὸ πυροβολικὸ τοῦ ἐχθρικοῦ συντάγματος.

Τὴν ἰδίαν ἡμέρα ὁ διοικητὴς ἔκαμνε ἰδιαιτέραν ἔκθεσιν ἀνδραγαθίας διὰ τὸν λοχία.

Ἄγγελος Τανάγρας

Ἔπειτα, αὐτὴ ἡ στροφὴ τί σοῦ λέει τώρα ποὺ τὴν διαβάζεις τυπωμένη;

Καὶ ὅλα αὐτά, παιδιά,
δὲν εἶναι λόγια γούστου,
ἀλλ' εἶναι λόγια ἱερὰ
ἀπ' τὴν 4η Αὐγούστου.

Περιμένομε κάτι ἀσυγκρίτως καλύτερο. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ τὸ κατορθώσῃς.— ΣΤΕΦΟΝ ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΙΔΗΝ. Πολὺ μακρύ, δυστυχῶς. Καὶ μάλιστα 15σύλλαβος, ποὺ δὲν τὸν παίρνει ἡ στήλη μας.— ΠΟΠΗΝ ΑΣΗΜΑΚΗ. Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται εἴτε δημοσιευθοῦν εἴτε ὄχι. Δὲν διαβάζεις τὴ «Νεολαία»; Κοίταξε τὴ σελίδα ἀριθ. 96 τοῦ τεύχους 3 (106), γιὰ νὰ σ' εὐκολύνωμε. Ἐξ ἄλλου γιατί ἔχεις γράφει τὴν ἐπιστολὴ καὶ τὸ ποίημα στὸ ἴδιο χαρτὶ καὶ μάλιστα στὶς δύο του ὄψεις; Πόσες φορὲς θὰ τὸ ποῦμε; Περιμένομε τὰ ποιήματά σου «τακτικὰ» γραμμένα. Ὅσο γιὰ τὸν τίτλο τοῦ δευτέρου ποιήματος σοῦ ἀπαντοῦμε: Μὴ ζητᾷς ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ κάμουν γιὰ σένα ὅ,τι μπορεῖς νὰ κάμῃς μόνη σου.— ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΝ. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ ποίημά σου «Στὴν Ἔλλη». Χαρακτηριστικά του: εἰλικρινὲς παράπονο, βαθυτάτη συγκίνησις, παιδικὴ ἀφέλεια στὴν ἔκφρασι. Σὲ συγχαίρομε θερμά.

Ἐσὺ καράβι ἑλληνικό,
καράβι τιμημένο,
κανέναν δὲν ἐπείραζες
κεῖ ποὔσουν ἀραγμένο,

Κι' οὔτε στὸ νοῦ σου ἔβαζες
πῶς θἄταν κεῖ κοντά σου
ὁ ὑπουλότατος ἐχθρός,
ποὔπληξε τὰ πλευρά σου.

Βυθίστηκες, σὲ βούλιαξαν
στὰ γαλανὰ νερά μας
κι' οὔτε κοντά σου ἤρθανε
νὰ σώσουν τὰ παιδιά μας.

Ἐμεῖς δὲν κλαῖμε πιὰ γιὰ σὲ
γιατὶ θὰ κάνωμ' ἄλλη
πιὸ ὄμορφη καὶ πιὸ καλὴ
μιὰ «Ἔλλη» πιὸ μεγάλη.

Μὰ κλαῖμε τὰ ναυτάκια μας
ποὺ ἤρθανε μαζί σου
καὶ πνίγηκαν καὶ χάθηκαν
νὰ σώσουν τὴν τιμή σου.

ΝΤΙΝΟΝ ΚΟΡΩΝΑΚΗΝ.— Τὸ ποίημά σου εἶναι γραμμένο στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὸ γράμμα σου. Ἐκτὸς τούτου εἶναι προχειρογραμμένο.

Ζούσαμε ἕνα καιρὸ στὴ γηραιὰ Ἑλλάδα
Ἤρεμα σὰν τὴ θάλασσα π' ἔχει μεγάλη
[ἀφράδα.

Τολμηρὴ παρομοίωσις! Ἐκτὸς τούτου ποῦ βρέθηκε ἡ ἀφράδα(;) στὴ θάλασσα; Καὶ παρακάτω:

Ἔβαλε στὰς καρδίας μας τὴν ἄσπιλή του
[ἀγάπη,
τὴν ἄσπιλη ἀγάπη του ὅπου ποτὲ ἐκλάπη.

Παρὰ τὴν ἐπεξηγηματικὴ παραπομπή, δὲν καταλαβαίνομε τὸ νόημα τοῦ δευτέρου στίχου. Καὶ ὅλα τοῦτα ξέρεις γιατί; Ἐπειδὴ ἐβίασες τὸν ἑαυτό σου νὰ γράψῃ ἀκροστιχίδα!— ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ Γ. ΣΚΟΥΤΑΝ. Μὲ λίγη ἐπεξεργασία θὰ γίνῃ δημοσιεύσιμο. Πρόσεξε τὸν 4ον στίχον τῆς πρώτης στροφῆς, 1ον τῆς δευτέρας στροφῆς (φεγγαρόλουστες αὐγές), τὸν 3ον τῆς τρίτης στροφῆς (σκαρίνει;).— ΠΑΝΟΝ ΔΗΜ. ΜΠΑΡΔΗΝ, μαθητὴν - Σκαπανέα Δ' τάξεως Πρακτικοῦ Λυκείου Λαγκαδίων. Εἶναι φύσει ἀδύνατον Σκαπανεὺς νὰ γράψῃ τέτοιους στίχους:

Ὦ ψυχαὶ μυριάδων χρωμάτων
ἀνιπτάμεναι ἐπὶ φυλλωμάτων,
ὦ ψυχαὶ τὰ τῆς φύσεως κάλλη,
ὡς σᾶς βλέπω ἡ καρδιά μου πάλλει.

Γράψε μας ἀπὸ ποιὸ βιβλίο ἢ παλαιὸ περιοδικὸ τὸ ἀντέγραψες καὶ τίνος ποιητῆ εἶναι, γιὰ νὰ μὴ ψάχνωμεν ἐμεῖς. Μὲ τὴ λέξι «ψυχαὶ» τί ἐννοεῖ, Πᾶνο, ὁ ποιητής; Γιὰ νὰ ἰδοῦμε ξέρεις; Ἄλλη φορὰ μὴ τὸ ἐπαναλάβῃς. Ἀλλὰ καὶ τὸ γράμμα σου εἶναι πολὺ περίεργο. Μᾶς γράφεις: «... ὡς εἶχον γράψει Ὑμῖν ἐν ἑτέρα ἐπιστολῇ μου, κατὰ τὴν τοῦ Σχολ. ἔτους 1939 — 1940 διάρκειαν, ἠσθένουν ἐφ' ἱκανὸν ἐκ τύφου καὶ ὑγρᾶς πλευρίτιδος. Τούτου ἕνεκεν λοιπὸν δίδω ἐξετάσεις τώρα τὸν Σεπτέμβριον, διὸ ἡ μελέτη μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει ἵνα γράψω Ὑμῖν πλείονα τῶν παρόντων καὶ ἵνα κατεργασθῶ ἔτι περισσότερον τὸ ποίημά μου «Ἀνὰ τὴν Φύσιν». Διὸ δέομαι Ὑμῖν ὅπως τὸ κρίνητε ἐπιεικῶς καὶ τὸ δημοσιεύσητε». Ἑκατοντάδες γράμματα λαβαίνομε κάθε βδομάδα ἀπὸ Σκαπανάκια — σὰν καὶ σένα — κι' ὅλα εἶναι γραμμένα στὴ γλῶσσα ποὺ μιλεῖ καὶ γράφει ὁ Ἀρχηγός μας κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς. Γιατί ἐσὺ ν' ἀποτελῇς ἐξαίρεσι καὶ παραφωνία; Μήπως πταίει

ΕΜΠΝΕΥΣΜΕΝΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ κ. ΣΠΕΝΤΖΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Ὁ ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς τὴν κάτωθι ἐγκύκλιον:

«Διδάσκαλοι τοῦ ἑλληνικοῦ γένους!

»Τὸ Ἰταλικὸν ἔθνος, ἀποδίδον χάριν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη πρῶτον εἰς αὐτὸ ἐχάρισε τὰ ὑπέροχα ἀγαθὰ τοῦ μεγάλου καὶ κοσμοϊστορικοῦ πολιτισμοῦ της, ἤρχισεν ἐναντίον της πόλεμον ἀκήρυκτον, ἐπιβουλευόμενον ἀπὸ μακροῦ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν τιμήν της. Εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν, Ἕλληνες διδάσκαλοι, σεῖς οἱ κατ' ἐξοχὴν φορεῖς καὶ θεματοφύλακες τῶν εὐγενῶν ἑλληνικῶν παραδόσεων καὶ ἰδανικῶν, δειχθῆτε ἄξιοι τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς ἀποστολῆς σας καὶ φανῆτε ἐφάμιλλοι πρὸς τοὺς παλαιοτέρους διδασκάλους τοῦ ἑλληνικοῦ γένους, οἱ ὁποῖοι διαρκῶς ἐμόχθουν καὶ ἠγωνίζοντο ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας καὶ ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς διαδόσεως τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ!

»Συνταχθῆτε ὅλοι ὡς εἷς ἄνθρωπος, ὡς μία ψυχὴ πλησίον εἰς τὸν ἔνδοξον Βασιλέα μας καὶ εἰς τὸν μεγαλουργὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην μας, ὁ ὁποῖος, κατὰ θείαν οἰκονομίαν, μὲ τὴν ἰσχυροτάτην του θέλησιν, μὲ τὸ μεγαλεπήβολον πνεῦμα του καὶ μὲ τὴν σιδηρᾶν του χεῖρα διευθύνει σήμερον τὸ Ἔθνος καὶ τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις. Ὡς μαχηταὶ δείξατε τὴν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐταπάρνησιν καὶ αὐτοθυσίαν, ἡ ὁποία πάντοτε σᾶς διακρίνει, καὶ τονώσατε τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸ φρόνημα τῶν συμμαχητῶν σας ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως! Ὡς διδάσκαλοι ὑπενθυμίζετε εἰς πᾶσαν στιγμὴν καὶ παντοῦ εἰς τοὺς μαθητάς σας καὶ εἰς τοὺς γονεῖς των, ὅτι ἱερὸν των χρέος εἶναι νὰ ἐκτελοῦν μὲ ἐνθουσιασμὸν πᾶσαν κρατικὴν διαταγήν, βοηθοῦντες τοιουτοτρόπως εἰς τὸ ἔργον των τὴν ἐθνικὴν κυβέρνησιν καὶ τὸν ἐθνικὸν στρατόν.

»Γνωρίζοντες ὅτι ὅλος ὁ πολιτισμένος κόσμος ἔχει ἐστραμμένα σήμερον τὰ βλέμματά του εἰς τὸ μικρόν, ἀλλ' ἡρωϊκὸν καὶ ἔνδοξον ἔθνος μας, τὸ ὁποῖον τάσσει ὑπὲρ πάντα τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν του, καὶ συναισθανόμενοι βαθύτατα τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος μας ἔχετε πλήρη πίστιν εἰς τὴν τελικὴν νίκην, οἵαν ἔχει καὶ ἡ ἐθνικὴ κυβέρνησις, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ὑπερήφανος, ὅταν θὰ δυνηθῇ, ὅπως εἶναι βεβαία, νὰ ἀποδώσῃ μέγα μέρος αὐτῆς εἰς τὴν πατριωτικὴν συνεργασίαν τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων».

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

κανένας ἄλλος; Σὰν κάτι νὰ ὑποψιαζώμαστε.— ΑΓΓ. Ν. ΜΟΣΧΟΝ. Σὲ συγχαίρομε. Πολὺ καλό. Ἰδού το:

ΛΑΧΤΑΡΑ

Πεῦκα, πλατάνια ἔρημα
στὴ ράχη ἑνὸς βουνοῦ
στέκουν ἐκεῖ μονάχα
καὶ χαίρονται τὶς ὀμορφιὲς
τῆς γῆς καὶ τ' οὐρανοῦ.
Ἄχ! τὶς χαρές τους νά 'χα!

Ἀγγ. Ν. Μόσχος

Ι. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΝ. Ἐνδιαφέρουσα ἡ ἑρμηνεία, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος.— ΝΙΚ. ΛΙΑΠΗΝ. Δυστυχῶς βιαστικὰ γραμμένο. Πρόσεξε:

Θὰ στεφθῇς σὰν πρῶτα πάλι
σὲ ψηλότερες κορφὲς
καὶ θὰ ἐνθουσιάσῃς πάλι
ἀναρίθμητες ψυχές.

Οἱ πνευματικὲς ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην.— Α. ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΝ. Μᾶς γράφεις: «...λοιπόν, «Νεολαία», ἅμα τελειώσῃ τὸ θαυμάσιο μυθιστόρημα «Χωρὶς οἰκογένειαν», σὲ παρακαλῶ ἐγὼ καὶ ἀρκετοὶ φίλοι μου καὶ συμμαθητές μου, νὰ βάλῃς ἕνα μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Βέρν». Καὶ ἡ «Νεολαία» σοῦ ἀπαντᾷ: Τὰ μυθιστορήματα τοῦ Βὲρν τὰ βρίσκετε ἅμα θέλετε στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἡ «Νεολαία» δὲν νομίζει πὼς κάνει ὅ,τι χρειάζεται δίνοντας πράγματα γνωστά. Προτιμᾷ νὰ σᾶς δίδῃ πρωτότυπα, δικά της παιδικὰ μυθιστορήματα, ὅπως εἶναι τὰ μυθιστορήματα «Στὰ χρόνια τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου» καὶ «Οἱ τρεῖς φίλοι». Πρὸ παντὸς ἡ «Νεολαία» θέλει τὰ ἱστορήματά της νὰ εἶναι ἑλληνικά. Νὰ γράφωνται δηλαδὴ ἀπὸ Ἕλληνας συγγραφεῖς καὶ γύρω ἀπὸ ἑλληνικὰ θέματα.— ΚΩΝΣΤ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΝ. Μπᾶ! σὲ καλό σου, Κωστάκη! Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ μᾶς ζητεῖς καὶ πρὸ παντὸς αὐτὸ ποὺ σκέπτεσαι νὰ κάμῃς! Ἑτοιμάζεσαι — μᾶς γράφεις — νὰ συγγράψῃς ἕνα μυθιστόρημα, ποὺ ἐνεπνεύσθης ἀπὸ διήγημα τοῦ Ἱσπανοῦ συγγραφέως Ἰμπάνιεθ κι' ἐπειδὴ — ἐξακολουθεῖς στὸ γράμμα σου — σοῦ χρειάζονται πληροφορίες ὡρισμένες γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἱσπανικοῦ λαοῦ, τὰ ἤθη του, τὰ ἔθιμα κλπ., μᾶς παρακαλεῖς νὰ σοῦ ὑποδείξωμε ἕνα τρόπο νὰ ρθῇς σὲ ταχυδρομικὴ ἐπικοινωνία μὲ ἕνα οἱονδήποτε Ἱσπανὸ μαθητή, ποὺ νὰ σοῦ δώσῃ τὶς πληροφορίες αὐτές, καθὼς καὶ βιβλία ἀναφερόμενα στὰ ἱσπανικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα. Μᾶς λὲς πὼς εἶσαι καὶ Φαλαγγίτης! Τί νὰ σοῦ ἀπαντήσωμε; Ἀπὸ ποῦ νὰ πιάσωμε καὶ ποῦ νὰ τελειώσωμε; Τί σχέσι μπορεῖ νὰ ἔχῃς σύ, ἕνα Ἑλληνόπουλο — καὶ μάλιστα παιδὶ τῆς 4ης Αὐγούστου — ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἀρβανιτοκεράσιο τῆς Ἀρκαδίας, μὲ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν χωρικῶν τῆς Σιέρας Μορένα; Ἔπειτα, πῆγες νὰ ἐμπνευσθῇς τὸ θέμα τοῦ μυθιστορήματός σου ἀπὸ διήγημα καὶ μάλιστα ξένου συγγραφέως. Δὲν λέμε — καλὸς κι' ἅγιος ὁ Ἰμπάνιεθ καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἱσπανοὶ συγγραφεῖς παλαιοὶ καὶ νεώτεροι, μὰ κι' οἱ δικοί μας Παπαδιαμάντης, Μωραϊτίδης, Καρκαβίτσας, Ροΐδης («Συριανὰ Διηγήματα»), Θεοτόκης, Κονδυλάκης, Ξενόπουλος καὶ ἕνα πλῆθος ἄλλοι, ποὺ ἔγραψαν ἠθογραφικὰ μυθιστορήματα καὶ διηγήματα θὰ σὲ ἐξυπηρετοῦσαν πολὺ καλύτερα ἀπὸ τοὺς ξένους. Διάβασε αὐτοὺς πρῶτα, προσπάθησε νὰ τοὺς νοιώσῃς, — γιατὶ δὲν εἶναι καὶ τόσο εὔκολο πρᾶγμα σὺ Σπαρτιάτης νὰ μπῇς ἀμέσως στὸ πνεῦμα μιᾶς κρητικῆς εἴτε μιᾶς ζακυνθινῆς ἠθογραφίας — κι' ὕστερα πιὰ — ἔ! τί νὰ γίνῃ, ἀφοῦ ἐπιμένεις — μπορεῖς νὰ καταγίνῃς καὶ μὲ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα ἄλλων λαῶν γνωρίζοντας τὴ φιλολογία τους. Ἄστο ὅμως αὐτὸ γι' ἀργότερα, γιὰ πολὺ ἀργότερα. Γιὰ τὴ συνεργασία σου θὰ σοῦ ἀπαντήσωμε σὲ προσεχὲς τεῦχος. Δὲν μᾶς παίρνει ὁ χῶρος τώρα.— ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ συμβολικὸ ποιηματάκι σου «Ἡ Ἑλλάδα μας» καλὸ ὡς ἰδέα, ἀλλ' ὄχι καὶ ὡς ἐκτέλεσις. Νομίζομε ὅτι εἶσαι πολὺ μικρὸς γιὰ νὰ γράφῃς ποιήματα. Περιορίσου, πρὸς τὸ παρόν, σὲ σύντομες περιγραφὲς τῆς καθημερινῆς ζωῆς σου τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ σχολείου, ἀφοῦ σοῦ ἀρέσει νὰ γράφῃς. Νά τρεῖς στροφὲς τοῦ ποιήματός σου:

1

Σὲ μιὰ ἀπόμερη ἀκρούλα
ξακουστοῦ περιβολιοῦ
εἶν' ἕνα μικρὸ δεντράκι
μ' ἕνα μόνο φυλλαράκι.

4

Ὅμως κανεὶς δὲν εἶχε σκέψι
καὶ οὐδέποτε προβλέψει
πὼς ἂν ἦταν ποτισμένο
θἄτανε καὶ δοξασμένο.

5

Μὰ ἕνα χέρι εὐλαβικὸ
ἄρχισε νὰ τὸ ποτίζῃ
κι' ἔτσι τὸ τυχερὸ φυτὸ
ἄρχισε νὰ ξανανθίζῃ.

ΧΡΙΣΤΟΝ Δ. ΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΝ, καθηγητὴν 7ου Γυμνασίου Ἀρρένων Ἀθηνῶν. Δημοσιεύομεν ἐδῶ ἀπόσπασμα τῆς ἐπιστολῆς σας ἀναφερομένης εἰς τὸν τορπιλλισμὸν τοῦ καταδρομικοῦ μας «Ἔλλη».

«Τὸ πρὸ μηνῶν ἀτύχημα τῆς «Ἔλλης», ὀφειλόμενον εἰς ὕπουλον ἐχθρόν, οὐδόλως ἴσχυσε νὰ μειώσῃ τὸ ἠθικὸν καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ λαοῦ. Ἡ πειθαρχία αὐτοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ἐκδηλωθεῖσα ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ, ἡ αὐθόρμητος ὑπ' αὐτοῦ οἰκονομικὴ προσφορὰ διὰ τὴν ναυπήγησιν τῆς «Νέας Ἔλλης» καὶ γενικῶς ἡ πίστις παντὸς Ἕλληνος εἰς τὰς χαραχθείσας νέας ἐθνικὰς γραμμὰς τῆς 4ης Αὐγούστου ἀποδεικνύουν τὴν δύναμιν καὶ τὴν μεγάλην ἀξίαν τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν μὲ τὴν ὁποίαν εἶναι περιχαρακωμένος ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἀντιπαλαίσῃ ἐπιτυχῶς πρὸς πᾶν ἀπροσδόκητον εἰς τὸ μέλλον γεγονός, φοβίζων ἤδη πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, ὅστις ἤθελε διανοηθῇ κἂν τὶ τὸ κακὸν μιᾶς τόσον ἰσχυρᾶς καὶ γενναίας Ἑλλάδος».

ΓΕΩΡΓΙΟΝ Ν. ΚΑΡΓΕΡ. Σκαπανέα, Πάτρας. Ἀπὸ τὰ ποιηματάκια ποὺ μᾶς ἔστειλες δημοσιεύουμε στὴ στήλη αὐτὴ τὴν ἀκόλουθη στροφούλα:

Παιδὶ τῆς Ἑλλάδος,
μικρὸς Σκαπανεὺς
φωνάζω μὲ θάρρος:
Ζήτω ὁ Βασιλεύς!

Κ. Δ. ΟΙΚ., παλαιὸν πολεμιστήν. Τὸ ποίημά σας «Ὅλ' ἡ Ἑλλὰς μιὰ ψυχὴ» ἔχει μερικὰς ἐλλείψεις. Ἐργασθῆτέ το ἀκόμη καὶ ξαναστείλτέ το. Ἀποφεύγετε θέματα σὰν αὐτὸ τῆς 3ης στροφῆς:

Καὶ μέσ' στὴν τόση μπόρα
τοῦ πολέμου τρομερή,
δὲν ἔμεινε πιὰ χώρα
στὴν Εὐρώπη σταθερή.

Γ. ΑΘ. ΓΕΡΟΔΗΜΟΝ. Τὸ ποίημά σου «Ἡ Ἑλλὰς τῆς 4ης Αὐγούστου» ἐλήφθη. Σὲ παραπέμπομε στὴν ἀλληλογραφία τοῦ τεύχους 3 (106) 19ης Ὀκτωβρίου τρ. ἔτους.— ΕΛ. Α. ΠΕΠΟΝΗΝ. Γράψε μας ἂν πρόκειται περὶ δημώδους ποιήματος μὲ παραλλαγὰς ἰδικάς σου. — ΜΙΚΗΝ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΝ. Ἀρκετὰ καλό, ἐκτὸς τῶν δύο τελευταίων στίχων «Κι' ἂν ἔγερνα γιὰ μιὰ στιγμὴ κ.λ.π.». Διόρθωσε καὶ στεῖλέ το πάλι.— ΘΑΝΟΝ ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΙΟΥ. Θὰ δημοσιευθῇ. Πολὺ καλό.— ΔΗΜ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΝ. Τὰ τεύχη ἐστάλησαν.—ΔΗΜ. ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ποίημα τοῦ 1870. Πρόσεξε:

Οἱ ὄμορφες καὶ λιγερὲς
κοπέλλες τοῦ Νηρέως
ὅπου ποτὲ δὲν ἔπαυσαν
στὸν κόσμον νἄχουν κλέος.

Περιμένομε κάτι καλύτερο ἢ καὶ πρωτότυπο, εἰ δυνατόν.— Ι. ΑΔΙΝ. Τὸ συνεστήσαμε καὶ ἄλλοτε: Ὄχι ψευδώνυμα. Διόρθωσε τὰ μετρικὰ λάθη καὶ στεῖλέ το ἐκ νέου, χωρὶς τὸν τελευταῖο στίχο «γιὰ τὴν τσοπανοπούλα». Εἶναι γραμμένο σὲ ἰαμβικὸ μέτρο. Σημειώνομε τὸν 3ο στίχο: «σὰν σωπάσουν τὰ πουλιά». Συμβουλεύσου τὴν σελίδα ἀλληλογραφίας τοῦ 3ου τεύχους 19)10.—ΕΛΕΝΗΝ ΡΑΠΤΟΥ. Θαυμασία γιὰ τὴ μικρή ἡλικία σου, ἡ περιγραφὴ τῆς ἑορτῆς τῆς 4ης Αὐγούστου στὸ σπίτι σου. Σὲ συγχαίρομε θερμά.—ΓΕΩΡΓΙΟΝ Ι. ΨΑΡΡΟΝ. Κούλουρην. Σᾶς συγχαίρομε γιὰ τὸ ἐνθουσιῶδες περιεχόμενο τοῦ ποιήματός σας «4η Αὐγούστου».— ΝΙΚ. ΚΟΝΔΥΛΗΝ. Νομίζομεν ὅτι τὸ ποίημά σου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐντυπώσεις ἀπὸ τὴν δίμηνον παραμονήν μου ἐν τῷ Στρατοπέδῳ ὡς ἐκπαιδευτοῦ» εἶναι κατάλληλον μᾶλλον διὰ ν' ἀπαγγελθῇ σὲ συγκέντρωσι συναγωνιστῶν, σὲ φιλικὸ γεῦμα εἴτε σ' ἄλλη περίστασι.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

